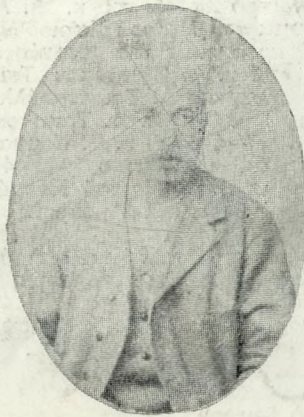
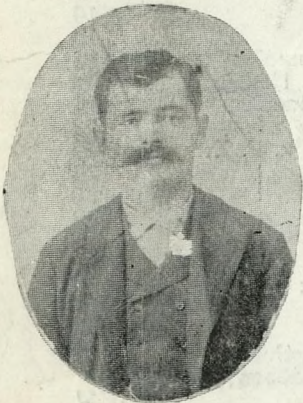

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»

(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ 1900)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του έσωτερικού και του
έξωτερικού καθώς και τους φίλους του Μικρού Χωριού Εδρυτανίας.

(Σημ.: Τα ένυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τή γνώμη του συγγραφέα τους)

Περίοδος Β' — Χρόνος 12ος

Αριθμός φύλλων 9 και 10

Ιούλιος — Σεπτέμβριος και
Οκτώβριος — Δεκέμβριος 1980

Ετήσια συνδρομή:

Έσωτερικού Δρχ. 200

Έξωτερικού Δολ. 20

Έταιριών, ΔΠΔΔ, κλπ. Δρχ. 1000

Υπεύθυνοι σύμφωνα με τὸ νόμο:

Σύνταξης: Μεν. Κουτσούκης, Ἀγλαόρου 19—21, Ἀθήνα (404), τηλέφ. 92.38.197.

Τυπογραφείου: Γερ. Μαυρογεώργης, Σεργίου Πατριάρχου 6, Ἀθήνα, τηλ. 36.07.938.

ΤΕΥΧΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ

—Τὰ ὀγδόνα χρόνια τῆς Ἀδελφότητος: Μνήμη ἰδρυτῶν καὶ πρωτεργατῶν τῆς	1
—Ὁ τ. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐπίτιμος Μικροχωρίτης	3
—Ἡ κοινωφελὴς δράση τῆς Ἀδελφότητος: Μερικὰ ἐπιτεύγματα, τοῦ κ. Δ. Κοκκάλα	6
—Ἱστορικοὶ ἔρανοι ποὺ ἔλλαξαν τὴν ὄψη τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ	10
—Αὐτοβιογραφικὰ τοῦ † Πρεσβυτέρου Ἀθ. Παπαστάθη	13
—Προσωπικὰ Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν Κων/πολιν, τοῦ κ. Δ. Κοκκάλα	16
—Ἡ ἱστορία τῆς «Μικροχωρίτισσας» Διαμαντοῦλας, τοῦ κ. Δ. Ντελιῆ	19
—Ἐντυπώσεις ἀπ' τὸ Παλαιὸ Μικρὸ Χωριό, τοῦ κ. Ἀ. Αὐγερόπουλου	21
—Ἀποσπάσματα ἀπ' τὸ Λεύκωμα τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ	23
—Ἀνάγκες, συναισθήματα καὶ προοπτικὲς τοῦ μετανάστη, τοῦ κ. Γ. Σταυράκη	25
—Τὸ Λούνα Πάρκ (διήγημα), τοῦ κ. Δ. Οἰκονόμου - Τσιρίγγα	28
—Ποιητὲς τοῦ τόπου μας: Χαράλαμπος Δ. Τριανταφύλλης	30
—Ὁ Εὐζώνας Πεθαίνει (ποίημα), τοῦ κ. Χ. Δ. Τριανταφύλλη	32
—Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐποποιία τοῦ 1940 - 41, τοῦ κ. Β. Κομματᾶ	33
—Γράμματα ἐνὸς Μικροχωρίτη ἀπ' τὸ Μέτωπο 1940 - 41	35
—Μνήμη Ἡρώων: Ἀποκαλυπτήρια προτομῆς τοῦ ἔθνομάρτυρα Δ. Κ. Βαστάκη	37
—Ἐθίμα τοῦ χωριοῦ μας: Χριστόμηρα καὶ Ἀποκρηῆς	40
—Εὐρυτανικὲς ἐκδηλώσεις	46
—Ἀπὸ τῆ Σκοπιὰ τῆς Ἀδελφότητος: Προβλήματα, Δράση, Σχόλια	48
—Τὰ ἔργα καὶ τὸ μέλλον τοῦ χωριοῦ: Μοντερνοποίηση ἢ παράδοση; Ἀπόψεις τοῦ Προέδρου τῆς Ἀδελφότητος	51
—Τὸ ὄνομα γραμμένο (ποίημα), τοῦ κ. Χ. Δ. Τριανταφύλλη	53
—Ἡ Ἐπισκευὴ τοῦ Ἱ. Ν. τῆς Μεταμορφώσεως, τοῦ κ. Γ. Δημοπούλου	54
—Οἱ ξενητεμένοι μας θυμούνται	57
—Μικροχωρίτικα Γράμματα	59
—Λίγα λόγια γιὰ κείνους ποὺ ἔφυγαν	61
—Ἡ τακτοποίηση τῶν συνδρομῶν	64

Στὸ ἐξώφυλλο εἰκονίζονται οἱ παλιοὶ Μικροχωρίτες τῆς Πόλης (1896): Γερο - Λατζούνης, Σ. Μανίνας, Κ. Δερματᾶς, Δ. Μπιλέτας, Δ. Θάνος καὶ Ι. Κουμπούρας.

ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΙΔΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΩΤΕΡΓΑΤΩΝ ΤΗΣ

Ἐξοχότητα χρόνια δράσης συμπλήρωσε φέτος ἡ Ἀδελφότητά μας. Ἰδρύθηκε στήν Πόλη (1900) συνεχίστηκε στήν Ἀμερική (1943) καί τώρα ἐδῶ καί μιὰ γενεά δρᾷ στήν Ἑλλάδα. Δυστυχῶς δέν διαθέτουμε ἀρχεῖα καί στοιχεῖα πού θά μᾶς ἦσαν χρήσιμα γιά μιὰ ἐμπειριστατωμένη ἱστορική ἀναδρομή στή δράση της καί τοὺς ἰδρυτές, πρωτεργάτες τῆς πρώτης «μητέρας» Ἀδελφότητας.

Κλείνουμε ὅμως νοερά τὸ γόνυ σ' ὄλους αὐτοὺς, πού μὲ μοναδικὸ κίνητρο τὴν ἀγάπη τους γιά τὸ Μικρὸ Χωριό, πρωτοστάτησαν μὲ αὐτὰ-πάρνηση καί συστηματοποίησαν τὴν δράση τους γιά τὸ Χωριό μας ἰδρύοντας τὴν Ἀδελφότητα στὰ 1900 στήν Πόλη. Ἡ κοινωφελὴς αὐτὴ δράση τους βέβαια ἄρχισε πολὺ πρὶν τὸ 1900 (ἀναφέρουμε ἐδῶ ἐνδεικτικὰ τὴν ὑπαρξὴ φωτογραφίας - κειμηλίου πού ἐμφανίζει συγκεντρωμένους τοὺς Μικροχωριῖτες, περίπου 40, τῆς Πόλης ἀπὸ τὸ 1896).

Ἐχοντας ὑπ' ὄψη τὴν ἀξιόλογη δράση τους καί ἐνστερνιζόμενοι τοὺς πρώτους δραματισμούς τους, θά πρέπει κι ἐμεῖς οἱ σημερινοὶ συνεχιστὲς τοῦ ἔργου τους νὰ φανοῦμε ἀντάξειοί τους.

Σὰν ἐλάχιστο φόρο τιμῆς σ' αὐτοὺς καί τοὺς μετέπειτα ἀξιους συνεχιστὲς τους παραθέτουμε τὰ ὀνόματα τῶν πρώτων ἰδρυτῶν πού διασώθηκαν ὡς ἐμᾶς, καθὼς καί αὐτοὺς πού συγκρότησαν τὰ πρώτα ἱστορικά Διοικητικὰ Συμβούλια.

Ἰωάννης Δ. Σιδέρης, πρῶτος Πρόεδρος τῆς «Ἐν Κων/πόλει Ἀδελφότητος Μικροχωριτῶν» (1900)

Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα ποῦ ὑπάρχουν προκύπτει ὅτι :

Α' Τὸ πρῶτο ἱστορικὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Ἀδελφότητος τῶν Μικροχωριτῶν τῆς Πόλης (1900) συγκρότησαν οἱ :

Ἰωάννης Δ. Σιδέρης Πρόεδρος, Ἰωάννης Κ. Ζορμπαλάς Ἀντιπρόεδρος, Κων/νος Κοκκάλας Γεν. Γραμματέας, Ἰωάννης Παπαδημητρίου Ταμίας καὶ μέλη οἱ Διονύσιος Πολύζος, Σταῦρος Μανίκας καὶ Ἀνδρέας Παπαδῆς.

Ἡ πρώτη Γεν. Συνέλευση ἀνεκήρυξε ἐπίτιμο πρόεδρο τὸν Σπύρο Σιδερίδη ποῦ ὑπῆρξε μέγας εὐεργέτης τῆς Ἀδελφότητος. Ἀργότερα ἀνεκήρυξε καὶ τὸν Ξενοφῶντα Σιδερίδη ποῦ ἦταν κι αὐτὸς διακεκριμένος Μικροχωρίτης.

Σὰν πρῶτα μέλη τῆς Ἀδελφότητος διασώθηκαν τὰ ὀνόματα τῶν : Νικ. Δερματᾶ, Δημ. Κ. Ζορμπαλά, Χαράλ. Ζορμπαλά, Γεώργ. Κομματᾶ, Νικὸλ. Β. Κομματᾶ, Ἰωάν. Κομματᾶ, Σπυρ. Ν. Κουτσούκη, Εὐάγ. Κωστοπούλου, Σπυρ. Μουχρίτσα, Γεώργ. Πασπάλη.

Β' Τὸ πρῶτο Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου Μικροχωριτῶν Ἀμερικῆς ὁ «ΦΟΙΝΙΞ» (1943) συγκρότησαν τὰ ἐξῆς ἰδρυτικὰ μέλη :

Παναγ. Ι. Κομπορόζος Πρόεδρος, Ἰωάν. Ν. Κομματᾶς, Γραμματεὺς, Κωνστ. Α. Ζαχαρόπουλος Ταμίας, καὶ μέλη οἱ : Σταῦρος Ν. Πανταζῆς καὶ Παντελῆς Μίχος.

Ἄλλα ἰδρυτικὰ μέλη ἦσαν οἱ : Ἀθανασόπουλος Γρηγ., Δημόπουλος Ἡλίας, Δερματᾶς Ἰ., Κομματᾶς Βασ., Κομπορόζος Α., Κομπορόζος Ἀλ., Κομπορόζος Ν., Κομπορόζου Π. Ἐλ., Μανίκας Μιχ., Μαστρογεωργόπουλος Ι., Μπακατσιᾶς Δ., Πλάκας Ἡλ., Πλάκας Διον., Σιδέρης Ν., Χαμπερῆς Ἰ., Χαμπερῆς Νικ., Χονδρὸς Γ., Χονδρὸς Δημ.

Γ' Τέλος τὸ πρῶτο Δ.Σ. τοῦ Σωματείου τῶν ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ προαστεῖοις Μικροχωριτῶν «Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος» (1955) ἀποτελέσαν οἱ :

Νικὸλ. Α. Κεράνης Πρόεδρος, Σοφοκλῆς Σ. Φλέγγας Ἀντιπρόεδρος, Ἰωάννης Κεράνης Ταμίας, Παναγιώτης Γρατσούνης Γεν. Γραμματέας, καὶ Ἀναστάσιος Φλέγγας μέλος.

Τὸ Δ. Σ. τῆς Ἀδελφότητος
εὔχεται σὲ ὅλα τὰ μέλη της
καὶ σὲ ὅλους τοὺς Μικροχωρίτες
Ἐσωτερικοῦ καὶ Ἐξωτερικοῦ
καθὼς καὶ τοὺς φίλους τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ

καλη χρονια

καὶ εὐτυχισμένο τὸ Νέο Ἔτος

1 9 8 1

Ο τ. Πρόεδρος τής Δημοκρατίας Έπίτιμος Μικροχωρίτης

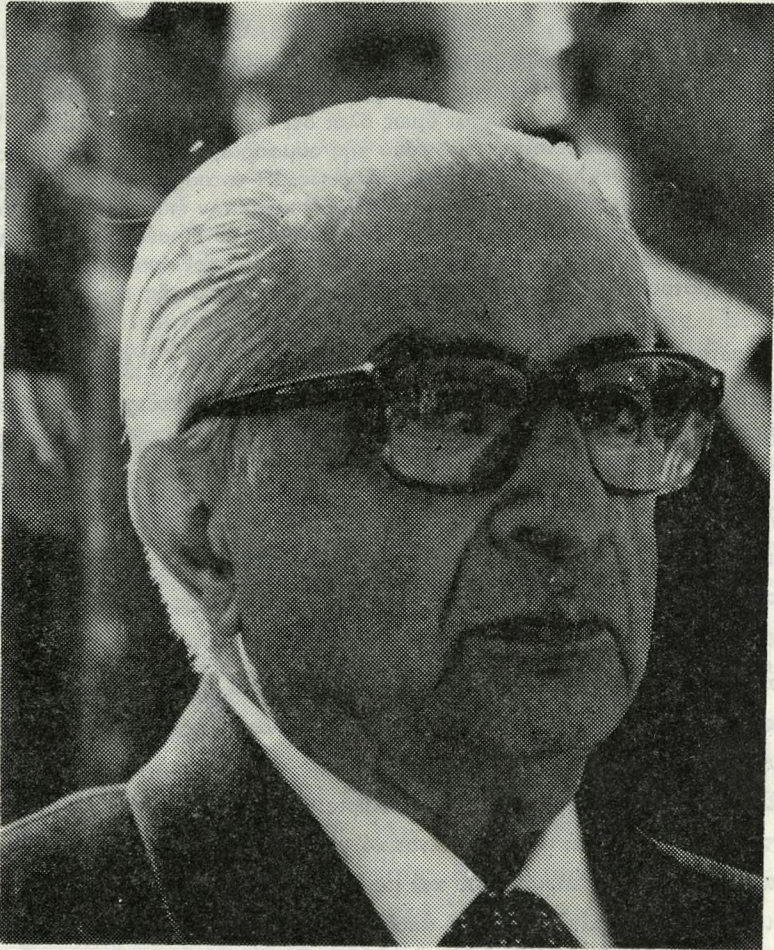
Πολλοί Μικροχωρίτες αγνοούν ίσως, ότι ανάμεσά τους συγκαταλέγεται έδω και καιρό τώρα ο πρώτος πολίτης τής Χώρας, ο Πρόεδρος τής Δημοκρατίας κ. Κ. Τσάτσος. Θυμούνται όμως όλοι ότι είχε σπεύσει πρώτος ως Έπουργός Κοινωνικής Προνοίας στον τόπο τής συμφορᾶς στις 13 Ιανουαρίου 1963 για να συντονίσει τὸ έργο τής περιθάλψεως. Η άνακήρυξη του Προέδρου σε έπίτιμο Μικροχωρίτη έγινε σε ειδική τελετή κατά την επίσκεψή του στο Μικρό Χωριό. Παραθέτουμε πιό κάτω τήν προσφώνηση του Προέδρου τής Κοινότητας κ. Έ. Παπαδη καθώς και τὸ ιστορικό πρακτικό «περί άνακηρύξεως ως έπιτίμου δημότου τής Κοινότητας τής Α.Ε. του Προέδρου τής Δημοκρατίας».

Έξοχώτατε Κύριε Πρόεδρε,

Είμαι μεγάλη ή συγκίνηση και ή χαρά μας πού σας ύποδεχόμεθα σήμερα στο γραφικό Μικρό Χωριό μας πού ή μοίρα του έλαχε να συνδυάση μιὰ τραγική καταστροφή με τή σύγχρονη αναδημιουργία του. Και στήν αναγέννησή του αυτή έχετε συμβάλλει και Σεις ούσιαστικά, Κύριε Πρόεδρε, γιατί σαν Έπουργός Κοινωνικής Προνοίας τὸ 1963 μάς είχατε επισκεφθῆ και είχατε εκδηλώσει άμέριστο και έντονο τὸ ένδιαφέρον σας για τήν τύχη των τραγικών θυμάτων τής βιβλικής εκείνης συμφορᾶς.

Χαιρόμαστε τώρα ιδιαίτερα πού σαν Άρχηγός του Κράτους μας θα διαπιστώσετε ένα νέο Μικρό Χωριό, ζωντανό και αισιόδοξο, όπως πάντα για τὸ μέλλον. Η επίσκεψή Σας μάς γεμίζει υπερηφάνεια και μάς τονώνει στο δύσκολο άγώνα τής ζωής. Σας εΐμαστε ευγνώμονες γι' αυτό Κύριε Πρόεδρε, και για να δείξουμε πιό εκφραστικά τὰ αισθήματά μας τὸ Κοινοτικό μας Συμβούλιο άπεφάσισε όμόφωνα να Σας άνακηρύξει έπίτιμο Δημότη του και με έξουσιοδότησε να Σας επιδώσω τὸ σχετικό ψήφισμα με τήν παράκληση να τὸ άποδεχθῆτε. Θέλω να Σας διαβεβαιώσω, Κύριε Πρόεδρε, ότι στο ψήφισμα αυτό περικλείεται ή ψυχή και τὰ αισθήματα όλων των κατοίκων του χωριού μας και πιστεύατε ότι στα υπόλοιπα χρόνια τής ζωής μας θα ζοῦμε με τὸ όραμα τής τιμητικής για μάς επισκέψεώς σας, πού και μόνον αυτή είναι άρκετή και ικανή να άποδείξη τὸ κρατικό για μάς ένδιαφέρον τής Πολιτείας.

Καλώς ήλθατε στο Χωριό μας, Κύριε Πρόεδρε, και έπιθυμῶ να σας διαβεβαιώσω ότι φεύγοντας παίρνετε μαζί σας τήν άδολη άγάπη μας και τήν άπέραντη ευγνωμοσύνη μας.

Ό τ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κων. Τσότσος

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Ἐκ τοῦ πρακτικοῦ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10/1976
συνεδριάσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Μικροῦ Χωρίου
Ἄριθ. Ἀποφάσεως 21/1976

Περίληψις

«Περὶ ἀνακηρύξεως ἐπιτίμου δημότου τῆς Κοινότητος τῆς Α.Ε. τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας»

Ἐν Μικρῷ Χωρίῳ καὶ ἐν τῷ Κοινοτικῷ καταστήματι σήμερον τὴν 24ην τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1976 ἐγγράφου προσκλήσεως τοῦ Προέδρου ἐπιδοθείσης εἰς ἕναν ἕκαστον τῶν Συμβούλων, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 93 καὶ 94 τοῦ Δημοτικοῦ καὶ Κοινοτικοῦ Κώδικος. Ἀφ' οὗ διεπιστώθη ὅτι ὑφίσταται νόμιμος ἀπαρτία, δεδομένου ὅτι ἐπὶ συνόλου πέντε (5) μελῶν εὐρέθησαν παρόντα πέντε (5) ἦτοι:

Ἀπόντες οὐδεὶς.

Παρόντες: 1) Ἐπαμεν. Παπαδῆς Πρόεδρος. 2) Σταύρος Κυρίτης. 3) Παῦλος Γιαννακόπουλος. 4) Κων)νος Γεωργόπουλος. 5) Μιλτιάδης Ξεκάρφωτος.

Ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν τὴν ἑναρξιν τῆς συνεδριάσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ εἰσηγούμενος τὸ 1ον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶπεν ὅτι τὴν 28ην τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1976 θὰ ἐπισκεφθῆ τὴν Κοινότητά μας ἡ Α.Ε. ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντῖνος Τσάτσος, καὶ δέον ὅπως δι' ἀποφάσεως ὁλοκλήρου τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἡ Α.Ε. ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας Κος Κωνσταντῖνος Τσάτσος ἀνακηρυχθῆ ἐπίτιμος Δημότης τῆς Κοινότητος Μικροῦ Χωρίου Εὐρυτανίας, διὰ τὸ ἐπιδειχθῆν ἀμέριστον ἐνδιαφέρον του ὡς Ὑπουργοῦ Κοινωνικῆς Προνοίας ὑπὲρ τῶν κατοίκων τοῦ Χωρίου μας τὸ ἔτος 1963 ὅτε ἡ θεομηνία τῆς κατολισθήσεως ἔπληξε τοῦτο καὶ μεγάλως συνέβαλε διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν του, καὶ ἐκάλεσε τὸ Συμβούλιον ὅπως ἀποφασίσῃ σχετικῶς.

Τὸ Συμβούλιον λαθὼν ὑπ' ὄψιν τὴν εἰσήγησιν τοῦ Προέδρου καὶ ἔχον καὶ ἰδίαν ἀντίληψιν περὶ τούτου

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΩΣ

Ἀνακηρύσσει τὴν Α.Ε. τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας Κον Κωνσταντῖνον Τσάτσον ἐπίτιμον δημότην τῆς Κοινότητος Μικροῦ Χωρίου Εὐρυτανίας καὶ ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος ὅπως ἐπιδώσῃ ἀντίγραφον τῆς παρουσίας εἰς τὸν τιμώμενον Κον Πρόεδρον κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἀφίξιν του.

Ἡ Παροῦσα ἀπόφασις ἔλαβεν αὐξ. ἀριθμὸν 10/21/1976.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρὸν πρακτικὸν ὑπογράφεται ὡς ἔπεται.

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γραμματεὺς Τὰ Μέλη

Η ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ: ΜΕΡΙΚΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ

Τοῦ κ. ΔΗΜ. ΚΟΚΚΑΛΑ

Μερικὲς ἀπὸ τὶς ἐλλείψεις ποὺ σημειώσαμε γιὰ τὴ δράση τῆς πρώτης Ἀδελφότητος, ἀναπληρώνονται ἄρκετὰ μὲ τὸ παρακάτω ἄρθρο τοῦ κ. Δ. Κοκκάλα. Ὁ κ. Κοκκάλας, ποὺ εἶναι παλιὸς Κωνσταντινουπολίτης καὶ ἀπὸ τοὺς λίγους ποὺ θυμῆθηκε κι ἔζησε τὴ δράση τῆς Ἀδελφότητος στὰ πρῶτα τῆς θῆ-
τα, μᾶς δίνει ἐναργέστατα ἓνα σύντομο ἱστορικὸ διάγραμμα μὲ τοὺς κυριώτε-
ρους σταθμοὺς ἀπὸ τὴ δράση τῆς Ἀδελφότητος.

Ἀκολουθεῖ τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Δ. Κοκκάλα.

1. Περὶ τὸ ἔτος 1880 ὁ ἐν Αἰγύπτῳ πλουτίσας Μικροχωρίτης Γεώργιος Σιδέρης, ἐ-
πονομαζόμενος Σφήκας ἐλθὼν στὸ χωριό, κατεσκεύασε δι' ἐξόδου του διὰ κεραμοσω-
λήνων ὑδραγωγεῖον πρὸς ὑδροδότησιν τῆς ἄνω συνοικίας τοῦ χωριοῦ, (πάνω μαχα-

Νικόλαος Ἀ. Κεράνης, πρῶτος Πρόεδρος
τῶν ἐν Ἀθήναις κ.λ.π. Μικροχωριτῶν «Ἡ
Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτήρος» (1955)

λάς), ὅπου ἦτο καὶ τὸ πατρικὸ του σπίτι τὸ «Σφημαίγειον», ὅπως τὸ ὠνόμασε ὁ ἴδιος.
Τὸ ὑδραγωγεῖον τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον ἐν Εὐρυτανία ἔργον».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σφήκας πληροφορηθεὶς ὅτι μερικοὶ πτωχοὶ συγχωριανοὶ ὄφειλαν
διάφορα ποσὰ εἰς κάποιον τοκογλύφον ἐξ ἄλλου χωριοῦ, μεταβάς ἐκεῖ ἐπλήρωσε τὰ ὀ-
φειλόμενα, πῆρε τὰ γραμμιάτιά των καὶ τὰ ἔκαυσε.

Θὰ ἔκανε δὲ καὶ ἄλλα ἔργα, ἀλλὰ πληροφορηθεὶς ἐγκαίρως ὑπὸ τινος, ὅτι στὸ
χωριὸ ἔφθασαν λησταὶ μὲ σκοπὸν νὰ τὸν ληστεύσουν ἔφυγε νύκτωρ καὶ ἐπέστρεψε στὴν
Αἴγυπτο, ὅπου μετ' ὀλίγον χρόνον ἀπέθανε ἀδοκίμως τὴν δὲ περιουσίαν του ἐδήμιου-
σεν, ὡς ἐγνώσθη, ἡ Αἰγυπτιακὴ κυβέρνησις.

2. Ὅταν στὸ Μ. Χωριὸ τὸ ἔτος 1894 ἀνηγγέρθη δαπάναις τοῦ πλουτήσαντος στὴν
Πόλη Μικροχωρίτου Δημητρίου Σιδέρη κωδωνοστάσιον (καμπαναριό), ὀλόκληρο μὲ
λευκὴ πέτρα πελεκητῆ, ἦταν ἀπὸ τὰ καλύτερα τῆς Ἑλλάδος.

3. Τὸ ἔτος 1904 δαπάναις τῆς Ἀδελφότητος τῶν Μικροχωριτῶν τῆς Κωνσταντι-
νουπόλεως συσταθεῖσης τὸ 1900 ἐκτίσθη στὸ Μικρὸ Χωριὸ πανδοχεῖον (χάνι), τὸ ὑπό-

γειόν του είχε διαρρυθμισθή εις σταυλαχυρώνα, τὸ ἰσόγειον εἰς Καφεστιατόριον καὶ τὸ ἀνώγειον εἰς ξενῶνα.

Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται σαφῶς ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ κερδοσκοπικῆς ἐπιχειρήσεως, οὔτε ἀπέβλεπε εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν Μικροχωριτῶν μόνον, ἀλλὰ κυρίως τῶν κατοίκων τῶν νοτίως αὐτοῦ οἰκισμῶν, οἱ ὅποιοι διὰ διαφόρους λόγους, ἦσαν ὑπαχρεωμένοι νὰ μεταδοῦν μὲ τὰ ὑποζύγια των στὸ Καρπενήσι, δεδομένου ὅτι ἄλλη ὁδὸς προσπελάσεως πρὸς αὐτὸ δὲν ὑπῆρχε τότε.

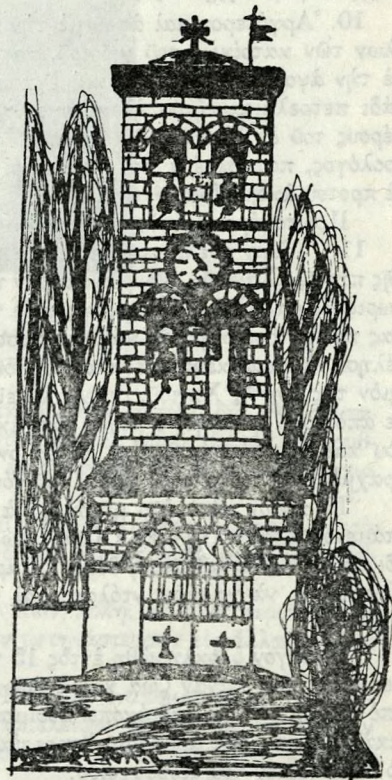
Τὸ πανδοχεῖον αὐτὸ ἦτο τὸ καλύτερον ὀλοκλήρου τῆς περιοχῆς.

4. Τὸ αὐτὸ ἔτος προτάσει τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Μικροχωριτῶν τῆς Κων) πόλεως ὁ συγχωριανὸς ἐφοπλιστῆς καὶ ἔθνικὸς εὐεργέτης Σπυρίδων Σιδερίδης διέθεσε τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν τοποθέτησιν εἰς τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ φανῶν πετρελαίου ἐπὶ φανοστατῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ συντήρησίν των.

5. Ἀργότερον μὲ πρωτοβουλίαν καὶ δαπάνην τῶν Μικροχωριτῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶχε ἰδρυθῆ στὸ χωριὸν προμηθευτικὸς καὶ καταναλωτικὸς συνεταιρισμὸς, ἀποβλέπων ὄχι εἰς κέρδη, ἀλλὰ εἰς τὴν παροχὴν εἰς τὰς οἰκογενεῖας των καλῆς ποιότητος καὶ εὐθυνῶν προϊόντων. Καὶ ταῦτα εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ διαδικασία αὐτὴ ἦτο ἀκόμη ἄγνωστος εἰς τὴν Ἑλλάδα.

6. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δ. Σιδέρη, ὁ διαμένων εἰς Γαλλίαν υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης ἀπέστειλεν ἐκεῖθεν συνοδευόμενον ὑπὸ εἰδικοῦ τεχνίτου ὀρολόγιον πόλεως, τὸ ὅποιον ἐτοποθετήθη εἰς τὴν ὑπάρχουσαν εἰδικὴν θέσιν τοῦ κωδωνοστασίου, ὡς ἀφιέρωμα εἰς

Τὸ καμπαναριό, δωρεὰ τοῦ Ἰ. Δ. Σιδέρη
(1894)

Μιά συντροφιά μπροστὰ στὸ παλιὸ Πανδοχεῖο (1925)

τήν θανοῦσαν μητέρα του, διὰ τοῦτο ἀντὶ ἀριθμῶν ἔχει τὰ γράμματα ΕΛΕΝΗ Δ. ΣΙ- ΔΕΡΗ.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὀλίγοι πόλεις τῆς Ἑλλάδος εἶχαν ὠρολόγια πόλεις.

7. Τὸ ἔτος 1928 οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ Μικροχωρῆται ἦσαν ἐλάχιστοι, ὡς ἐκ τούτου ἀντὶ σωματείου ὁργανώθησαν εἰς Ἑταιρίαν, ἔκαμαν ἐράγους καὶ ἴδρυσαν εἰς αἴθουσαν τοῦ ἄνω ὀρόφου τοῦ Χανιοῦ πλουσίαν ἀναγνωστικὴν καὶ δανειστικὴν βιβλιοθήκην πρὸς προαγωγὴν τῆς ἐν γένει πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ καὶ ἰδιαιτέρως τῶν νέων.

Ἐλάχιστοι δὲ ἀπὸ ὅσους Εὐρυτᾶνες τὸ ἐπληροφορήθησαν κατάλαβαν περὶ τίνος ἀκριβῶς πρόκειται.

8. Τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1932 δύο φορτοεπιβατικὰ αὐτοκίνητα ἀμφότερα ἰδιοκτησίας Μικροχωριτῶν ἔκαναν τὸ δρομολόγιον Καρπενησίου Γαύρου, οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ μεταφέρουν ἐκεῖθεν τὰ πράγματά των δι' ἵπποζυγίων.

Πρὸ τῆς καταστάσεως ταύτης οἱ Μικροχωρῆται συνέλεξαν μερικὰ χρήματα διὰ τὰ τεχνικὰ ἔργα καὶ μὲ προσωπικὴν ἐργασίαν ὄλων διαρκέσασαν ἐπὶ δίμηνον διήνοιξαν ἀμαξητὸν δρόμον ἀπὸ Γαύρου μέχρι τῆς πλατείας τοῦ χωριοῦ των καὶ ἐπανηγγύριζαν διὰ τὴν ἀφίξιν εἰς αὐτὴν τῶν δύο αὐτοκινήτων των.

Τὰ ἄλλα χωριά τοὺς ἐμακάριζαν, μερικὰ ὅμως ἐξ αὐτῶν τοὺς ἐμμήθησαν ἀργότερον.

9. Τὸ ἔτος 1953 μὲ δαπάνην τῶν ἐν Ἀμερικῇ Μικροχωριτῶν ἐκτίσθη εἰς τὴν πλατείαν τοῦ χωριοῦ μας καὶ περίπου ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ πυρποληθέντος «Χανιοῦ», ὁ ὑπάρχων ἤδη σύγχρονος ξενῶν.

10. Ἀργότερον καὶ ἀφοῦ μὲ τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν, καὶ διαφόρους προσφορὰς ὄλων τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ, κατεσκευάσθη τὸ ἐσωτερικὸν δίκτυον διανομῆς καὶ μὲ τὴν ἀγοράν, μεταφορὰν καὶ ἐγκατάστασιν εἰς τὸ χωριὸ τῆς ἀγορασθείσης ἐν Ἑλλάδι πετρελαιοκινήτου ἠλεκτρογεννητρίας κατόπιν προσφορὰς χιλίων δολλαρίων ἐκ μέρους τοῦ ἐν Ἀμεικῇ διαδιδόντος Μικροχωριτοῦ Ἡλία Πλάκα, ἕνα θράδου ὁ ἠλεκτρολόγος, πάτησε ἕνα κουμπὶ καὶ οἱ δρόμοι τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ γέμισαν φῶς, αὐτὰ δὲ προτοῦ ἀκόμῃ ἰδρυθῆ ἢ Δ.Ε.Η.!

Πρωτοπόρον λοιπὸν τὸ Μικρὸ Χωριὸ καὶ στὸν ἐξηλεκτρισμὸν.

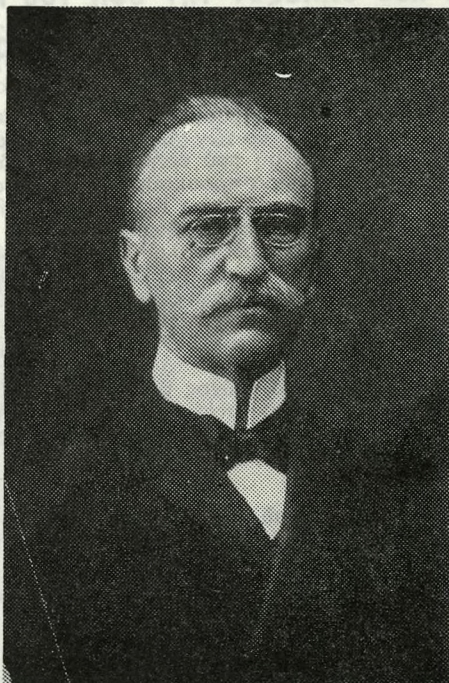
11. Ἄλλη ἀνέλιπιτος περιπέττωσις εἶναι ἡ ὑδρομάστευσις καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς πηγῆς «Χανιοῦ». Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1925 ἦλθε στὸ χωριὸ μας ἐξ Ἀμερικῆς ὁ συγχωριανὸς μας Γεώργ. Τραστέλης, εἶδε τὸν ὄργανισμὸν, πὸν ἐπιτελεῖτο διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μας καὶ ἀντὶ προσφορὰς κάποιου ποσοῦ δι' αὐτὴν —δὲν ἐφαίνετο πλούσιος— αὐτὸς ἠθέλησε νὰ κατασκευάσῃ ἕνα αὐτόνομον, δικό του ἔργον, ἐπέλεξε λοιπὸν τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τῆς πηγῆς Χανιοῦ, στὴν πλατείαν τοῦ χωριοῦ. Τὴν ἄλλην ἡμέραν κληθεὶς ἦλθε ἀπὸ τὸ Καρπενήσι ὁ μόνος τότε ἐκεῖ εἰδικὸς ὑδραυλικός, ἔκαμε τοὺς λογαριασμοὺς του καὶ τὴν ἐπομένην εἶπε τὸ ἔργον γιὰ νὰ γίνῃ τέλειον θὰ στοιχίσῃ 25 χιλιάδες δραχμῆς καὶ τοῦτο πρὸς χάριν τοῦ τόσον προοδευτικοῦ καὶ φιλόξενου Μικροῦ Χωριοῦ.

Τὸ ποσὸν αὐτὸ ἦτο μεγάλο γιὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀνελπίστως ὅμως ὁ παριστάμενος Τραστέλης εἶπε «Ὅκει, τώρα ἔρχομαι». Πῆγε στὸ σπίτι του καὶ ἐπανελθὼν ἔδωσε στὸν Παπαθανάση δέκα κολαριστὰ χιλιάρικα λέγων: «Μεθαῦριο θὰ πάρω στὸ Καρπενήσι νὰ χαλάσω ντόλαρς καὶ θὰ σοῦ δώσω τὰ ὑπόλοιπα». Τὸ εἶπε καὶ τὸ ἔκαμε.

Τὸ ἔργον ὁλοκληρώθη ἐντὸς 15 ἡμερῶν καὶ ἐκεῖ πού πρὶν ὑπῆρχαν πέτρινες κούπες ἀπὸ ὅπου ἔπιναν ζῶα καὶ ἄνθρωποι, ἔγιναν τώρα ἕξ κρουνοὶ τῶν 1 1/2 Ἴντῶν ἀπὸ τὰς ὁποίας ρεεῖ ἀδιάκοπα πόσιμον ὕδωρ ἀρίστης ποιότητος, ὅπως ἀναφέρῃ ἡ σχετικὴ ἀνάλυσις τῆς ἀρμολίας ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου Βιομηχανίας ἢ ἀνηρητημένη εἰς τὸ ἐστιατόριον τοῦ ξενοδοχείου.

12. Τὸ σημαντικώτερον ἐπίτευγμα τῶν Μικροχωριτῶν εἶναι ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ «Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος».

Ὅπως ἀνεγράφη ἤδη τὸ ἔτος 1900 ἰδρύθη στὴν Κωνσταντινούπολη ἡ Ἀδελφότης τῶν Μικροχωριτῶν «Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος» μὲ κύριον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἀνέγερσιν νέου καὶ συγχρόνου Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ. «ΑΠΟ ΘΕΟΥ ΑΡΧΕΣΘΕ». Τὸ 1905 κατόπιν ἀρχαιρεσιῶν, ὡς πρόεδρος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Ἀδελφότητος ἀνεδείχθη ὁ Κων) νος Ι. Κοκκάλας.

Ξενοφῶν Ἄ. Σιδερίδης (1851 - 1929), διακεκριμένος Βυζαντινολόγος, Μέγας Εὐεργέτης τῆς Ἀδελφότητος

Ἐκ τῶν συλλεγέντων χρημάτων, ἓνα σημαντικὸν ποσὸν διετέθη διὰ τὴν σύνταξιν τῶν μηχανικῶν καὶ ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων σταυροειδοῦς ναοῦ Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, τὰ δὲ ὑπόλοιπα κατετέθησαν καὶ κατετίθεντο ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ ὑποκατάστημα τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν στὴν Πόλη.

Μὲ τὴν κήρυξιν τῶν Βαλκανικῶν πολέμων τοῦ 1912 ὁ Κώστας Κοκκάλας μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἀπηλάθησαν ἐκ Κων) πόλεως, ἕνεκα δὲ τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως ἡ Ἀδελφότης ἐνεκρώθη.

Τὸ 1919 ὁ Κώστας Κοκκάλας ἐπανῆλθε στὴν Κων) πολη, ἀλλὰ οἱ περισσότεροι Μικροχωριταὶ εἶχαν ἤδη φύγη καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν μετηγάστεισαν εἰς ἄλλας χώρας καὶ κυρίως εἰς Η.Π.Α.

Μὲ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν τὸ ἔτος 1922, οἱ ἐναπομείναντες στὴν πόλιν Μικροχωριταὶ, ἐν οἷς καὶ ὁ γράφων ταῦτα, ἐγκατέλειψαν τὰ πάντα καὶ ἔφυγαν μὲ ὅποιον μέσον μποροῦσε ἕκαστος. «Ὁ σῶζων ἑαυτὸν σωθήτω». Εὐτυχῶς ὁ πατέρας (συνέχεια στὴ σελίδα 58)

Ἱστορικοὶ ἔρανοι ποὺ ἄλλαξαν τὴν ὄψη τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ: ὁ ἔρανος τοῦ 1924 γιὰ τὴν Μεταμόρφωση

Μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ ἐράνου γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τῆς Μεταμόρφωσης δὲν θᾶταν ἄσκοπο νὰ θυμηθοῦμε τὸ μόχθο τῶν χωριανῶν μας, ἀλλὰ καὶ τὶς χρηματικὲς δωρεὲς Μικροχωριτῶν καὶ μὴ ποὺ βοήθησαν στὴν ἀνέγερσιν τῆς ὡραίας αὐτῆς ἐκκλησιᾶς (1924), ποὺ τῶρα προσπαθοῦμε νὰ διασωσοῦμε.

Ἡ κυρία Ἑλένη, χήρα Παναγιώτου Κομποροζοῦ, τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος στὴν Ἀμερικὴ διακρίθηκε γιὰ τὶς πρωτοβουλίες του καὶ τὸ θερμουργὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὸ Μικρὸ Χωριό, πρὸ πολλοῦ εἶχε τὴν πρόνοιαν νὰ μᾶς στείλει ἕνα πολῦτιμο ἀπόκομμα Ἑλληνικῆς ἐφημερίδας τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου ἀναγράφονται ἀναλυτικὰ τὰ ὀνόματα τῶν πρωτεργατῶν τοῦ ἐράνου καὶ τὰ ὀνόματα τῶν δωρητῶν μὲ τὰ ποσὰ (δολλάρια) ποὺ πρόσφερε ὁ καθένας τότε (1924). Ἀφοῦ εὐχαριστήσομε ἐγκάρδια τὴν κ. Ἑλ. Π. Κομποροζοῦ γιὰ τὴν ἀναγκαῖα αὐτῇ ὑπενθύμιση παραθέτομε αὐτοῦσιο τὸ κείμενο τῆς ἐφημερίδας μὲ τὰ ὀνόματα τῶν δωρητῶν: Σὲ ἐπόμενο τεῦχος θὰ δημοσιεύσομε ἀνάλογο κείμενο σχετικὸ μὲ τὸν ἔρανο ποὺ βοήθησε στὴν ἀνέγερσιν τοῦ σημερινοῦ ξενοδοχείου. (χάνι): Θὰ πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὸ ἄρθρο ἔγραψε τότε ὁ Μικροχωρίτης κὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτες τοῦ ἐράνου, ὁ Ν. Ι. Σιδέρης:

Ἐπεὶ ἀνεγέρσεως τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Μικροῦ χωριοῦ Εὐρυτανίας, ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτήρος, ἔρανος.

Ἐκκλήσει καὶ προτροπῇ τῆς Κοινοτικῆς Ἐπιτροπῆς Μικροῦ χωριοῦ, Εὐρυτανίας διενεργηθεὶς ἔρανος ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Μικροῦ χωριοῦ, ἡ «Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτήρος», ἔλαβεν εὐχάριστον πρὸ τινος τέρμα.

Ἀρχικῶς εἶχεν ἀποφασισθῆ ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα προσωρινῆς ἐπὶ τοῦ ἐράνου τούτου Ἐπιτροπῆς, ὅπως τὸ εἰσπραχθησόμενον ποσὸν ἀποσταλῆ περὶ τὰ τέλη Φεβρουαρίου 1924 οἴκοι τῆ Κοινοτικῆ Ἐπιτροπῆ, ἀλλ' ἐκ τῶν μετέπειτα ἐκρίθη ἀνεπαρκέστατος ὁ ὀρισθεὶς χρόνος πρὸς διεκπεραιώσιν του. Δι' ὅ καὶ ἡ ἀρμοδία Κοινοτικὴ Ἐπιτροπὴ Μικροῦ χωριοῦ, δι' ἐγγράφου τῆς ἀδείας, χρονολογούμενης ἀπὸ 25ης Φεβρουαρίου 1924 καὶ φερούσης τὰς ὑπογραφὰς τῶν Ἐπιτρόπων κ.κ.: Παπαθανασίου Παπαστάθη, Ἱερέως, Ἀριστείδου Γ. Γιουρνᾶ, Νικολάου Βασιλ. Κομματᾶ, Γεωργίου Ἐλευθ. Παπαδῆ, Κων)νου Ἰωάν. Κοκκάλου, Κων)νου Γεωργ. Παναγιωτοπούλου, Ἰωάννου Παπαδοπούλου, Διονυσίου Πολύζου, καὶ Ἀνδρέου Ι. Παπαδῆ, παρέτεινε πέραν τοῦ Φεβρουαρίου τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς τοῦτο χρόνον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ διενεργουμένου τότε καὶ νῦν λήξαντος ἐράνου.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνυπογράφου τῆς ἐγγράφου ἡ εἰρημένη Κοινοτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκφράζει ἐκ τῶν προτέρων μέσῳ τοῦ ἐλευθερόφρονος «Ἐθνικοῦ Κήρυκος», τὰς θερμὰς καὶ διαπείρους αὐτῆς εὐχαριστίας πρὸς τὰ ἀνὰ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας διεσπαρμένα τέκνα τῆς Αἰτωλοακαρνανίας καὶ πρὸς πάντας ἐν γένει τοὺς συνδραμόντας ὅπως ὅποτε ὁμογενεῖς τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν αὐτῆς ἔργον. Δραττομένη δὲ τῆς καταλλήλου νῦν εὐκαιρίας ἡ ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ αἰσίως τερματισθέντος ἐράνου προσωρινὴ Ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ.κ. Παναγιώ-

του Ἰωάν. Κομπρόζου, Ἡλιοῦ Κωνστ. Δημοπούλου, καὶ Νικολάου Ἰω. Σιδέρη, σπεύδει νὰ συνενώσει καὶ ἐκφράσει τὰς αὐτὰς εὐχαριστίας πρὸς τοὺς συμπατριώτας καὶ ὁμογενεῖς ἐν γένει, οἵτινες διὰ τῆς προθύμου συνδρομῆς των, συνέτειναν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἀνατεθέντος αὐτῇ εὐγενοῦς καὶ θαερέστου ἔργου.

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ὄλου ἔρανου ὑπῆρξε καθ' ὅλα ἀρίστη, παρὰ πάντων σχεδὸν Εὐρυτάνων τε καὶ φίλα φρονούντων ὁμογενῶν ἔτυχε πατριωτικωτάτης ὑποστηρίξεως.

Τὸ ὀλικὸν εἰσπραχθὲν ποσὸν ἀνῆλθεν εἰς 3,002 δολλάρια, ἐξ ὧν ἀπεστάλησαν κατὰ τὴν 12ην λήγοντος, 3.000 δολλάρια, ὑπὸ τοῦ κ. Ἡλιοῦ Κωνστ. Δημοπούλου, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 247,744 ἐπιταγῆς τῆς Γκρήσμπορο Νάσιοναλ Μπάνκ ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Γεωργίου Ἐλ. Παπαδῆ, δημοδιδασκάλου. Τὰ δὲ ἔτερα δολλ. 2, ὡς εἰσπραχθέντα κατόπιν ἀπεστάλησαν ταχυδρομικῶς τῇ Κοινοτικῇ Ἐπιτροπῇ.

Παναγιώτης Ἰ. Κομπορόζος, πρῶτος Πρόεδρος Συλλόγου Μικροχωριτῶν Η.Π.Α. «Ο ΦΟΙΝΙΞ» (1943)

Ἡλίας Κ. Δημόπουλος, ἀπὸ τοὺς ἰδρυτὲς καὶ πρωτεργάτες τοῦ «Φοίνικα» στὶς Η.Π.Α. (1943)

Ὁ δὲ ὀνομαστικὸς κατάλογος τῶν εἰσφορέων ἔχει ὡς ἀκολούθως:

— ΜΙΚΡΟΝ ΧΩΡΙΟΝ Εὐρυτανίας: Νικόλαος Ἰω. Σιδέρης Δολλ. 216.65, Παναγιώτης Ἰω. Κομπρόζος 216.60, Ἡλίας Κωνστ. Δημόπουλος 216.65, Σεραφεῖμ Χονδρὸς 200, Βασίλειος Νικολ. Κομματᾶς 216.60, Γεώργιος Ἰω. Δερματᾶς 250, Εὐάγγελος Χ. Κωστόπουλος 100, Κωνσταντῖνος Ἀθ. Ζαχαρόπουλος 100, Διονύσιος Πριόβολος 100, Γεώργιος Σ. Χονδρὸς 100, Σπυρίδων Κομπορόζος 75, Σπυρίδων Δ. Δερματᾶς 75, Ἀριστείδης Χριστοδ. Ζωγράφος 50, Ἰωάννης Νικ. Πλάκας 76, Νικόλαος Γεώργ. Κομματᾶς 50, Ἀθανάσιος Ἰω. Κομπορόζος 50, Δημήτριος Νικ. Κομματᾶς 25, Ἰωάν. Κωνστ. Δερματᾶς 50, Στέφανος Νικ. Κομπούρας 50, Ἰωάννης Κ. Ζωγράφος 75.

— ΧΩΡΙΟΝ ΚΟΡΥΣΧΑΔΕΣ

Κων)νος Παπαγιαννόπουλος δολλ. 20, Ἰωάννης Θ. Τσιτούρης 5, Διονύσιος Κυρίτσος 20, Ἰωάννης Ψιλλόπουλος 10, Ἰωάννης Μελάς 2.

— ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ:

Δημήτριος Σερετάκης 5, Βασίλειος Καλαντζής 3, Δημ. Τσόκκαλος 0.50, Νικ. Τσιγκώλης 0.50, Δημήτριος Γκούβας 1, Θρασύβουλος Τριανταφύλλου 2, Ίωάν. Κόκοτος 1, Νικόλαος Σερετάκης 5.

— ΜΕΓΑ ΧΩΡΙΟΝ:

Γεώργιος Ζαχαρόπουλος δολλ. 5, Νικόλ. Βασιλόπουλος 2.50, Ίωάννης Παπαδόπουλος 2, Κωνστ. Πουρνάρας 2, Δημήτριος Κολοβός 10, Κ. Λιάτσος 2.

— ΧΩΡΙΟΝ ΚΑΡΥΤΣΑ:

Ίωάν. Καραγιάννης δολλ. 2, Κων. Μπουρλος 2, Κωνστ. Τσιαφέρης 1, Νικόλαος Δημόπουλος 2, Γεώργιος Κατσιούλης 10.

— ΧΩΡΙΟΝ ΒΟΥΤΥΡΟΥ:

Ζαχαρίας Πολύζος δολλ. 20, Κων. Κανούτας 10, Βασίλ. Πολύζος 5, Ἀθανάσιος Παπαθανασίου 2, Νικόλ. Γεροντογιάννης 5, Ἀνώνυμος 1, Ίωάν. Πριόβολος 5, Γ. Κανούτας 2.

Τὸ ἱστορικό σύμπλεγμα: Ἐκκλησία, Σχολεῖο, Καμπαναριό σὲ παλαιότερη φωτογραφία (1953)

— ΧΩΡΙΟΝ ΦΕΙΔΑΚΙΑ:

Γεώργιος Πιστόλης δολλ. 15, Δημ. Χονδρός 10, Εὐάγγελος Χονδρός 10, Ἀνώνυμος 5, Κωνστ. Πιστόλης 5, Ἀθανάσιος Χονδρός 5, Ἡλίας Χονδρός 2, Εὐάγγελος Τσιάμης 2, Ἀθανάσιος Τσιάμης 5, Δημ. Τσιάμης 1, Βλάσιος Χονδρός 1.

— ΧΩΡΙΟΝ ΛΑΣΤΟΒΟΝ:

Βασίλειος Μαραγούσης δολλ. 5, Δημήτριος Μαραγούσης 5.

— ΧΩΡΙΑ ΣΕΛΛΟΝ ΚΑΙ ΣΕΛΛΑ:

Περικλῆς Καράντζης δολλ. 5, Περικλῆς Καραγκιόζης 10, Εὐθύμιος Μπακογιάννης 2, Σταῦρος Τάσιος 5.

— ΧΩΡΙΟΝ ΚΛΑΥΣΕΙΟΝ:

Θεόδωρος Ζουρζούκης δολλ. 5, Λεωνίδας Δημητρίου 2, Νικόλαος Κατσούδας 2, Γεώργιος Ζουρζούκης 4, Θεοφάνης Γρανός 5, Δημήτριος Καραχάλιος 1.

(ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο τεῦχος)

Με ιδιαίτερη χαρά καὶ συγκίνηση λάβαμε καὶ ἀρχίζουμε τὴ δημοσίευση μικροῦ αὐτοβιογραφικοῦ σημειώματος τοῦ σεβαστοῦ μας Παπαθανάση. Εὐχαριστοῦμε ιδιαίτερα τὴν κόρη του Σωτηρία, σύζ. Γ. Δημητρακόπουλου, ποῦ ἐκτιμώντας ὀρθὰ πόση ἀξία θὰ ἔχει ἕνα τέτοιο κείμενο γιὰ ὄλους τοὺς Μικροχωρίτες σκέφθηκε νὰ μᾶς τὸ στείλει.

Ὅπως ἡ αὐτοβιογραφία τοῦ Δασκάλου μας κ. Γ. Παπαδῆ, ποῦ δημοσιεύσαμε σὲ προηγούμενα τεύχη, ἔτσι καὶ τούτη εἴμαστε βέβαιοι, ὅτι θὰ συγκινήσει τοὺς Μικροχωρίτες. Γιατὶ εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ χωριοῦ τους, ἡ δική τους ἱστορία, ἰδωμένη ἀπὸ τὴ σκοπιά τοῦ ἐφημερίου τους, τοῦ σεβάσμιου Παπαθανάση.

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΑΘ. ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ

Ἐγεννήθη εἰς Στουρνάρα Εὐρυτανίας, τὸ ἔτος 1892. Μετὰ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἐφοίτησεν εἰς τὸ τότε Ἑλληνικὸν Σχολεῖον ἐν Προυσῶ μετὰ τοὺς ἐξαιρέτους διδασκάλους Παπαχοῆστον Σχολάρχην καὶ Παπαλουκᾶν καὶ Γουβέλην καὶ μετὰ συμμεθητὰς τοὺς ἤδη μεγαλοβιομήχανον κ. Χριστόφ. Κατσιάμπαν καὶ Ἄνδρ. Πουρνάραν υἱὸν τοῦ ἐφημερίου Ἰωάν. Πουρνάρα εἰς Μέγα Χωρίον. Κατόπιν ἠργάσθη ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἐν Πάτραις. Στρατευσθεὶς εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν, τὸ ἔτος 1913 ὑπηρετήσεν εἰς Μακεδονίαν καὶ Μικρὰν Ἀσίαν ἐπὶ δέκα (10) ἔτη μετὰ τινες ὀλιγοχρονίους διακοπὰς, ἀπολυθεὶς τὸ ἔτος 1923 ὡς ἔφεδρος ἀνθυπασιπιστής. Ζηλωτῆς, παιδιόθεν, τοῦ ἱερατικοῦ ἀξιώματος ὡς καταγόμενος ἐκ Λευϊτικῆς οἰκογενείας — πρόπαπος, πάπος, πατὴρ καὶ θεῖος ἱερεῖς, καὶ λαβὼν ἀπολυτήριον τῆς διατεοῦς Ἱερατικῆς Σχολῆς Ἄρτης — ἐχειροτονήθη παρὰ τοῦ τότε Ἀρχιερέως κυροῦ Ἀμβροσίου ἱερέως ἐν Ναυπάκτῳ διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος θεοῦ του Παπακώστα ἐν Μικρῶ Χωρίῳ. Ἐρχομένου εἰς Μικρὸν Χωρίον διὰ τὴν ἐγκατάστασίν του, τὴν 5 Νοεμβρίου 1923, τὸν προϋπήνησαν εἰς Ἁγιὸν Σώστην, σχεδὸν ὀλόκληρον τὸ χωρίον, τῇ προτροπῇ — ὡς κατόπιν ἐπληροφορήθη τὸ Μικροχωρίτου Κων)νου Κοκκάλα. Εἰς Ἁγιὸν Σώστην, προσέφερον, γλυκὰ εἰς πάντας ἢ οἰκογένειά μου, καὶ ἐκεῖθεν ἤλθομεν ὅλοι μαζὺ εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, ὅπου μετὰ σύντομον Δοξολογίαν πρὸς τὸν Θεόν, ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὰς οἰκίας μας, μετὰ δὴλωσιν τοῦ νέου ἱερέως ὅτι τὴν ἐπομένηνθὰ ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία — πρώτη διὰ τοῦτον — ὅπου καὶ θὰ ἐξεφανεῖτο καὶ ὁ ἐνθρονιστήριός του λόγος. Τὴν ἐπομένην ὅπου ἦτο Κυριακή, ἐπληρώθη τελείως ὁ παλαιὸς Ἱ. Ναός, τὸσον ἐξ ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν κατοίκων, ὅσον καὶ ἐκ πολλῶν Χριστιανῶν τῶν παρακειμένων χωρίων καὶ τοῦ Καρπενησίου. Τὸ τέλος τοῦ ἐνθρονιστηρίου του λόγου, ἐκάλυψαν ζητωκραυγαί, πρωτοστατοῦντος τοῦ ψάλτου Κων. Κοκκάλα ἀξιός, ἀξιός. Ὁ Λόγος οὗτος, περιεῖχεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ πρόγραμμά μου.

ΝΕΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Τὴν ἐπομένην Κυριακὴν, ὁ λόγος μου περιστράφη διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου Ἱεροῦ Ναοῦ, τονίσας ὅτι, ἐπικειμένης καταρρεύσεως τοῦ παλαιοῦ ἐνδείκνυται πάση θυσίᾳ ἢ ἀνέγερσις νέου, καὶ πρὸς τοῦτο δέον νὰ συσταθῇ συντονιστικὴ ἐπιτροπὴ ἵνα ἐπιληφθῇ τοῦ μεγάλου καὶ πολὺ δυσχεροῦς τούτου ἔργου. Συσταθείσης τῆς ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἐκκλησι. Συμβουλίου καὶ τῆ προτάσει τούτου καὶ ἐκ τῶν Κων. Κογκάλα, Γ. Παπαδῆ, Ἰωάν. Παπαδοπούλου καὶ τινων ἄλλων, συνεδριάξαμεν τακτικὰ καὶ ὁ Ἰωάν. Παπαδόπουλος προσέφερεν τὴν πρώτην συνδρομὴν του ἐξ 25 χιλ. δραχ. Κατόπιν τῆ προτάσει τοῦ ἱερέως, ἐστείλαμεν εἰς ὅλους τοὺς Μικροχωρίτας τοὺς εὐρισκομένους ἐν τῇ Ἀμερικῇ, ἀνά μίαν ἐνθουσιώδη ἐπιστολήν, διὰ τῶν ὁποίων ἐζητοῦμεν τὰς συνδρομάς των. Μετὰ παρέλευσιν μηνὸς ἤρχισαν ἐξ Ἀμερικῆς νὰ ἔρχωνται βροχηδὸν τὰ τσέκ μὲ διάφορα ποσά, ἄλλα πρὸς τὸν ἱερέα, ἄλλα πρὸς τὸν Ταμίαν Ἰωάν. Παπαδόπουλον, ὃν ἐξελέξαμεν τιμῆς ἕνεκεν διὰ τὴν γεναίαν του προσ-

Πρεσβύτερος Ἀθανάσιος Παπαστάθης, σὲ
παλαιότερη φωτογραφία του

φοράν. Κάθε Κυριακὴν ὁ Παπαθανάσης, ἐξῆρε καὶ ἐπαινοῦσε ὅλους κατὰ σειρὰν τοὺς προσφέροντας. Ἀμέσως ἡ ἐπιτροπὴ ἐνήργησε καὶ ἐξεδόθη τὸ ἀπαραίτητον σχέδιον, ὅπερ ἐγκριθὲν παρὰ τῆς Ἱερῆς Μητροπόλεως καὶ τοῦ σχετικοῦ ὑπουργείου, ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν παρὰ τοῦ ἐμπειροτέχνου ἐξ Ἄρτης Βασιλείου Γεωργιάκη, ὅστις ἐξεῦρεν διὰ Βίνζυ τὴν μεταφορὰν ἐκ τοῦ Λατομείου εἰς Κρὶ τὴν μεταφορὰν ὅλης τῆς ἀπαιτηθείσης πέτρας διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ ὕδραγωγείου εἰς τὴν πλατείαν. Κατὰ τὴν τελετὴν τῆς θεμελιώσεως παρέστη ὁλόκληρον τὸ χωρίον, καὶ ἐορτάσαμεν εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Ναοῦ, μὲ πλουσιώτατον γεῦμα εἰς τὸ ὅποιον ἔλα-

βον μέρος ὅλοι οἱ χωριανοὶ καὶ οἱ μαστόροι μὲ τραγούδια καὶ χοροὺς καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Τότε τὸ χωριὸ εἶχεν 150 περίπου σπίτια καὶ ὅλα εἶχον, ἀπὸ ἓνα ζῶον, ἡμίονον ἢ ὄνον. Τοσοῦτον ἐνθουσιάζομεν ἅπαντες, ὥστε εἴμεθα πρόθυμοι νὰ προσφέρωμεν οἰανδήποτε ὑπηρεσίαν καὶ ὁποτεδήποτε.

Ἡ συντονιστικὴ ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισεν ὁμοφώνως νὰ γίνεταί ἡ ἐργασία καὶ προχωρεῖ διὰ ἡμερομισθίων, διότι δὲν ὑπῆρχον ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα καὶ ἐβαδίζομεν ἀναλόγως τῶν ἐσόδων καὶ τίποτε ἄλλο δὲν ἀπασχολοῦσε, τόσον τὸν ἐφημέριον ὅσον καὶ τὴν ἐπιτροπὴν εἰς ὀλόκληρον τὸ χωριόν, ὅσον ἡ ἀνέγερσις τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τοῦτο χρησιμοποιοῦντες τὸν πλακοδημήτην, περιήρχετο τὸ χωριὸ καὶ ἐφώναζε: «Ἀκοῦστε χωριανοί. Αὔριο τὸ πρωὶ θὰ πάρετε ὅλα τὰ ζῶα καὶ θὰ πᾶτε στὰ καλύβια νὰ κουβαλήσωμε τὸν ἀσβέστη, ἢ στὸ ρέμμα γιὰ ἄμμο ἢ στὸ Καρπενήσι γιὰ τσιμέντα, ἦ, ἦ, ἦ». Τὸ συγκινητικὸν ἦτο ὅτι ἂν ἓνα σπίτι εἶχε ζῶο καὶ δὲν εἶχε ἀνθρώπο νὰ πάη, τὸ ἔπαιρνε ἄλλος, ἢ πήγαινε ἓνα μικρὸ κοριτσάκι καὶ τὸ ἐφόρτωναν οἱ ἄλλοι. Τῇ δευτέρῃ χρονίᾳ, ἐφέρομεν ἄλλη παρέα μαστόρων ἀπὸ τὴν Κόνιτσα Ἡπειροῦ τὸν Γεώργ. Τσαρτσάλη ὑπέροχον μάστορα καὶ καλὴν παρέα καὶ συνέχισε πάρα πολὺ καλά. Τόση δὲ ἦτο ἡ προσφορὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας καὶ ἡ ἀρμονικὴ συνεργασία, ὥστε ὁ Σεβασμιώτατος εἰς ὅλα τὰ χωριά πού περιήρχετο ἔλεγε παντοῦ. Μιμηθῆτε τοὺς Μικροχωρίτες εἰς τὴν συνεργασίαν καὶ ἀγάπην. Ὅλα τὰ σπίτια, ἔφτιαχναν πίτες καὶ φροῦτα διάφορα καὶ πήγαιναν στοὺς μαστόρους καὶ διάφορα ζῶα κατσίκια, γίδες, πρόβατα γιὰ νὰ φᾶνε οἱ μαστόροι. Ἐπίσης προσέφερον διάφορα δένδρα πού ἐχρειάζοντο ξυλείαν γιὰ κρεβάτια καὶ λοιπὰς ἀνάγκας.

Στὴ Δάφνη ἡ δασικὴ ὑπηρεσία ἐπέτρεψε καὶ κόψαμε ἔλατα γιὰ πάτερα πού ἐχρειάζοντο. Τὰ μεταφέραμε ὅλα στὸν ὄμο διὰ προσωπικῆς ἐργασίας, ἓνα τοιοῦτον μετέφερον ὁ Παπαθανάσης μὲ τὸ δάσκαλο τὸν Παπαδῆ, μπροστὰ πήγαινε ὁ δάσκαλος πού ἦτο ψηλότερος διότι ἦτο κατήφορος. Ὅταν τελείωσε ὁ τοίχος καὶ θὰ ἐγένετο ἡ στέγη, κατόπιν ἐνουπογράφου ψηφοφορίας ὄλων τῶν κατοίκων κατεδαφίσαμε τὴν παλαιὰν Ἐκκλησίαν καὶ ἐχρησιμοποίησαμε τὸ ὕλικόν της.

Ὅταν ἐτελείωσε καὶ θὰ μεταφερόμεθα ἐξ Ἀγ. Ἀθανασίου κατόπιν λιτανείας, ὅλο τὸ χωριὸ μετεφέρθημεν εἰς τὴν καινούργια Ἐκκλησία μετὰ πολλῆς εὐλαβείας, κρατοῦντες μὲ φόβον Θεοῦ τὰ ἄχραντα Μυστήρια καὶ ἐγένετο μὲ πολλὴν χαρὰν ἡ πρώτη κατανυκτικὴ λειτουργία.

Ἡ προσωπικὴ ἐργασία ὑπολογιζομένη ἀνέρχεται εἰς περισσότερα χρήματα ἀπὸ τὰ δαπανηθέντα. Στὸ τέλος μία ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ κ. Παπαδῆ, καὶ τοῦ Κων. Κογκάλα καὶ τινῶν ἄλλων ἐλέγξασα πάντα τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα εὗρον ταῦτα ἐν ἀπολύτῳ τάξει καὶ ἐξέδωκεν ἀνακρινωθῆν, ὅπερ ἐτοιχοκollήθη εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, συγχαίρουσα πάντας τοὺς ἐργασθέντας.

Πρεσβύτερος ΑΘ. ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ
(Ἡ ἀφήγησις θὰ συνεχισθεῖ στὸ ἐπόμενο)

Προσωπικαὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν: ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ΄

τοῦ κ. ΔΗΜ. ΚΟΚΚΑΛΑ

Α) Κατὰ τὰ τέλη Ἰουλίου 1911, ὁ πατέρας μᾶς ἔστειλε μὲ τὴν μητέρα στὸ χωριό, ἐκεῖ ἐμείνανμεν ὅλον τὸν Αὔγουστον, στὸ σπίτι τῆς θείας Φροσύνης Γ. Σιδέρη, ἐπειδὴ τὸ δικό μας, ἦταν ἐγκαταλελειμένο. Ὅταν ἐπιστρέψαμε παρατήρησα ὅτι ὅλα τὰ παιδιά τοῦ σχολείου στὴν Ἀθήνα φοροῦσαν κατὰ τὰς ἑορτὰς φανέλες μὲ ρίγες μπλε καὶ ἄσπρες, ἐνῶ στὴν Πόλι φοροῦσαμε μὲ ρίγες κόκκινες καὶ ἄσπρες· ὑπεχρέωσα τὴν μητέρα μου νὰ μοῦ πάρῃ μία καὶ στὴν πόλι τὴν φοροῦσα πολλὰς φορὰς στὸ σπίτι καὶ καμάρωνα τὸν ἑαυτό μου στὸν καθρέπτη.

Τὸ ἔτος 1912 μόλις τελείωσαν τὰ μαθήματα, πήγαμε γιὰ παραθερισμὸ στὸ προάστειο «Μπογιατζῆ - κιοῖ» (Βαφαιοχώριον), ὅπου ἐρχόταν καὶ ὁ πατέρας κάθε βράδυ κοντὰ στὸ σπίτι πὸν μέναμε ἦταν καὶ ἡ θερινὴ διαμονὴ τοῦ Πατριάρχου, μία ἔπαυλη μὲ πολλὰ καὶ ὅλα χρωματιστὰ τζάμια σὰν Ἐκκλησία καὶ περιβόλι ὀλόγυρα μὲ μεγάλα δένδρα καὶ παρτέρια.

Κάθε βράδυ περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἔφθανε ἡ πατριαρχικὴ ἄμαξα μὲ τὰ τέσσαρα μαῦρα ἄλογα καὶ τὸν ἀμαξιηλάτην μὲ ὑψηλὸ καπέλο. Ὁ Πατριάρχης μόλις εἰσῆρχετο εἰς τὸν περίβολον, ἐκάθητο σὲ μιὰ πολυθρόνα ἐπ' ἀρχετὴν ὥραν, προτοῦ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κτίριον· ἐγὼ καὶ 4 - 5 παιδιά τῆς γειτονιάς, ἐπειδὴ εἶδαμε ὅτι αὐτὸ ἄρρεσε τοῦ Πατριάρχου, τὸ πήραμε βιολὶ καὶ κάθε βράδυ περιμέναμε τὴν ἄφιξιν τοῦ ἀμαξιοῦ καὶ μόλις ὁ Πατριάρχης καθότανε στὴν πολυθρόνα του, πλησιάζαμε καὶ τοῦ φιλοῦσαμε τὸ χέρι. Αὐτὸς μᾶς εὐλογοῦσε καὶ ἐδώπευε τὰ κεφάλια μας, πολλὰς φορὰς μᾶς ἀπρόφθνε καὶ διάφορες ἐρωτήσεις. Ἐνα βράδυ οἱ φίλοι μου ἐπειδὴ εἶχαν πάει στὶς γυμναστικὰς ἐπιδείξεις στὸ σχολεῖον τοῦ προαστείου, φοροῦσαν τίς φανέλες τους, ἐγὼ εἶχα μπλοῦζα, ὅταν φίλησα τὸ χέρι του, ὁ Πατριάρχης μοῦ εἶπε: «Ἐσὺ δὲν πῆγες στὴ γιορτὴ;» «Δὲν πῆγα ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν φορῶ κόκκινη φανέλλα, ἐγὼ εἶμαι Ἕλληνας» καὶ σὰν κνηνηγμένος ἔτρεξα στὸ σπίτι, λαχανιασμένος ὅπως ἤμουν φώναξα «Μητέρα τὴν φανέλλα μου». «Τί ἔπαθες παιδί μου;» «Τὴν φανέλλα μου!» Πῆγε καὶ μοῦ τὴν ἔφερε ἀνήσυχος, τὴν ἄρπαξα, τὴν φόρεσα βιαστικὰ καὶ τρεχάτος πάλι γύρισα στὸν Πατριάρχη καὶ τὸν ἐπλησίασα καμαρωτός. Ἐκεῖνος μὲ κύταξε γιὰ μιὰ

στιγμή ὕστερα μὲ πῆρε κοντά του, μὲ φίλησε στὸ μέτωπο, μὲ κάθησε στὰ γόνατά του καὶ μὲ τὸ ἓνα χέρι του μὲ βαστοῦσε, μὲ τὸ ἄλλο χεῖρ μὲ τὸ κεφάλι μου ἀμίλητος, σὲ λίγο ἐπειδὴ ἐγὼ αἰσθανόμουν δυσφορίαν νὰ κάθωμαι στὰ γόνατα τοῦ Πατριάρχου, μὲ ἄφησε νὰ κατέβω, τότε εἶδα τὰ μάτια του πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα καὶ ἔφυγα καταλυπημένος, ἀλλὰ καὶ ἀπορῶν. Ἐκτοτε δὲν ξαναπήγα νὰ φιλήσω τὸ χέρι τοῦ Πατριάρχου, ἀφοῦ αὐτὸ τοῦ προξενοῦσε λύπην ὅπως ἐνόμιζα...

Ὅταν μετ' ὀλίγους μῆνας ἐκηρύχθη ὁ Βαλκανικὸς πόλεμος καὶ ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς μὲ ἀλλεπαλλήλους λαμπρὰς νίκας ἀπελευθέρωνε τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην τὰς πόλεις τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας ὁδεύων ἀκάθεκτος πρὸς Θεσσαλονίκην τὴν

Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
Ἰωακείμ ὁ Γ΄

Νύμφην τοῦ Θερμαϊκοῦ, ἡ καρδιά τοῦ ὑπερόχου ἐκείνου ἱεράρχου δὲν ἄντεξεν εἰς τὴν ἄφατον χαρὰν καὶ τοὺς δραματισμούς του, ἀπέθανεν αἰφνιδίως ἐκ συγκοπῆς.

Β) Σχετικῶς μὲ τὴν δρᾶσιν τοῦ Πατριάρχου ὁ πατέρας μου διηγεῖτο τὸ ἐξῆς συγκλονιστικὸν περιστατικόν.

Ὁ Σουλτάν Χαμίτ ἦτο ἀπόλυτος μονάρχης, αἰμοχαρὴς καὶ τυρανικὸς, ἀλλὰ συμπαθοῦσε τοὺς Ἕλληνας καὶ κάθε φορὰν ποὺ οἱ σύμβουλοί του τοῦ εἰσηγοῦντο διαγμῶν ἐναντίον των, αὐτὸς τοὺς συνιστοῦσε ἀντιθέτως νὰ συμπεριφέρονται μετ' εὐμενείας πρὸς αὐτούς. «Οἱ Ρωμηοὶ δὲν εἶναι Ἀρμένιδες, εἶναι μπεσαλίδες ὡς τὰ σλαβιά, ἅμα τὰ ταῖζεις σὲ ὑπερασπίζονται, ἅμα τὰ δέρνεις σὲ δαγκώνουν» ἔλεγε. Κάπο-

τε όμως τὸν ἔπεισαν ὅτι αὐτὸ ποὺ γίνεται ὅλην τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα καὶ πρὸ πάντων τὴν Μεγάλην Παρασκευὴν μὲ τὴν περιφορὰν τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τὸ Πάσχα μὲ τὴν Ἀνάστασιν, ποὺ χαλάει ὁ κόσμος, ἀκόμα καὶ εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως, ἀπὸ τὰ πυροτεχνήματα, τὰ βαρελὸτα καὶ τὶς τουφεκιές, ρεζιλεύεται τὸ κράτος, ὑπέγραψε φρομάνιον ἀπαγορεύον θρησκευτικὰς τελετὰς ἢ συγκεντρώσεις ἔξω τῶν ναῶν ἢ τῶν περιφράκτων περιβόλων των. Τότε ὁ Πατριάρχης διέταξε τὸ κλείσιμον ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς πόλεως, φυσικὰ δὲ καὶ τῆς ὑπαγομένης εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ταυτοχρόνως συνεννοήθη μὲ τὸν Ρῶσον Ναύαρχον τῆς Ναυλοχοῦσης εἰς τὸν Βόσπορον Ρωσικῆς μοίρας. (Ἡ Ρωσία δὲν εἶχε συνάψει ἀκόμη εἰρήνην μὲ τὴν Τουρκίαν καὶ δὲν εἶχον ἀποκατασταθεῖ αἱ διπλωματικαὶ των σχέσεις), ὁ ὁποῖος τὴν Μεγάλην Δευτέραν ἔκαμε διάβημα πρὸς τὸν Σουλτάνον διὰ τὸ κλείσιμον τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ὁ Χαμίτ τοῦ ἀπήντησεν ὅτι αὐτὸς ἀπηγόρευσε μόνον τὰς ὑπαιθρίους τελετὰς, συνεπῶς πρέπει νὰ ἀποτανθῇ εἰς τὸν Πατριάρχην. Ὁ Ναύαρχος ἐπανήλθεν τὴν ἐπομένην καὶ ἐζήτησεν ἐπιμόνως τὴν ἄρσιν τῆς ἀπαγορεύσεως καθ' ὅσον αὕτη ἀποτελεῖ κατάργησιν κεκτημένων ἀνεκαθεν δικαιωμάτων. Ὁ Χαμίτ διὰ νὰ ἀποφύγη τὸ ἀδιέξοδον, τὸν παρεκάλεσε νὰ ἐπανελάθῃ τὴν ἐπομένην, ὅποτε θὰ ἔχει τακτοποιηθῇ τὸ θέμα καὶ ὁ Ναύαρχος δὲν ἐπέμενε περισσότερον.

Ὁ Πατριάρχης ἤλπιζεν ὅτι ὁ Χαμίτ θὰ ὑπέκλυπτεν εἰς τὴν Ρωσικὴν πίεσιν, ἀλλὰ ὅταν ἔμαθε τὰ διατρέξαντα καὶ κυρίως τὴν διαταγὴν νὰ παρουσιασθῇ τὸ γρηγορώτερον ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου, ἀντελήφθη ὅτι τώρα δὲν ἦτο ὅπως τὰς ἄλλας φορὰς ποὺ τὸν εἶχεν ἐξορίσῃ καὶ τὸν ἐπανεφέρῃ κατόπιν διπλωματικῶν ἐπεμβάσεων, τώρα δὲν διεκινδυνεύετο μόνον ἡ ζωὴ του, ἀλλὰ καὶ ἡ τύχη τοῦ ποιμνίου του, ὡς ἐκ τούτου ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτὸς τὸ ἐξίλαστήριον θῦμα τῆς Σουλτανικῆς θυριωδίας καὶ ἔλαβεν τὴν ἀπόφασίν του, τὴν ὁποίαν ἀνεκοίνωσε καὶ εἰς τὸν ναύαρχον.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν καὶ τὴν καθωρισμένην ὥραν ὁ Πατριάρχης καὶ ὁ ναύαρχος ἔφθασαν εἰς τὰ ἀνάκτορα, μετὰ τὰς σχετικὰς διατυπώσεις ἐπροχώρησαν πρὸς τὴν αἴθουσαν τοῦ θρόνου, ὁ ναύαρχος ἔμεινεν εἰς τὸν προθάλαμον ἀναμένων τὴν σειρὰν του, καὶ ὁ Πατριάρχης εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ὁ Χαμίτ χωρὶς νὰ τοῦ ἀφίση χρόνον διὰ τὸν καθιερωμένον χαιρετισμὸν ἄρχισε νὰ τὸν ὑβρίζῃ καὶ νὰ τὸν ἀπειλῇ, ὁ Πατριάρχης δὲν ἀντέδρασεν καθόλου καὶ ὅταν ἔλαβε τὸν λόγον εἶπε: «Βασιλεῦ, ἐγὼ ὡς Πατριάρχης τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ καταστρατηγήσω τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας μου, οὔτε νὰ ἀπεμπολίσω τὰ πρόνομα ποὺ ἐδόθησαν εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὸν Μέγαν πορθητὴν καὶ ἐσεβάσθησαν ὅλοι οἱ διάδοχοί του, ἀλλὰ μὴν στενοχωρῆσαι εἰς τὸ Τέμπλον τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, ὑπάρχει καὶ ἄλλη πόρτα ἀνοικτὴ, μπορεῖς νὰ μὲ κρεμάσῃς εἰς αὐτήν, ἰδοὺ ἐγὼ ἦλθα προπαρασκευασμένος καὶ ἀνοιξὰς τὸ ράσον του ἔδειξε ὅτι ἦτο περιζωσμένος μὲ σχοινί. Τότε ὁ Χαμίτ ἔγινε ἐκτὸς ἑαυτοῦ καὶ ἄρχισε νὰ ὀρνεύεται, ἀλλὰ ἀμέσως ἄνοιξε ἡ θύρα καὶ εἰσῆλθεν ὁ ναύαρχος, δῆθεν ἀνήσυχος διὰ τὸ τί συνέβαιναν, ὁ φιλίπποτος Χαμίτ ἐκλαβὼν τὴν προκλητικότητα τοῦ Πατριάρχου καὶ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Ναυάρχου, ὡς προσπάθειαν τῆς τσαρικῆς Ρωσίας διὰ τὴν δημιουργίαν ἀφορμῆς νέου

(συνέχεια στῆ σελίδα 39)

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΣΙΑΣ "ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΛΑΣ",

του κ. ΔΗΜ. ΝΤΕΛΗ

Μικρό Χωριό 20-9-1980

Ἀγαπητοί μου φίλοι χαίρετε,

Τι γίνεσθε και πῶς τὰ περνάτε μέσα στην πολυθόρυθη και πολυσύνθετη κοινωνική ζωή τῆς Ἀθήνας; Ἐμεῖς εἴμαστε ἐδῶ, στό χωριό ἀκόμη. Τό φθινόπωρο φέτος εἶναι ἰδεῶδες, καλοκαιρινό και δροσερό. Ὁ κόσμος ἔφυγε γιά τὰ ἀστικά κέντρα και τό χωριό μας ἐρήμωσε στην πιό ὁμορφη ἐποχή τοῦ χρόνου. Δυστυχῶς κόβεται και ἡ συγκοινωνία νορῖς. Ἐμεῖς οἱ ἐλάχιστοι πού μέινουμε στην ἀγκαλιά και τῆ θαλπωρῆ τοῦ ὁμορφου φθινοπώρου ζοῦμε μέ τις ἀναμνήσεις και τῆ γλυκεῖα νοσταλγία τῶν παιδικῶν μας χρόνων, τῶν παλιῶν καλῶν καιρῶν, τις δόξες τοῦ χωριοῦ μας.

Ἡ μοναξιά και τὰ φθινοπωρινά μελαγχολικά δειλινά δέν μας πτοοῦν μπροστά στό ἐπιθλητικό μεγαλεῖο τῆς ἄγριας φυσικῆς ὁμορφιάς και ὀργιώδους θλάστησης μέ τὰ ὁποῖα ὁ Θεός και ἡ Αἰώνια φύσις ἐπροίκισαν τὴν ἀγαπημένην μας γενέτειρα.

Λίγο ἀπό τό καθημερινό μας πρόγραμμα: Ξεκινᾶμε πολὺ πρῶτῶ γιά τὸν Ἅγιο Σῶστη. Γύρω μας ἡ ἀτμόσφαιρα ὀλοκάθαρη και μοσχοβολᾷ ἐλατίσιο ἀέρα, ἡσυχῆ και σωτηρῆ. Περπατώντας σιγά, σιγά φθάνουμε στή θρύση τοῦ Μάρκου Μπότσαρη! Ἐκεῖ μας προλαβαίνει και μας χαιρετάει τό εὐλογημένο ἀστέρι τῆς μέρας, ὁ Ἥλιος. Μετά δεκάλεπτο θάδισμα φθάνουμε στόν Ἅγιο Σῶστη, στό ἱερό αὐτό ἐρημητήριο χριστιανικῶν ἰδεῶδῶν.

Ἀνασαινοῦμε μυρωμένο ἀέρα και ξεκουράζομε τό μάτι μας στό χάος πού ἀπλώνεται μπροστά μας. Μέ τό ζέσταμα τῆς μέρας παίρνομε τό μονοπάτι και κατηφορίζομε πάλι γιά τό χωριό. Στόν πλάτανο ἀπό κάτω, θά πιούμε τὸν καφέ μας, θά κουβεντιάσοῦμε...

Τό γράμμα τοῦτο τό γράφω πιό πολὺ γιά νά φανῶ συνεπῆς στην ὑπόσχεσή μου νά σᾶς γράψω τὴν ἱστορία τῆς «Διαμαντούλας», ὅπως τῆ θυμάμαι πού τὴν τραγουδοῦσαν οἱ γεροντότεροι στό Χωριό τὰ παλιὰ τὰ χρόνια. Τὴν τραγούδησα κι ἐγὼ φέτος στή συνεστίαση πού κάναμε στό ξενοδοχεῖο στό Παλαιό Μικρό Χωριό, κάτω ἀπό τὸν Πλάτανο.

Ὁ Καρπενησιώτης ποιητῆς Ζαχαρίας Παπαντωνίου κάπου μᾶς λέγει πῶς ἡ ἱστορία, ὁ θρύλος και ἡ παράδοση ἀναφέρουν ὅτι τό πρόσωπο τῆς Διαμαντούλας, στό τραγούδι «Διαμαντούλα μ'» δέν εἶναι φανταστικό ἀλλὰ πραγματικό, μ' ἄλλα λόγια ἡ Διαμαντούλα ἀπετέλεσε ζωντανή πραγματικότητα στην ἐποχή τῆς. Ἡ Διαμαντούλα ὑπῆρξε και ἔζησε. Γεννήθηκε μᾶς λέγει σ' ἓνα χωριό τῆς Ποταμιᾶς γύρω στό 1710 και κατὰ πᾶσα πιθανότητα στό Μικρό Χωριό. Γιατί οἱ περιγραφές τοῦ τραγουδιοῦ ταιριάζουν πιό πολὺ ἀπό κάθε ἄλλο στό Μικρό Χωριό.

Περὶ αὐτοῦ μᾶς πείθει ὄχι μόνο ὁ θρύλος και ἡ παράδοση, ἀλλὰ και τό ἴδιο τό τραγούδι τῆς. Ὁ λαός, ὁ θρύλος, ἡ παράδοση μέ τό τραγούδι αὐτό ἀποθανατίζουν τό ὄνομα τῆς Διαμαντούλας. Λέγει λοιπὸν τό τραγούδι τῆς Διαμαντούλας:

«Κάτω στό δασιά πλατάνια στην κρυόβρυση κάθονταν δυὸ παλληκάρια και μιὰ λυγερή!»

Στό σημερινό παλαιό Μικρό Χωριό, κάτω στό «ρέμα» ὑπῆρχε πρὶν ἀπό τὴν κατωλίσθηση μιὰ τούμπα (συστάδα) πανύψηλα δασιά πλατάνια και στή μέση μιὰ πέτρινη κρυόβρυση. Ἡ βρύση αὐτὴ τότε ἦταν σιμὰ στό πρῶτο Μικρό Χωριό πού πρὶν 250 χρόνια δέν ἦταν αὐτοῦ πού εἶναι σήμερα τό παλαιά, ἀλλὰ ἦταν στοὺς 12 Ἀγ. Ἀποστόλους, κατὰ τὴ βορεινὴ πλευρὰ τοῦ βουνοῦ Τσίρη. Ἡ παράδοση ἀναφέρει ὅτι ἀπό τὰ πολλὰ κουνούπια τό χωριό μεταφέρθηκε στή σημερινή του θέση.

Ἡ παράδοση δὲν διευκρινίζει ἐὰν ἡ Διαμαντούλα γεννήθηκεν στὸ σημερινὸ παλαιὸ Μικρὸ Χωριὸ ἢ στὸ προπάλαιο. Πάντως ὅμως τὸ Χωριὸ εἶναι τὸ ἴδιο καὶ μόνο οἱ τοποθεσίες ἀλλάζουν. Εἶναι γι' αὐτὸ πολὺ πιθανὸν ἡ Διαμαντούλα νὰ εἶναι Μικροχωρίτισσα καὶ αὐτὸ εἶναι τιμητικὸ γιὰ τὸ χωριὸ μας, χώρια ποὺ δίνει μιὰ ἀκόμη μαρτυρία γιὰ τὴν ὑπαρξή του πρὶν τόσα χρόνια.

Ἡ παράδοση ἀναφέρει, ὅτι ἡ Διαμάντω ἦταν μοναχοκόρη, μὲ δυὸ ἀδελφία καὶ γονεῖς, ἦταν κόρη πανέμορφη, φιλή, λυγρὴ μὲ ὀλόξανθα μαλλιά καὶ μαύρα μάτια καὶ μὲ ὅλα τὰ γυναικεῖα, εὐγενικὰ καὶ περήφανα αἰσθήματα. Ὁ συνδυασμὸς αὐτὸς εἶναι σπάνιος. Ἀργά, κάπου καὶ ποῦ νὰ λάχει κόρη νάχει ξανθὰ μαλλιά καὶ μαύρα μάτια. Γι' αὐτὸ κι ὁ ποιητὴς ὕμνει τὴν ὀμορφιά της.

Τὸ τραγούδι τῆς Διαμαντούλας ποὺ θὰ σᾶς παραθέσω πρὸ κάτω, ὅπως κι ἐγὼ τὸ θυμᾶμαι περίπου ἀπὸ τοὺς προπάππους μου, εἶναι σύμβολο καὶ ὕμνος τῆς γυναικείας Ρουμελιώτικης λεβεντιάς, ὀμορφιάς, περηφάνειας καὶ πλατωνικοῦ ἔρωτα. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν πρέπει νὰ λείπει ἀπὸ κανένα ρουμελιώτικο τραπέζι καὶ ἰδιαίτερα Μικροχωρίτικο:

Κάτω στὰ δασιὰ πλατάνια
στὴν κρυόβρυση, Διαμαντούλα μ'
(στὴν κρυόβρυση)

Κάθονταν δυὸ παλληκάρια
καὶ μιὰ λυγρὴ, Διαμαντούλα μ'
(Διαμαντούλα μ')

Κάθονταν τρώγαν καὶ πίναν
καὶ τὴ ρώταγαν, Διαμαντούλα μ'
(καὶ τὴ ρώταγαν)

Διαμαντούλα μ' τ' εἶσαι τέτοια
τέτοια κίτρινη, Διαμαντούλα μ'
(τέτοια κίτρινη)

Μὴν' ὁ ἴσκιος σὲ πειράζει
μὴν' ἀφάντασμα, Διαμαντούλα μ'
(μὴνα φάντασμα)

Μὴδ' ὁ ἴσκιος μὲ πειράζει
μὴδὲ φάντασμα, Διαμαντούλα μ'
(μὴδὲ φάντασμα)

Μὲ πειράζει* ἓνας λεβέντης,
μὲ πειράζει ἓνα λεβέντης, Διαμαντούλα μ'
(ἓνας λεβέντης)

Στ' ὄνειρό μου τὰ μεσάνυχτα, Διαμαντούλα μ'
(τὰ μεσάνυχτα),

.....

* Σ.Σ. Ὑπάρχει καὶ ἡ παραλλαγή «μὲ πατάει ἓνας λεβέντης».

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠ' ΤΟ ΠΑΛΑΙΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ

τοῦ κ. ΑΥΓΕΡΗ ΑΥΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἄνηφορίζοντας γιὰ τὸ παλιὸ Μικρὸ χωριὸ περνᾶς μέσα ἀπὸ ἀτέλειωτο πράσινο καὶ προχωρώντας χωρὶς νὰ τὸ καταλάβεις θὰ θρεθεῖς στὴν πλακὸσπρωτὴ πλατεῖα τοῦ χωριοῦ. Δεξιὰ σου ἕξι θρῦσες μὲ κρυστάλλινο νερὸ θιάζονται λὲς κι' ἔχουν θάλασι στοίχημα ποιά νὰ πρωτοτρέξει περισσότερο. Χωρὶς νὰ διψᾶς θὰ δοκιμάσεις τὸ παγωμένο νερὸ μέσα ἀπὸ τὰ θάθη τοῦ βουνοῦ ποὺ σὰν φρουρὸς στέκεται ἀπὸ πάνω σου στολισμένο μὲ τὰ σπίτια κολημένα πάνω του σὰν ἀετοφωληές· κάνουν τὸν ἐπισκέπτη νὰ ζηλέψει καὶ νὰ πεῖ: νάχα κι' ἐγὼ ἕνα καλύθι!

Στὴ μέση τῆς πλατείας ἕνας γεροπλάτανος φορτωμένος χρόνια μὲ μιὰ καταπράσινη φορεσιὰ χαρίζει δροσιὰ καὶ ἴσκιο στοὺς Μικροχωρίτες, ἀλλὰ καὶ στοὺς ἐπισκέπτες. Οἱ Μικροχωρίτες τὸν γνωρίζουν, τοῦ λένε τὰ παράπονά τους σὰν γυρίζουν ἀπὸ τὰ ξένα, κι' αὐτὸς μὲ τὴ σειρὰ του λέει τὰ δικά του, ποὺ τὸν ἐγκατέλειψαν κι' ἔχει μείνει μόνος. Ὁ ἐπισκέπτης ὅμως τὸν θαυμάζει καὶ τὸν καμαρώνει. Ἄν μποροῦσε νὰ μιλήσει πόσες χαρὲς καὶ πόσες λῦπες ἔχει δεῖ καὶ τί δὲν ἔχει ἀκούσει! Πόσα θόλια δὲν τρύπησαν τὰ φύλλα του, τοὺς κλώνους του! Αὐτὸς ὅμως μένει ἀτάραχος, λεβέντης, δὲν μοιάζει μὲ τὸν μαραμμένο πλάτανο ποὺ μᾶς λέει τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι: «Τὶ ἔχεις καμημένε πλάτανε καὶ στέκεις μαραμμένος!»

Ὅχι, αὐτὸς στέκει καμαρωτὸς καὶ ἀγναντεύει λὲς καὶ θέλει ν' ἀντικρύσει τὰ ξηνητεμένα του παιδιὰ καὶ νὰ τὰ κράξει κοντὰ του λέγοντας: «Γυρίστε πίσωω... γυρίστε πίσωω... γυρίστε πίσωω... σὰς καρτερῶω...».

Οἱ Μικροχωρίτες μὲ τὴ Ρουμελιώτικη λεβεντιὰ θὰ σὲ καλωσορίσουν καὶ θὰ σὲ καθίσουν στὸ τραπέζι τους. Συζητοῦν διάφορα πράγματα γιὰ τὸν τόπο τους, γιὰ τὰ προβλήματά τους, παίρνεις κι' ἐσὺ μέρος στὴ συζήτηση καὶ καμμιά φορὰ λὲς καὶ τὴν γνώμη σου, συζητᾶς μαζί τους, σὰν νὰ τοὺς ἔχεις γνωρίσει ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Μὲ τὴ συζήτηση γρήγορα καταλαβαίνεισ διαισθήματα καὶ ἰδανικὰ συνταυριάζουν μὲ τὰ δικά τους καὶ νιώθεις τὴν ἀνάγκη νὰ βοηθήσεις καὶ νὰ πάρεις μέρος στὰ προβλήματά τους.

Μιλᾶνε γιὰ Μουσεῖο καὶ Βιβλιοθήκη καὶ ἡ περιέργειά σου μεγαλώνει καὶ λὲς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχει κάτι τέτοιο στὸν τόπο τοῦτο; Τραβᾶμε γιὰ τὸ Μουσεῖο. Χίλια - δυὸ πράγματα θρίσκουμε στὸ Μουσεῖο. Πρωτόγονα ἀντικείμενα καὶ σκευὴ ποὺ βοήθησαν τὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ ζήσει, νὰ πολεμήσει, νὰ ἐλευθερωθεῖ! Στὴν ἄκρη ἕνα ἀλέτρι πρωτόγονο ποὺ γενιές καὶ γενιές ἔχει θρέψει, παλιά σπαθιά ἡρώων, φωτογραφίες ἡρωϊκῶν τέκνων τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, με-

τάλλεια σέ ντόπιους ήρωες, μορφές ιστορικές και φωτογραφίες εϋεργετών που έφυγαν άπ' τή ζωή. Άκόμη θά δοϋμε συγγράμματα, έγγραφα ιστορικά, άγιες εικόνες, φανάρια και καντηλέρια ρωμαϊκά. Επίσης φωτογραφίες ιστορικές γιά τήν εξέλιξη τοϋ χωριοϋ, όπως τά πρώτα αυτοκίνητα όταν πρωτοπάτησε τόν τόπο τó τροχοφόρο!

Βλέπεις στή φωτογραφία τοϋς κατοίκους τοϋ χωριοϋ σάν τσαμπιά άπό σταφύλια νά κρέμονται άπό αυτό που λεγότανε τότε αυτοκίνητο! Ό επισκέπτης θά θαυμάσει περισσότερο ένα σύνεργο καμωμένο άπό ξύλο με τροχαλίες και πεντάλι. Είμαι τó μηχανήμα που κάνει τó μαλλι νήμα, και πολλά άλλα. Περνάμε τώρα στή Βιβλιοθήκη. Έδω ό επισκέπτης γουρλώνει τά μάτια του. Μιά πολϋ έπιμελημένη βιβλιοθήκη σέ μία καλοδιατηρημένη αίθουσα. Μπαίνοντας άριστέρα, πάνω σ' ένα ράφι ένα προπολεμικό ραδιόφωνο άντικα (δωρεά) στολίζει κ' αυτό τή Βιβλιοθήκη. Όλα τακτοποιημένα με έπιμέλεια χάρις στοϋς άκούραστους άνθρώπους τοϋ Μικροϋ Χωριοϋ. Τελειώνουμε άπό τή Βιβλιοθήκη.

Μέσα άπό πυκνά έλατα και ώραία διαδρομή τραβάμε γιά τόν "Αη - Σώστη. Άνηφορίζοντας συναντάμε τó καγκελόφραχτο κοιμητήρι τών άποδημούντων. Κάνεις τó σταυρό σου εύλαθικά και διαβάζεις τοϋς σταυρούς. Βλέπεις γνωστά όνόματα, τόν πατέρα ή τή μητέρα κάποιων φίλων σου, ή ένα άλλο γνωστό σου που όλοι κοιμούνται ήσυχα και δέν μπορεί κανένας νά σαλέψει τή γαλήνη τοϋς.

Σέ λίγο φτάνομε στόν "Αη - Σώστη, έδω γιά πρώτη φορά που θά πατήσεις αυτόν τόν τόπο θά σταματήσει γιά λίγα δευτερόλεπτα ή άναπνοή σου και άθελά σου θά ξεφωνήσεις μ' ένα "Αααα! μπρός σέ τούτο τó καταπληκτικό γεωλογικό φαινόμενο! Τό έκκλησάκι τοϋ "Αη - Σώστη, άρκετών αίωνων σέ συντροφεύει γιά νά θαυμάσεις τó τοπίο. Άτέλειωτα βουνά και φαράγγια, θράχοι κομμένοι σάν με μαχαίρι, ένα άπέναντι σ' άλλο, πανύψηλα βουνά με έλατα. Και άν θρίσκειται κανένας Μικροχωρίτης κοντά σου και σοϋ μιλήσει θά σοϋ πεί έκει είναι τά καρπούλια τοϋ Καραϊσκάκη, έκει τά ταμπούρια του, έκει πολέμησε, έδω πέρασε ό Μάρκο - Μπότσαρης και πολλά άλλα. Έκατοντάδες μέτρα κάτω άπό τά πόδια σου γκριζοπράσινος ό ποταμός Καρπενησιώτης φορτωμένος και άπό τίς πηγές τοϋ Μικροϋ Χωριοϋ τρέχει βιαστικά σάν φίδι ανάμεσα στα φαράγγια γιά νά ένωθει με τόν Κρικελιώτη στά διπóταμα. Άπό κει άγκαλιασμένοι, παίζοντας και τραγουδώντας γοργά - γοργά τρέχουν νά πιάσουν δουλειά, νά γυρίσουν τίς τουρμπίνες τών κρεμαστών, έκει που ό άνθρωπος τοϋς έταξε.

Άφήνομε πίσω μας τόν "Αη - Σώστη. Κατηφορίζοντας χαιρετάμε με λύπη αυτόν τόν τόπο τόν τόσο όμορφο και ιστορικό που δέν πρέπει νά σθήσει. Όρκίζεσαι μέσα σου πώς δέν θά τόν ξεχάσεις ποτέ και θά τόν φροντίζεις, όσο μπορείς.

Καλή άντάμωση όμορφο, παληό Μικρό Χωριό!

ΑΥΓΕΡΗΣ ΑΥΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
Κηφισιά (Άθήνα)

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ἦλθα στὸ Μικρὸ Χωριὸ λάτρης τῆς ὁμορφιάς του, θαυμαστής τῆς φυσικῆς καλλονῆς του καὶ ζῶ τὸν θεὸν μέσα στὴ φύση, ὅπως εἶπαν οἱ φιλόσοφοι οἱ Στωϊκοί, ὅτι «ὁμολογουμένως τῆ φύσει ζῆν ἐν Θεῷ, ἐστὶ ζῆν». Πάντα, μαζί με τὴν ἀπαράμιλλη τέχνη τῆς Ἑλλάδος Πατρίδος θεριεύει καταπραΰνοντας τὸν ἄνθρωπο ἢ φυσικὴ ὠραιότης τῆς.

22-6-1980

† Ἀρχιμ. ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωτοσύγκελος

† I. Μητροπόλεως Φθιώτιδος

Θαυμάζω τὴν προσπάθεια τῶν κατοίκων γιὰ κάτι τὸ παραδοσιακὸ.

I. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Πλουτάρχου 13 — Πειραιεὺς

Εἶστε ἀξιοὶ συγχαρητηρίων.

22-6-1980

ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητῆς

Ἐδῶ στὴν ἀγαπημένη μου γενέτειρα ἢ φυσικὴ ὁμορφιά καὶ ἡ ὀργιώδης βλάστηση τραγουδοῦν τὸ αἰώνιο τραγούδι τῆς «ἀέρι-ρορης ζωῆς». Ἐδῶ ἡ Αἰωνία φύση τῆς ἀρέσει ὅλο πράσινα φορέματα νὰ φοράει καὶ μόνο μὰ φορὰ τὸ χρόνο νὰ ἀλλάζει τὸ φέρεμά της. Τότε σὰ νύφη στολισμένη γυρίζει καὶ μέσα στὸ πέρασμά της τὰ φεγγαρόλουστα ἀνοιξιὰτικα βράδυα τῆς κελαϊδοῦν τ' ἀηδόνια μέσα στὰ κρυφολάγγαδα, τῆς τραγουδοῦν οἱ κοῦκοι στὰ βουνά καὶ οἱ πέρδικες στὰ πλάγια. Τὴ χαιρετάει καὶ ὁ πλάτανος μετὶ τῆς πέντε - ἕξη βρῦσες.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΤΕΛΗΣ

18) 7) 1980

Μικρὸ μου Χωριὸ εἶναι ἡ τρίτη φορὰ ποὺ ἔρχομαι κοντὰ σου. Μᾶς χωρίζουν ἀρκετὰ χιλιόμετρα. Κάθε φορὰ ὅμως ποὺ ἔρχομαι ἀπὸ τὴν Σουηδία κάτι με τραβᾷ κον-

τά σου. Τὸ ἀξέχαστο καλοκαίρι τοῦ 1963 πρὶν τὴν καταστροφή, ἡ ὠραία παρέα μας, τὰ λίγα ὀνόματα ποὺ θυμᾶμαι ἀπὸ τότε: Κούλα Χονδροῦ, Νίκος Παπαδημητρίου, Τάνης Καλαντζῆς, δὲν ξέρω ἂν με θυμᾶστε καὶ ἐσεῖς. Ἐγὼ ὅμως ποτὲ δὲν σᾶς ξέχασα ἀγαπητοί μου φίλοι. Καὶ κάθε φορὰ γυρνώντας στὰ γνωστά μας μέρη, νομίζω πὼς σᾶς βλέπω ξανά.

Ἄμορφο μου χωριό, πατρίδα τῆς μάνας μου, εἶσαι κάτι ἄλλο γιὰ μένα. Τὰ ψηλά σου βουνά, ἡ λεβεντιά σου, ἡ καλοσύνη σου, ζωγραφίζεται καὶ μένει ἀξέχαστη στὴν καρδιά κάθε ξενητεμένου.

Θὰ σὲ θυμᾶμαι ὅσο ζῶ καὶ ὅπου καὶ ἂν ζῶ.

Μὲ ἀγάπη

ΙΩΑΝΝΑ (NANA)

ΔΕΓΓΡΜΕΝΤΖΟΓΛΟΥ — ΒΟΥΡΗ

(ἐγγονὴ Ἀνδρέου Πιστιόλη)

HÖVSLAGARE GATAU 48/A

TRELLEBORG — SWEDEN

Εἶμαι πολὺ εὐτυχημένη καὶ συγκινημένη μαζί. Ὁ Θεὸς ὕστερα ἀπὸ δέκα ὀλόκληρα χρόνια με ἀξιώνει καὶ πάλι ν' ἀντικρύσω τὸ ὁμορφο μικρὸ μου χωριουδάκι μαζί με τὰ παιδιὰ μου τώρα ποὺ τόσο πολὺ τοὺς ἀρέσει ἢ ξεχωριστὴ αὐτὴ ἄγρια καλλονὴ τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ.

Βεβαίως μέσα σ' αὐτὸ τὸ Σχολεῖο (ποὺ τώρα εἶναι ἡ πνευματικὴ μας γωνιά) ἔχω τίς πιὸ ὁμορφες παιδικές μου ἀναμνήσεις μετὶ τὸν σεβαστὸ μου διδάσκαλο κ. Ἀρ. Γι-ορνά. Ἀντικρύζω καὶ πάλι ὅλα μου τ' ἀγαπημένα πρόσωπα, πίνω κρύο νερὸ ἀπὸ τίς ὁμορφες βρῦσες στὸ Χάνι καὶ ξανακάθομαι κάτω ἀπ' τὸ γεροπλάτανο τοῦ χωριοῦ μου.

Πολλὰ συγχαρητήρια σ' αὐτοὺς ποὺ ἀκόμη ἀγωνίζονται καὶ μοχθοῦν γιὰ τὴν ἐπιδίωξη τοῦ παλαιῦ Μικροῦ Χωριοῦ, ὕστερα ἀπὸ τὸ τρομερὸ πλήγγμα ποὺ ὑπέστη τὸ 1963.

Εὐχαριστῶ ὅλους ἐσᾶς ποὺ μοῦ δώσατε αὐτὴ τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκφράσω λίγα ἀπὸ

τά συνασθήματά μου για τόν τόπο που γεννήθηκα και με τή σειρά τους τά παιδιά μου.

ΛΑΜΠΡΙΝΗ Κ. ΤΡΙΧΙΑ
— ΚΟΥΦΟΜΙΧΑΛΗ

27-7-1980

★

Οί επισκέψεις μου σ' αυτό τό μικρό χωριουδάκι ήσαν πολύ ενδιαφέρουσες. Οί άνθρωποι μου άνοιξαν τήν καρδιά τους και κατά τίς δύο επισκέψεις μου. Τό κλίμα είναι τό πιό ευχάριστο άπό όπουδήποτε πήγα. Σκέφτομαι πάντα νά ξανάλθω μιιά τρίτη φορά.

Είθε ο Θεός νά εύλογεί όλους αυτούς τούς ανθρώπους που βρίσκονται εδώ και όσους φροντίζουν γι' αυτό τό χωριό.

29-7-1980

Ειλικρινά

ΠΑΤ ΤΖΕΓ - ΦΩΤΟΣ
(ΕΕΚΑΡΦΩΤΟΥ)

(μετάφραση άπό τά Άγγλικά)

★

Ευλογία Θεού τό χωριό αυτό. Καίτοι σεισμόπληκτο διατηρεί άκρίμη τήν άκμή του. Εύχομαι στό Θεό κάθε πρόοδο και προστασία Θεού άπό κάθε κακό.

29-7-1980

† Πρωτοπρεσβύτερος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΕΡΕΤΗΣ
Έφημέριος Άθηνών

★

Τά λόγια είναι πολύ φτωχά άπ' όποιον ανθρώπινο στόμα κι άν είπωθούν για νά εκφράσουν τήν όμορφιά αυτού του τόπου, καθώς και τό έργο που έχουν προσφέρει οί κά-

τοικοί του. Θερμά συγχαρητήρια!

9-8-1980

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΥΦΟΜΙΧΑΛΗΣ
(συμπέθερος του κ. Κώστα Τριχιιά)

★

3-8-1980

Τό Μικρό Χωριό είναι άπό τά όραιότερα χωριά τής πατρίδας μας. Συγχαρητήρια κι ένα βαθύ εύχαριστώ σέ όσους φροντίζουν για τή διατήρηση τής όμορφιάς του, αλλά και για τή δημιουργία του Πνευματικού Κέντρου.

ΦΩΤΟΥΛΑ ΣΚΑΝΔΑΛΗ
Άθήνα

★

Αυτό τό Μουσείο είναι μιιά ένδειξη αγάπης των Μικροχωριτών για τό χωριό τους. Συγκινήθηκα...

30-8-80

ΡΑΝΙΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ
Άργίνο

★

Συγχαίρω αυτούς τούς ανθρώπους που δημιούργησαν τό μικρό αυτό Μουσείο. Άπ' τή συλλογή φωτογραφιών που υπάρχει στό Μουσείο βλέπουμε ότι άπό τήν κατολίσθηση χάθηκε ένα άπό τά γραφικότερα κομμάτια τής Εύρυτανίας.

ΛΙΤΣΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ
30-8-1980

★

Στό Μικρό Χωριό έρχομαι για δεύτερη φορά. Είναι πολύ όμορφο και γραφικό. Έντυπωσιάζει τόν επισκέπτη. Καλόκαρδοι και εύγενικοί οί κάτοικοί του.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΡΟΔΑ
Άργίνο

ΓΝΩΜΙΚΑ

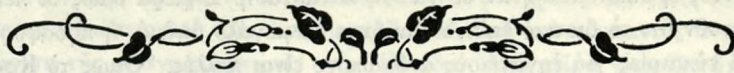
★ Ό έξυπνος άνθρωπος αλλάζει γνώμη, ό άνόητος ποτέ. (Στέρν, Άρλανδός συγγραφέας 1713 - 1768)

★ Η Βιβλιοθήκη είναι τό φαρμακείο τής ψυχής.

★ Τό νά είμαστε εύχαριστημένοι με ό,τι

έχομε, είναι ό μεγαλύτερος και άσφαλέστερος πλούτος. (Κικέρων, Ρωμαίος ρήτορας και πολιτικός 106 - 43 π.Χ.)

★ Η γλώσσα μας είναι μικρή αλλά καταστρέφει οικογένειες και ανατρέπει βασιλεία. (Πλάτων, Έλληνας φιλόσοφος, 428 - 347 π.Χ.)

ΑΝΑΓΚΕΣ, ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗ

τοῦ κ. Γ. ΣΤΑΥΡΑΚΗ

(τελευταῖο μέρος)

Εἶναι λοιπὸν καταφανὲς ὅτι ἀπὸ τὸ 1960 καὶ ἔκτοτε ἡ μετανάστευση ἔχει ἐν-τελῶς πάψει νὰ συμφέρει ἔστω ἀκόμη καὶ ἂν ὑπάρχουν(;) προοπτικὲς οἰκονομικῆς ἐξέλιξης. Ἡ οἰκογενειακὴ καὶ κοινωνικὴ ἀποκοπὴ τοῦ μετανάστη ἀπὸ τὸ περιβάλλον του καὶ τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητά εἶναι τόσο βλαβερά, ὥστε πράγματι ἡ μετα-νάστευση δὲν ἀξίζει τέτοιες θυσίες. Βέβαια αὐτὰ ποὺ γράφονται εἶναι μόνο ἓνα δείγ-μα· θὰ μπορούσα νὰ ἀπαριθμήσω καὶ ἄλλα ποὺ τὰ ἀφήνω νὰ τὰ ἐκτιμήσουν αὐτοὶ ποὺ ἔχουν προσωπικὲς ἐμπειρίες στὸ ζήτημα αὐτό. Εἰδικοὶ ἐπιστήμονες στὴν Αὐστρα-λία, ποὺ ζοῦν πάνω ἀπὸ 560 χιλ. Ἕλληνες, ἀπὸ ἔρρευες ποὺ ἔχουν γίνει τὰ τελευταῖα χρόνια, λένε ὅτι ὁ μετανάστης κλείνει τὴν ψυχὴ του στὴν Ἑλλάδα, σὲ μιὰ παρένθε-ση, θὰ λέγαμε, καὶ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὰ κοινὰ τοῦ τόπου προσδοκόντας νὰ τὴν ἀνοίξει ὅταν ἐπιστρέφει. Εἶναι σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀλήθεια καὶ ἔχει τονισθεῖ ἀπὸ κρατικοὺς φορεῖς τῆς Αὐστραλίας ὅτι ὕστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια ζωῆς ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καταφαίνεται ὅτι εἰλικρινὰ δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ νὰ μάθει τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσα. Προσωπικὴ μου γνώμη εἶναι ὅτι εἶναι λάθος τὸ νὰ πιστεῦει ὁ Ἕλληνας ὅτι ἂν αὐ-τὸς καὶ τὰ παιδιά του μάθουν λιγώτερα Ἀγγλικά θὰ κρατηθοῦν περισσότερο Ἑλ-ληνες. Αὐτὸ εἶναι ἐξωπραγματικὸ καὶ συνήθως στενεύει τὸν κλειὸ τῆς κοινωνικῆς ἀπομόνωσης ἀπὸ ὅλα τὰ ἐπίπεδα.

Ἀντίθετα ἡ μόρφωση καὶ ἡ διγλωσσικὴ ικανότητα δίνει τὴν εὐκαιρία γιὰ σω-στὴ ἐπικοινωνία καὶ προσαρμογὴ καὶ τότε εἶναι ποὺ ὁ Ἕλληνας μπορεῖ καλύτερα νὰ προβάλλει τὴν ἀξιόλογη πολιτιστικὴ του κληρονομία. Ἐδῶ νομίζω εἶναι ἀνάγκη νὰ παραθέσω τὸ παράδειγμα τῶν Ἑβραίων τῆς διασπορᾶς ποὺ καὶ αὐτοὶ σὰν ἔθνος εἶ-ναι μόνοι τους ὅπως καὶ οἱ Ἕλληνες. Τὸ πρῶτο τους μέλημα εἶναι νὰ μάθουν καλὰ τὴ γλῶσσα τοῦ τόπου ποὺ ζοῦνε καὶ αὐτὸ τοὺς βοηθᾷ ἄμεσα νὰ διαπρέπουν στὶς ἐπι-στῆμες καὶ τὸ ἐμπόριο, χωρὶς αὐτὸ νὰ τοὺς ἐμποδίζει καθόλου στὴ διατήρηση τοῦ πο-λιτισμοῦ καὶ τῆς ἐθνότητος ποὺ ἀνήκουν καὶ μάλιστα κάτω ἀπὸ δυσμενεῖς συνθῆκες. Παράλληλα οἱ Ἑβραῖοι εἶναι ἀπὴλγαμμένοι ἀπὸ τὸ συναίσθηματισμὸ καὶ τὴν εὐαι-σθησία καὶ εἶναι ἀξιοθαύμαστα ἀντικειμενικοὶ. Δὲν ξεύρω ἂν σὲ αὐτὰ τὰ χαρακτη-ριστικὰ γνωρίσματα μπορούμε νὰ συγκριθοῦμε ἡμεῖς. Ἐπανερχόμενος σὲ ὅ,τι εἶπανω-ρίτερα γιὰ τὴν ἐποχὴ τῆς μαζικῆς ἐξόδου ὁ πόλεμος συνετέλεσε πολὺ, ἀφοῦ ὁ τόπος

και προπαντός η οικονομία ήταν σε χαώδη κατάσταση. Σήμερα όμως οι περισσότεροι συμφωνούν ότι το βιοτικό επίπεδο ανέβηκε σε μεγάλο βαθμό, ή προσφορά εργασίας και οι ευκαιρίες για εργατικούς ανθρώπους είναι πολλές. Όμως το Κράτος δεν θυμάται όσο θα έπρεπε τον ξενητεμένο Έλληνισμό. Περιορίζεται σε μικρές ανεπαρκείς δραστηριότητες για να καλύψει τις ανάγκες του μετανάστη. Δεν αρκούν μόνο οι έπαινοι κατά την Προτοχρονιά ότι «εσείς οι Έλληνες της διασποράς επιτελείτε ένα μεγάλο έργο, θαυματουργείτε κλπ.». Οι 560 χιλ. Έλληνες της Αυστραλίας και εκείνοι της Αμερικανικής εκτός των προξενείων που περιορίζονται στα τυπικά, δεν έχουν ικανή Έθνική αντιπροσώπηση.

Με τις σημερινές συνθήκες το Κράτος θα έπρεπε να παρέχει μία σειρά από διευκολύνσεις και ισχυρά κίνητρα για να ενθαρρύνει έτσι ένα μεγάλο μέρος να επιστρέψει στον τόπο. Είναι αδιανόητο για το μετανάστη να επιστρέψει όταν πληροφορείται ότι ένα πληκτικό διαμέρισμα ξεπερνά το 1,5 με 2 εκατομμύρια. Αφήνω το εμπόριο των οικοπέδων που έγινε πλουτοπαραγωγική πηγή για εκείνους που έτυχε να τα έχουν και τα προσφέρουν σε υπέρογκες τιμές, χωρίς κανένα έλεγχο από το Κράτος. Πώς λοιπόν να πραγματοποιήσει το όνειρό του ο μετανάστης όταν το κράτος δεν παίρνει καμιά σοβαρή μέριμνα στον τομέα της στέγασης. Βέβαια για πληροφόρηση του μετανάστη προκειμένου να αγοράσει ακίνητο με συνάλλαγμα απαλλάσσεται ολοκληρωτικά από το φόρο μεταβίβασης, το οποίο είναι κάτι υπολογίσιμο. Από την πλευρά της Έθνικης Τραπεζής της Ελλάδος το τμήμα αποδήμου Ελληνισμού που διευθύνει ο κ. Παν. Κωστοπαναγιώτης με ειδική ύπηρεσία παρέχει την απαραίτητη πληροφόρηση σε ζητήματα επενδύσεως των χρημάτων του μετανάστη σε σωστές κατευθύνσεις. Παράλληλα η Έθνικη Τράπεζα παρέχει 15ετή δάνειο μέχρι 80% του εισαγομένου συναλλάγματος που φέρνει μαζί του ο μετανάστης για αγορά ακινήτου. Ο τόκος με τη σημερινή πραγματικότητα δεν είναι πολύ χαμηλός, πάντως είναι μικρότερος κατά 3 - 4 μονάδες από εκείνο που πληρώνουν οι Έλληνες έδω. Αλλά οι δραστηριότητες του τμήματος αποδήμου Ελληνισμού δεν σταματούν έδω, ο κ. Κωστοπαναγιώτης επισκέπτεται συχνά τους όμογενείς της Αμερικανικής και έρχεται σε επαφή με τις διάφορες ελληνικές οργανώσεις για να συζητήσει θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Τελευταία εκδηλώθηκε μεγάλο ενδιαφέρον για να γίνει ένα γηροκομείο στην Εύρωπία που το έχει μεγάλη ανάγκη ο τόπος. Οι όμογενείς της Αμερικανικής όπως και κατά το παρελθόν έδειξαν και τώρα σχεδόν καθολικό ένθουσιασμό με την συνεισφορά σαν αρχικό ποσό 100 χιλ. δολάρια, και έτσι φαίνεται ότι ο ευγενής σκοπός της Ίδρύσεως γηροκομείου θα γίνει πραγματικότητα. Μια άλλη δραστηριότητα του τμήματος αποδήμου Ελληνισμού είναι η υποδοχή των όμογενών που έρχονται στην Ελλάδα στους διαφόρους σταθμούς εισόδου στη χώρα. Ο άκοῦρατος κ. Κωστοπαναγιώτης με εκλεκτούς συναδέλφους του καλωσορίζει τους Έλληνες και τους παρέχει πληροφορίες όχι μόνο σε τραπεζικά ζητήματα, αλλά γενικότερα και για τα ιδιαίτερα προβλήματα που τυχόν τους απασχολούν. Έτσι δίνεται η ευκαιρία στο μετανάστη να πάρει μία πρώτη γεύση από την πατρίδα. Παράδειγμα για μίμηση για τις Δημόσιες Ύπηρεσίες.

Κάτι σημαντικό που ήθελα να τονίσω και από παλαιότερα και αφορά εκείνους

πὸν κάνουν τὴ σκέψη νὰ ἔλθουν στὴν Ἑλλάδα εἶναι ὅτι χρειάζεται καλὴ προμελέτη στὶς ιδιαίτερες ἀξιώσεις πὸν ἔχει ὁ καθένας ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ προπαντὸς ἀντικειμενικὴ ἀναγνώριση τῆς πραγματικότητος στὴν Ἑλλάδα. Ἀπὸ πείρα γνωρίζω ὅτι πολλοὶ μετανάστες δραματίζονται τὴν Ἑλλάδα ὅτι τὰ πράγματα θὰ ἄλλαξαν καὶ θὰ εἶναι ὅμοια περίπου μὲ τὴν Ἀμερικὴ, τὴν Αὐστραλία κλπ. Αὐτὸ εἶναι λάθος. Τὸ μόνο πὸν ἄλλαξε στὴν Ἑλλάδα εἶναι τὸ βιοτικὸ ἐπίπεδο, ἀλλὰ οἱ κακὲς συνήθειες καὶ ἡ νοοτροπία μένουν περίπου τὰ ἴδια. Ἐπάρχει βέβαια ἕνας μιμητισμὸς πὸν ἔρχεται ἀπὸ ἔξω ἀλλὰ τίποτε δὲν ἄλλαξε σὲ βάθος. Ὅποιος πιστεύει ὅτι θὰ συναντήσῃ τὴν εὐγένεια τοῦ Ἀγγλοσάξωνα στὴν Ἑλλάδα θὰ ἀπογοητευθεῖ πολὺ νωρὶς. Αὐτὸ ὅμως ἀποτελεῖ μέρος τοῦ χαρακτῆρα μας καὶ ὁ ἐπιστρέφων πρέπει νὰ ἔρχεται σὲ συμβιβασμὸ. Ὅλοι λίγο ἢ πολὺ οἱ μετανάστες ἐπηρεάζονται ἀπὸ αὐτὸ πὸν λένε ὅτι: «Ὅποιος γνωρίζει δύο πατρίδες δὲν τοῦ ἀρέσει καμία». Αὐτὸ περιέχει πολὺ ἀλήθεια, καὶ εἶναι ἄλλωστε μιὰ σοβαρὴ συνέπεια τῆς μετανάστευσης, γιατί καλλιεργεῖ ὑπερβολικὴ εὐαισθησία συγκρίνοντας τὴ μιὰ χώρα μὲ τὴν ἄλλη κάθε φορὰ πὸν κάτι δὲν τοῦ ἀρέσει ἢ δὲν πάει καλά (καὶ τέτοια θὰ βρεῖ πολλά). Ἐχομε πολλὰ παραδείγματα μεταναστῶν πὸν πούλησαν τὴν περιουσία τους γιὰ νὰ ἐπιστρέψουν μονίμως στὴν πατρίδα. Οἱ περισσότεροὶ δυστυχῶς ἀπογοητεύτηκαν ἀπὸ νωρὶς, ὄχι γιατί φταίει ἡ πατρίδα, ἀλλὰ ἐπειδὴ συγκρίνουν τοὺς πάντες καὶ τὰ πάντα κάτω ἀπὸ τὸ πρίσμα ὅτι τὰ πράγματα θὰ πρέπει νὰ εἶναι τὰ ἴδια καὶ ἐδῶ. Πολλοὶ ἀρνοῦνται νὰ συμβιβασθοῦν μὲ τὴν πραγματικότητα, καὶ παίρνουν ἀρνητικὴ στάση ἐναντίον τοῦ τόπου μὲ ἀποτέλεσμα νὰ γίνετα δεύτερο ξερίζωμα, τὸ ὁποῖο ἔχει ἄσχημες προεκτάσεις στοὺς ἴδιους καὶ τὰ παιδιὰ τους. Εἶναι λοιπὸν φανερὸ ὅτι χρειάζεται περισσότερος ρεαλισμὸς καὶ καλὴ ἀξιολόγηση τῆς πραγματικότητος στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ πετύχει ἡ μόνιμη ἐγκατάσταση ἐδῶ. Εἶναι νομίζω λάθος αὐτὸ πὸν κάνουν μερικοὶ θὰ πάω λένε νὰ ἰδῶ πῶς ἔχουν τὰ πράγματα καὶ ἂν δὲν μοῦ ἀρέσει φεύγω γιατί ὅπως εἶπα καὶ παραπάνω ἡ προδιάθεση νὰ συγκρίνομε ὀδηγεῖ σὲ ἀπογοήτευση μὲ τὶς γνωστὲς συνέπειες. Ἀντίθετα ὁ συμβιβασμὸς μὲ τὴν πραγματικότητα, ἡ ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονὴ βοηθοῦν πολὺ ἐκείνους πὸν πραγματικὰ θέλουν νὰ ζήσουν στὴν πατρίδα.

Στὴν πραγματικότητα τὰ πρῶτα 2-3 χρόνια εἶναι τὰ πιὸ κρίσιμα πὸν πολλοὶ μετανάστες ἀφήνουν τὴν πατρίδα γιὰ δευτέρη φορὰ. Αὐτὴ ἡ μεταβατικὴ περίοδος εἶναι πράγματι ἡ πιὸ δύσκολη, γιατί εἶναι ἡ περίοδος πὸν συντελεῖται ἡ προσαρμογὴ. Τὸ ἀποτέλεσμα καὶ οἱ καρποὶ τῆς ἐπιμονῆς νὰ ζήσεις στὴν πατρίδα γίνονται περισσότερο ἀντιληπτά, ὅταν περάσουν μερικὰ χρόνια. Τότε εἶναι πὸν ἀφομοιώνεται ὁ ἄνθρωπος στὸ δικό του περιβάλλον.

Μπορεῖ νὰ μὴν ἀπολαμβάνει τὰ ἴδια ὕλικά ἀγαθὰ πὸν ὑπάρχουν σὲ μεγαλύτερη ἀφθονία στὶς μεγάλες καταναλωτικὲς χώρες, θὰ ἔχει ὅμως σὰν ἀντιστάθμισμα τὴν πραγματικὴ του θέση στὴν κοινωνία, καὶ αὐτὸ εἶναι πὸν ἔχει σημασία.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΤΡΑΚΗΣ

Καθηγητῆς Ἀγγλικῆς

τ. ὑπάλληλος Ἐπουργείου Ἐγείας
Αὐστραλίας

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ :

ΤΟ ΛΟΥΝΑ ΠΑΡΚ

τοῦ κ. ΔΗΜ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ - ΤΣΙΡΙΓΓΑ *

Περνούσανε τὶς διακοπές τους, σὲ μιὰ ὠραιότατη πολίχνη, πού θρισκότανε ψηλά, ἀνάμεσα σὲ θουνά. Ἦσαν ὁ πατέρας, ἡ μητέρα, τὸ ἀγοράκι ἕξι χρονῶν καὶ τὸ κοριτσάκι λίγο μικρότερο. Παντοῦ ἡρεμία, παντοῦ ἡσυχία. Ἡσυχία μέχρις ἀνησυχίας. Οἱ γονεῖς ἀναπαύονταν καὶ τὰ μικρὰ παίζαν ὅλη τὴν ἡμέρα μὲ τούς νέους φίλους, πού εἶχανε γνωρίσει ἐκεῖ. Ἦλθαν ψημένοι ἀπὸ τὰ μπάνια πού εἶχανε κάνει στὴν θάλασσα καὶ τώρα τὰ προσωπάκια τους πήρανε καὶ τὸ θουνίσιο χρῶμα. Πήρανε κι' ἀπὸ δυὸ κιλά τὸ καθένα τους.

Κάποιο Σάββατο, ἔτσι ἔτυχε ἐκείνη τὴν χρονιά, ἡ ὄμορφη αὐτὴ πολίχνη γιόρταζε τὸν πολιοῦχο της. Τὴν στολίσανε σάν μιὰ νύφη. Στὴν εἴσοδο ἀπὸ τὸν μεγάλο δρόμο στήσανε μιὰ ἀψίδα πνιγμένη μέσα σὲ λουλούδια. Στὸ ἐπάνω μέρος αὐτῆς στερεώσανε μεγάλα κεφαλαῖα χρωματιστὰ γράμματα πού συνθέτανε τὴν φράση «ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΑΤΕ» καὶ πού τὸ θράδου φωτιζότανε. Πλούσια φωτισμένη κι' ἐσωτερικὰ κι' ἐξωτερικὰ ἦτανε κι' ἡ ἐκκλησία, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τὰ γραφεῖα τῆς κοινότητος πού θρίσκονταν στὴν κεντρικὴ μεγάλη πλατεία. Ἐκεῖ, στὴν μέση, εἶχανε τοποθετήσει μιὰ στρογγυλὴ ἐξέδρα, ὅπου τὸ θράδου ἐκείνο ἡ ὄρχηστρα τοῦ χωριοῦ διασκέδασε ντόπιους καὶ ξένους. Γύρω - γύρω ἀπ' αὐτὴν τὰ καφενεῖα καὶ τὰ ζαχαροπλαστεῖα τῆς πλατείας θάλανε τραπεζάκια καὶ πολλὰ - πάρα πολλὰ καθίσματα γιὰ τὴν πελατεία. Χρυσὴ δουλειὰ ἔκαναν ἐκείνο τὸ θράδου. Ἦταν ἡ θραδυὰ τοῦ χωριοῦ.

Ἐκεῖ ὅμως πού γινόταν ἡ μεγάλη φασαρία ἦτανε στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, ὅπου σ' ἓνα μεγάλο κενὸ μέρος ὀργανώθηκε ἀμέσως ἓνα ἐκτεταμένο παζάρι ἀπὸ πλανόδιους ἔμπορες, πού διαλαλοῦσανε τὰπραμάτια τους. Ὅλα φερμένα ἀπὸ τὰ ξακουστότερα μαγαζιά τοῦ Παρισιοῦ σὲ μισὲς τιμές. Μεταξύ τους χωθήκανε σουβλατζῆδες, παγωτατζῆδες κι' ἄλλοι πού πουλοῦσαν ἀναψυκτικά. Ὅλοι φωνάζανε ὅσο πιὸ δυνατὰ μπορούσαν. Εὐτυχῶς πού τὸ μέρος ἐκεῖ ἦταν ἀνοικτό. Ἐπειδὴ ἀπ' ἐδῶ περνούσε κάθε χρόνο ὀλόκληρο τὸ χωριό, παιδιά, νέοι καὶ γέροι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, γι' αὐτὸ ἐδῶ δίδανε τὸ παρὸν τους κι' ὄλοι αὐτοὶ πού γιὰ μερικὲς δραχμὲς διασκεδάζουσε μὲ διάφορους τρόπους τὸν κόσμο. Ὁ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς καλοῦσε μέσα στὴν σκηνὴ του τοὺς περιέργους γιὰ νὰ δοῦνε τὸ μεγάλο φίδι μὲ δυὸ κεφάλια πού τῷφερε μὲ μεγάλους κόπους καὶ

* Ὁ συγγραφέας εἶναι ἀνώτατος κρατικὸς ὑπάλληλος. Γιὰ τὰ διηγήματά του ἔχει θραβευθεῖ ἀπὸ τὰ Κηφισία καὶ τὶς Δελφικὲς Ἀμφικτιονίες, ἐνῶ ἔργα του ἔχουν παρουσιασθεῖ ἀπὸ τὴν ΕΡΤ.

θυσίες από τὰ βάθη τῆς μεγαλύτερης ζούγκλας τῆς Ἀφρικῆς. Ἄλλος παρουσίαζε τὸν ἄνθρωπο - θηρίο πού σπάζει σίδερα καὶ σηκώνει θάρη χιλίων κιλῶν. Ἄλλος, ἕναν μάγο πού ἔσθηνε φωτιές στοὶ στόμα καὶ κατάπινε σπαθιά καὶ τζάμια σπασμένα. Κι' ἄλλοι πολλοί.

Πλάι ἀπ' αὐτούς, χωριστά, σ' ἕνα μέρος εἶχαν ἐγκατασταθεῖ ὄλοι ἐκεῖνοι πού φέρανε διάφορα μεγάλα μηχανήματα, μὲ τὰ ὁποῖα διασκεδάζανε τὰ μικρὰ παιδιὰ. Ὑπῆρχαν ἐκεῖ τ' ἀλογάκια, τ' αὐτοκινητάκια, τὰ ποδηλατάκια, τὸ τραινάκι, τ' ἀεροπλανάκια, ἀκόμα καὶ οἱ δορυφόροι. Ὅλα κινούνταν μὲ ἠλεκτρισμό, γι' αὐτὸ καὶ τὸ θράδου ὄλα φωτίζονταν μὲ διάφορα χρώματα κι' ἔτσι δημιουργοῦσαν ἕνα πανοραμικὸ θέαμα. Ἐνα θέαμα πού τραβοῦσε σὰν μαγνήτι ὄλα τὰ παιδιὰ. Καὶ μεταξύ αὐτῶν καὶ τὸ ἀγοράκι μὲ τὸ κοριτσάκι πού παραθερίζανε μαζί μὲ τοὺς γονεῖς τους σ' αὐτὴν τὴν ὠραία καὶ γιορταστικὴ πολίχνη.

— Μπαμπά, βάλε με στοὺ αὐτοκινητάκι, εἶπε τ' ἀγοράκι.

— Κι' ἐμένα, φώναξε τὸ κοριτσάκι.

Καὶ προτοῦ προλάβει νὰ πῆ τίποτε ὁ μπαμπὰς τὰ μικρὰ εἶχανε κι' ὄλας καθίσει σὲ ξεχωριστὰ τιμόνια. Τὸ μόνον ποῦμεινε σ' αὐτὸν ἦτανε νὰ πάη στοὺ ταμεῖο καὶ νὰ πληρώσῃ τὰ εἰσιτήρια.

Τὰ πέντε λεπτὰ περάσανε καὶ τ' αὐτοκινητάκια σταματήσανε. Τὰ παιδιὰ δὲν κατεβαίνανε.

— Κι' ἄλλο ἕνα γύρο, μπαμπά, λέγανε μὲ παρακλητικὸ τόνον τὰ παιδάκια.

— Καλύτερα νὰ πάτε σ' ἕνα ἀπὸ τ' ἄλλα.

— Ὅχι, μπαμπά, ἐδῶ. Εἶναι τόσο ὀμορφα!

Τὸν ἔπεισαν καὶ ξαναπῆγε στοὺ ταμεῖο. Τὰ λεπτὰ ὄμως περνοῦνε γρήγορα καὶ τ' αὐτοκινητάκια πάλι σταματήσανε. Τὰ παιδάκια πηδῆξαν κάτω εὐχαριστημένα καὶ τρέχοντας πῆγανε στ' ἀεροπλανάκια. Ἔως ὅτου ὁ πατέρας κάπως ν' ἀντιδράσῃ, γιὰτὶ ἤθελε κάτι νὰ πῆ, αὐτὰ προλάβανε καὶ πιάσανε ἀπὸ μιὰ θέση.

— Τὰ εἶδες, εἶπε στὴν γυναῖκα του. Οὔτε δὲν μᾶς ρωτᾶνε πιά.

Κι' ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ τὰ χαλάσῃ τὸ χατῆρι πῆγε στοὺ ταμεῖο, ἔβγαλε τὸ χέρι στὴν τσέπη κι' ἔβγαλε τὸ ἀντίτιμο.

Τ' ἀεροπλανάκια ἐνῶ γυρίζανε ταυτόχρονα ἀνεβαίνανε καὶ κατεβαίνανε. Τί χαρὰ στὰ παιδιὰ πού ἦσανε μέσα! Φωνάζανε, σφυρίζανε! Ἦτανε χάρμα νὰ τ' ἀκούς. Ἀλλὰ νά, πού ὄλη ἡ ὑπόθεση δὲν διαρκεῖ παρὰ πέντε λεπτὰ κι' ὄλα τὰ παιδιὰ φωνάζανε στοὺς γονεῖς τους νὰ τ' ἀφήσουν ἀκόμα. Τὰ περισσότερα παραμείνανε. Παραμείνανε καὶ τὰ δύο μας παιδάκια, γιὰτὶ ὁ μπαμπὰς τους ἦτανε καλὸς καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὰ στενοχωρήσῃ. Δὲν τοῦ ἔμεινε παρὰ νὰ πάη πάλι στοὺ ταμεῖο.

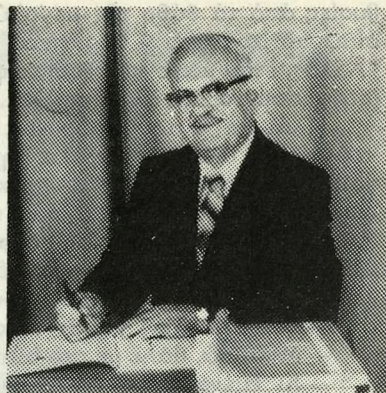
— Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ πρέπῃ νὰ θγάλομε εἰσιτήρια διαρκείας, εἶπε μὲ χιοῦμορ στὴν γυναῖκα του.

Αὐτὴ τοῦ χαμογέλασε κι' ἔγειρε στοὺν θραχίῶνά του, μὲ μιὰ ἔκφραση ἱκανοποίησης. Ἦταν ἀγαπημένο ζευγάρι, ἂν κι' εἶχανε περάσει ἑπτὰ χρόνια παντρεῖας κι' ἡ μεγάλη τους χαρὰ ἦτανε νὰ βλέπουνε τὰ παιδάκια ὄλο γέλια. Αὐτὰ ὄμως δὲν σταματοῦσανε καθόλου. Ἀπὸ τ' ἀεροπλανάκια πῆγανε στὰ ποδηλατάκια καὶ μετὰ στοὺ τραινάκι, κι' ὕστερα στοὺς δορυφόρους, κι' ἔπειτα πάλι στ' αὐτοκινητάκια, πάλι στοὺ τραινάκι, ξανά στ' ἀεροπλανάκια, ξανά στ' αὐτοκινητάκια. Δὲν κρατοῦσανε πιά σειρά. Μπαίνανε σ' ὅποια προλαβαίνανε. Ὅταν κατέβαιναν ἀπὸ τὸ ἕνα, γυρίζανε τὰ μάτια στ' ἄλλα κι' ἐκεῖ πού βλέπαν ἄδεια θέση ὀρμούσανε. Δὲν λογαριάζανε πλέον νὰ πᾶνε μαζί στοὺ ἴδιο παιγνίδι.

(ἡ συνέχεια στοὺ ἐπόμενο τεῦχος)

ΠΟΙΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ:

Χαράλαμπος Δ. Τριανταφύλλης

Στην πατρίδα μας την Εύρυτανία έχουμε διάφορους λαϊκούς «αύτοσχέδιους» θά λέγαμε καλύτερα καλλιτέχνες, όπως τραγουδιστές, ποιητές, οργανοπαίχτες, ζωγράφους κ.ά. Είναι οι άνθρωποι που δεν μαθήτευσαν πουθενά. Μερικοί ούτε καν πήγαν Σχολείο. Έν τούτοις καλλιεργούν ένα ή και περισσότερα είδη τέχνης με περίσσιο, πηγαίο και άδολο ένθουσιασμό και μεγάλη δεξιοτεχνία. Βέβαια αυτό γίνεται χάρις σε μιὰ έσωτερική τους παρόρμηση, ένα ταλέντο, θά λέγαμε, που καταφέρνει να έξωτερικεύεται με αξιοθαύμαστο τρόπο.

Ένας τέτοιος λαϊκός στιχουργός που τιμά τον τόπο μας είναι και ο Χαράλαμπος Δ. Τριανταφύλλης. Τόν γνωρίσαμε φέτος το καλοκαίρι στο Μικρό Χωριό. "Αν και η καταγωγή του είναι απ' το γειτονικό μας χωριό Δερμάτι, έγινε Μικροχωρίτης από τότε που πήρε για γυναίκα του τη Μικροχωρίτισσα Μαρσούλα (τό γένος Παναγιωτοπούλου).

"Όπως μάς ειπε ο ίδιος, ο δεσμός του με το Μικρό Χωριό, για το οποίο έχει γράψει πολλά ποιήματα, που θά δημοσιεύουμε έδω από καιρού σε καιρό, είναι πολύ στενότερος. Κι αυτό γιατί η πρό - γιαγιά του, η θρυλική καπετάνισσα τής περιοχής (1821) και γνωστή για την γενναιοψυχία της 'Αγόρω, ήταν Μικροχωρίτισσα. Την περίφημη αυτή άντρογύναικα, που οι παλιότεροι Μικροχωρίτες θυμούνται τ' όνομά της από τὰ στόματα τών πατεράδων τους, την πήρε για γυναίκα του ο γνωστός καπετάνιος τής περιοχής Δημητριάς - Γαλλής, πρό - πάππος του κ. Τριανταφύλλη.

"Ο κ. Τριανταφύλλης που έχει γράψει ως τώρα 2.774 ποιήματα, είχε την καλωσύνη να μάς παραχωρήσει συνέντευξη πριν φύγει πάλι στην 'Αμερική, για τούς άναγνώστες τών «Μ. Γ.», γύρω από την ποίησή του. Λόγω του μήκους τής συνεντεύξεως και του περιορισμένου χώρου που διαθέτουμε δημοσιεύουμε παρακάτω το πρώτο μέρος τής συνεντεύξεως:

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κύριε Τριανταφύλλη έχουμε ξανασυζητήσει στο Μικρό Χωριό και στο Γαῦρο, στο σπίτι σας, για τὰ ποιήματά σας, τὰ όποια είναι συγκινητικά, γιατί μιλάνε για την πατρίδα, την ξενιτειά, τούς συγγενείς κλπ.; Θά θέλατε να μάς πείτε (ειδικά για το περιοδικό μας, τὰ «Μικρ. Γράμματα»), ώστε να μάθουν κι άλλοι από πρώτο χέρι πώς άρχισατε να γράφετε ποιήματα, από πότε, σε ποιά ηλικία, πώς σάς ήλθε αυτή η έμπνευση και ποιο ήταν το πρώτο από τὰ ποιήματά σας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Νά σάς πῶ κ. Κουτσούκη. 'Απ' ό,τι θυμάμαι, κόντευα έπτά έτῶν όταν ο παπούς μου συζητούσε μιὰ φορά με τον Γ. Ζαχαρόπουλο ή τον Ζαραπλή, όπως τόν λέγαμε στο χωριό. Έκείνη την ώρα οι γυναίκες γύριζαν από τὰ σιταροχώραφα φορτωμένες, και τραγουδώντας από τὰ παηολόγια.

Τότε γυρίζει ο παπούς μου και λέει στον Ζαραπλή: «Θέλουν ήλιο και ξαστεριά για να γίνουν και να θερίσουν, τὰ σιτάρια!» Έφυγε ο Ζαραπλής και πήγαμε πρὸς τήν εκκλησιά, κοντά στις δυο καρυδιές (πλατεία Δερματιού) όπότε λέω στον παπού μου: Παπού, έφτιαξα ποίημα!

Τὶ ποίημα μοῦ λές τώρα, ἀπάντησε ὁ παπούς μου. Κι ἐγὼ τοῦ ἀπαντῶ:

Ἄλλοι θέλουν τὴν ξαστεριά καὶ ἄλλοι τὴν λιακάδα
οἱ ἄρματωλοὶ τὴν συγνεφιά κι οἱ κλέφτες τὴν ἀντάρρα.
Τὸ λέει ὁ γιὸς τῆς Μήτσαινας, καὶ τοῦ Γαλῆ τ' ἄγγόνι.
Μέσ' τὸ μεσοκαλόκαιρο ὅταν τὸ χιόνι λυώνει
πῶς ἤθελα νὰ ἤμωνα σ' ἓνα βουνὸ στὴ μέση
νᾶχω γιὰ φίλους τοὺς μισοὺς καὶ τοὺς λοιποὺς κουμπάρους
Ἐνα κονάκι νᾶστηνα σ' ἓνα βουνὸ στὴ ρίζα
οἱ ράχες νᾶχουν ἔλατα κι οἱ κάμποι κυπαρίσια.
Κουμπάροι νᾶρχονται στὸν ἴσκιο νὰ καθῶνται
ν' ἀκοῦν τραγούδια κλέφτικα, ὥσπου νὰ σουρουπῶναι.

Σὰν τέλειωσα μοῦ λέει ὁ παπούς μου: Κύττα νὰ μὴ τὸ πεῖς σὲ κανένα, γιατί
θὰ πούνε ὅτι δὲν ἔχεις μυαλό!

Τὴν ἴδια χρονιά τὸ Δεκέμβριο πέθανε ὁ παπούς μου. Ἐγὼ νόμιζα καὶ ἔλεγα
καὶ στοὺς ἄλλους, ὅτι θὰ ἔλθει πίσω. Τὰ παιδιά τῆς γειτονιάς μοῦ ἔλεγαν, ὅτι δὲν
θὰ ξανάλθει. Ἡ μητέρα μου μὲ παρηγοροῦσε. Ἐγὼ ἔβρισκα παρηγοριά στὰ ποιή-
ματα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μετὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ ποίημα ποῦ ἐμπνευσθήκατε 7 χρόνων πότε ἐμ-
πνευσθήκατε ξανά;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Νὰ σᾶς πῶ. Ἀφοῦ μοῦ ἔλεγαν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὰ λέω στὸν
κόσμο, ἐγὼ τὰ ἔφτιαχνα ἀλλὰ δὲν τᾶλεγα σὲ κανένα καὶ σιγά, σιγά τὰ ξεχνοῦσα.
Μετὰ ἀπὸ κάμποσα χρόνια ἦλθε ὁ καιρὸς νὰ πάω στὴν Ἀμερική. Γιὰ νὰ πῶ τὴν ἀ-
λήθεια δὲν ἤθελα νὰ πάω. Χρειαζόταν τότε μὲ τὸ βαπόρι ἓνας μῆνας σχεδόν. Ἦλθαμε
στὴν Ἀθήνα ἀρχὲς Δεκεμβρίου 1930 μὲ τὸν πατέρα μου, ποῦ εἶχε ἔλθει ἀπ' τὴν Ἀ-
μερική νὰ μὲ πάρει καὶ πήραμε ἀπ' τὸν Πειραιᾶ τὸ πλοῖο. (5 Δεκεμβρίου 1930). Ἦ-
μουν τότε 17 χρόνων. Στὴ Νέα Ὑόρκη, ὅταν φθάσαμε, πήγαμε σὲ μιὰ καφετέρια νὰ
πάρουμε καφέ. Ἐκεῖ ἦλθε καὶ ὁ Λεωνίδας Ν. Στελλάκης, ποῦ ἔβγαζε ἐκεῖνο τὸν και-
ρὸ τὴν Ἑλληνικὴ ἐφημερίδα «Καμπάνα» καὶ μοῦ τὸν γνῶρισε ὁ πατέρας μου. Ὁ πατέ-
ρας μου βέβαια ἔλεγε σ' ὅποιον εὔρισκε ὅτι ἐγὼ ἔγραφα ποιήματα καὶ εἶπε καὶ στὸν
Στελλάκη:

— Ὁ γιὸς μου γράφει ποιήματα καὶ μπορεῖ αὐτὴ τῆ στιγμῇ νὰ σοῦ φτιάξει ἓνα.

— Τώρα;

— Naί, τώρα.

— Τότε νὰ μᾶς πεῖς ἓνα ποίημα, μοῦ λέει ἐμένα. Κι ἔβγαλε τὸ μπλόκ νὰ γρά-
ψει. Ἐγὼ ἄρχισα ἀμέσως ἐκείνη τῆ στιγμῇ τοὺς στίχους ποῦ μοῦ ἦλθαν στὸ νοῦ:

Στις πέντε τὸ Δεκέμβριο πρὶν νάρθει τριάντα μίαι,
τῆ μέρα αὐτῆ ξεκίνησα νὰ ἔλθω ἐδῶ στὰ ξένα,
καὶ εἶδα θαύματα πολλὰ ἐδῶ ποῦ μ' εἶχαν βγάλει
σὰν τὶ κακὸ μωρὲ παιδιά σᾶς ἦλθε στὸ κεφάλι.

Πόσες μανούλες καρτεροῦν, πόσες γυναῖκες κλαῖνε
πόσα παιδιά ἔχουν γονιούς καὶ τοὺς γονιούς δὲν ξέρουν.
Γιὰ στρέψετε καμμιὰ φορὰ καὶ τὸ Θεὸ κυττᾶτε
κι ἀπόφαση νὰ πάρετε στὰ σπίτια σας νὰ πᾶτε.

Τὸ ποίημα αὐτὸ ὅπως τὸ εἶπα, ἀν καὶ τώρα μοῦ διαφεύγουν ὀρισμένες λέξεις, ὁ
Στελλάκης τὸ δημοσίευσε τὴν ἄλλη μέρα στὴν ἐφημερίδα «Καμπάνα» τῆς Ν. Ὑόρκης.
(Τὸ 6' μέρος στὸ ἐπόμενο τεύχος)

Σκίτσο τοῦ ποιητῆ Χ. Δ. Τριανταφύλλη

Ο ΕΥΖΩΝΑΣ ΠΕΘΑΙΝΕΙ

Μιά μέρα κεί σέ μιὰ πλαγιά, σέ δένδρο φουντωμένο,
ἕναν λεβέντη εὐζωνα τὸν εἶδα λαβωμένο

Μὲ τὸ σπαθί του στὸ πλευρό, τὸν οὐρανὸ κοιτοῦσε
τὰ χιόνια τῆς λαβωματιᾶς καθόλου δὲν ψηφοῦσε.

Στὰ χεῖλη του εἶχε κρύσταλλα, τὰ μάτια θουρκωμένα
καὶ σέ μιὰ πέτρα ἔγραφε ὅλα τὰ περασμένα!

— Κόρη μ' πάρε με δίπλα σου, στ' ἄριστερό πλευρό σου
γιὰ νὰ σοῦ πῶ τὸν πόνο μου, κι ἐσὺ τὸν ἐδικό σου.

Ἐκεῖ πού ἔχεις τὴν καρδιά, στὸ στήθος σου κρυμμένη
ἄκῳ τοὺς χτύπους νὰ μοῦ λέν, τὸ πῶς με περιμένει.

— Τώρα ἐδῶ πού θρίσκομαι, ὁ ἄγγελός μου φτάνει
ἄλλη νὰ θρεῖς γιὰ ταίρι σου καὶ νὰ σοῦ τὴν ἐγιάνει.

— Ἐδῶ σέ τούτη τὴν πλαγιά μὲ ἔχει θρεῖ τὸ θόλι
καὶ σένα συλλογίζομαι νὰ μοῦ διαβοῦν οἱ πόνοι.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΟΠΟΙΪΑ ΤΟΥ 1940 - 41

του κ. Β. ΚΟΜΜΑΤΑ

Όταν οί φασιστικές φάλαγγες, την 28ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1940, προσέβαλον τὰ ἡμέτερα φυλάκια εἰς τὰ Ἑλληνοαλβανικά σύνορα, τὸ ἔθνος μας ἐμπνεόμενον ἀπὸ τὰς μεγάλας παραδόσεις τῆς φυλῆς μας, ἀκλόνητον, καὶ μὲ ἀκεραιαν τὴν πίστιν του εἰς τὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς, ἐξηγέρθη σύσσωμον, διὰ νὰ δικαιώσῃ τὸ ἔνδοξον παρελθόν του πιστὸν εἰς τὴν ἐπιταγὴν τῶν προγόνων του (ἢ καλῶς ζῆν, ἢ καλῶς τεθnikέναι), ἐνεδύθη τὴν πανοπλίαν τοῦ Δαβὶδ, διὰ νὰ ἀναμετρηθῇ μὲ τὸν πελώριον Γολιάθ. Ἐπροτίμησε τὴν ὁδὸν τῆς μεγάλης θυσίας ἀπὸ τὴν ἀτίμωσιν καὶ ὑποδούλωσιν.

Ὁλόκληρος ὁ κόσμος ἔμεινε κατάπληκτος ἀπὸ τὴν ἡρωϊκὴν ἀπόφασιν τῶν Ἑλλήνων. Τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος ἐφέρετο εἰς τὰ χεῖλη ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ ὑπέροχος αὐτὴ ἀνάτασις τῆς ἐλληνικῆς ψυχῆς ἔλαμψεν ὡς ἐκθαμβωτικὸν μετέωρον μέσα εἰς τὸ σκότος τῆς ἀπογνώσεως, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε βυθισθῆ ἡ ἀνθρωπότης. Ὁ θρῦλος τοῦ ἀητήτου τοῦ ἄξονος διελύετο καὶ ἡ Ἑλλάς ἀπεδείκνυε διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὅτι ἡ ἀνδρεία, τὸ θάρρος, ἡ δύναμις τῆς ψυχῆς εἶναι τὰ ἰσχυρότερα ὄπλα.

Όταν εἰς τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου στερεῦσουν αἱ πηγαὶ τοῦ θάρρους, καὶ ἡ ψυχὴ ἀπωλέσῃ τὴν ἐγρήγορσίν της, καὶ τὴν ἀγωνιστικότητά της, ἐπέρχεται ἡ ὑποδούλωσις.

Αἱ μεγαλύτεραι ἐφημερίδες τῶν Η.Π.Α. καὶ ἐν γένει ὁ παγκόσμιος τύπος μὲ ποικίλα ἄρθρα, πύρινες ἐκκλήσεις καὶ μανιφέστα, μὲ ἐμπνευσμένα ποιήματα, διηγήματα, χρονογραφήματα, μὲ ἄρθρα κάθε λογῆς ἐνέπνευσαν, ἐγκαρδίωσαν, ὕμνησαν καὶ δικαίωσαν τὸ νεώτερον ἔπος τῆς φυλῆς μας. Ἡ ἐφημερὶς «Χρόνος τῆς Ν. Ὑόρκης» ἔγραφε ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἐμπνεόμενον ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας ἐπροτίμησε νὰ ἀποθάνῃ μαχόμενον ἐναντίον πανισχύρου ἐχθροῦ. Ὁ «Κήρυξ τῆς Ν. Ὑόρκης» ἐκθειάζων τὰς μεγάλας θυσίας τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος τονίζει τὸν ἡρωϊσμόν ὁ ὁποῖος ἔδωσε εἰς ἓνα ἀηληπισθέντα κό-

Γιὰ δός μου πάλι τὴν καρδιά καὶ πάρε τὴν δική σου
ἢ τύχη δὲν μὲ ἄφησε τὴ νιότη νὰ γλεντήσω
Μόνο γιὰ τὴν ἐλευθεριά ἦταν γραφτὸ νὰ γένει
πέρα ἐκεῖ σὲ μιὰ πλαγιά, ὁ εὐζωνας πεθαίνει.

(Γραμμένο εἰς ΗΠΑ τὸ 1941)

Χαράλαμπος Δ. Τριανταφύλλης

σμον νέον θάρρος καὶ νέας ἐλπίδας. Ἡ ἐφημερίς τῆς Βοστώνης «Σφαῖρα τῆς ἡμέρας» καταλήγει τονίζουσα ὅτι, ἡ Ἑλλάς ἢ ὅποια κατετρόπωσε τὴν φασιστικὴν Ἰταλίαν, καμφθεῖσα μόνον πρὸ τῆς ναζιστικῆς μηχανικῆς ὑπεροχῆς, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λησμονηθῇ ποτέ, θὰ ἀναστηθῇ πάνοπλος καὶ λαμπρότερα, καθ' ὅτι παρέμεινε πιστὴ εἰς τὰ ιδεώδη καὶ τὰς παραδόσεις τῆς!

«Ἐπὶ αἰῶνας ἀπὸ τοῦδε καὶ ἔμπρὸς αἱ γενεαὶ τοῦ μέλλοντος, θὰ διδάσκονται, ὅτι καὶ πάλιν οἱ ὀλίγοι Ἕλληνες ἔσωσαν μὲ τὴν θυσίαν τῶν τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν» (NOEL BAKER).

«Ἐπολεμήσατε ἄοπλοι ἐναντίον πανόπλων καὶ ἐνίκησατε, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἄλλως, διότι εἴσθε Ἕλληνες. Ὡς Ρῶσοι ἐκερδίσασμεν χάρις εἰς τὴν θυσίαν σας χρόνον διὰ νὰ ἀμυνθῶμεν. Σᾶς εὐγνωμονοῦμεν» (Ραδ. σταθμὸς Μόσχας 27-4-42).

Ἕνας μεγάλος ξένος ἱστορικός, ἔτσι ἐκφράζεται: «ἂν ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος ἦτο ἱστορία τῶν μεγάλων ἔργων, ἡ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος θὰ ἦτο ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος».

«Μεταξὺ τῶν πολυαριθμῶν παραδειγμάτων ἡρωϊσμοῦ τοῦ παρόντος πολέμου, εἶναι σπάνιον νὰ θρῆ κανεὶς πλεόν εὐγενεῖς πράξεις, ἀπὸ αὐτὰς πού ἐνέπνευσαν τὴν Ἑλλάδα ἢ ὑπεράσπισις τῆς ἐλευθερίας» (Τσῶρτσιλ).

«Ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἀνδρεία, ἡ γενναιοψυχία τῶν Ἑλλήνων, δὲν γνωρίζομε ποῖα θὰ ἦτο ἡ ἔκβασις τοῦ Β' παγκοσμίου πολέμου» (Στήβενσον).

«Τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ λέγεται ὅτι, οἱ Ἕλληνες ἐπολέμησαν ὡς ἥρωες, ἀλλὰ ὅτι οἱ ἥρωες πολεμοῦν ὡς Ἕλληνες» (ἐφημ. Μάντζεστερ Γκάρντιαν 19-4-42).

Ἕνας διαπρεπὴς Ἀμερικανὸς δημοσιογράφος λέγει: «Τὸ παρελθόν σου ἔχει τὴν αἰώνια φλόγα τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ κόσμου, ποτέ δὲν πρόδωσες τίς πεποιθήσεις σου καὶ τὰ ιδεώδη σου, προτίμησες νὰ πεθάνῃς ὀρθία παρὰ νὰ ζήσης ἐρπουσα, μὰ θριαμβεύτρια ξεπηδοῦσες κάθε τόσο ἀπὸ κάθε δοκιμασία καὶ κίνδυνον. Ἐκράτησες ψηλὰ τὸν πυρσὸν τῆς ἐλευθερίας γιὰ νὰ φωτίξῃς τὸ μονοπάτι τοῦ πολιτισμοῦ. Πολὺ σπανίως εἰς τὴν ἱστορίαν, μία τόσο μικρὰ δύναμις, ὅπως ἡ Ἑλλάς, ἐξήσκησε μίαν τοιαύτην θαρυσήμαντον ἐπιρροὴν εἰς τὴν πορείαν μεγάλων γεγονότων».

Μὲ αὐτοὺς τοὺς ὑψηλοὺς τόνους θριάμβου ἐγκωμίασαν οἱ σύμμαχοι τὴν πολεμικὴν μεγαουργίαν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν πόλεμον τοῦ '40. Ἀλλὰ τίποτε δὲν φθάνει ὅσα εἶπεν ὁ ἴδιος ὁ Χίτλερ, ὅταν ἐτόνιζε, ὅτι αἱ σιδηραὶ Γερμανικαὶ μεραρχίαι μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀντιμετώπισαν στρατιώτας.

«Χάριν τῆς στρατιωτικῆς δικαιοσύνης εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαπιστώσω ὅτι, ἐκ τῶν ἀντιπάλων οἵτινες μᾶς ἀντιμετώπισαν, ὁ Ἕλλην στρατιώτης ἐπολέμησε μὲ τόλμην, μὲ ἀπαράμιλλον θάρρος καὶ ὑψίστην περιφρόνησιν πρὸς τὸν θάνατον» (Χίτλερ).

Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ πολέμου ἡ ξένη προπαγάνδα διήρесе τὸ ἔθνος μας εἰς δύο παρατάξεις καὶ ἐπεκράτησεν ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ὅστις ἐστοίχισεν εἰς τὸ ἔθνος μίαν ἀφάνταστον συμφοράν. Ἡ διαίρεσις καὶ τὰ συνεπακόλουθά τῆς, τὰ προαιώνια κακὰ τῆς φυλῆς, μᾶς ἐπέβαλον πότε τοῦ ρωμαϊκοῦ δεσποτισμοῦ νὰ ἀνεχθῶμεν τὴν ὑποταγὴν καὶ πότε τῶν διαφόρων ἐπιδρομῶν νὰ καταστῶμεν ἔρμαιοι.

Καὶ ἡ νικήτρια τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῆς Σαλαμῖνος, ἡ θριαμβεύτρια ὠδηγήθη εἰς τὰ θαρεῖά δεσμὰ τῆς δουλείας. Ἐχρειάσθησαν πέντε αἰῶνες γιὰ νὰ γεννηθοῦν νέοι Περικλεῖς καὶ νέοι Θεμιστοκλεῖς!

«Διχασμοῦ μεῖζον οὐκ ἔστι χεῖρον». Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος μόνον ἠνωμένον καὶ μὲ γρανιτώδη θέλησιν, θὰ ἠμπορέσῃ νὰ ἐπιζήσῃ.

ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΟ ΗΡΩΪΚΟ ΕΠΟΣ 1940 - 41 :

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΗ ΑΠ' ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

Πολλοί είναι οί Μικροχωρίτες πού στρατεύθηκαν και πολέμησαν στον πόλεμο του 1940 - 41, καθώς και στη διάρκεια της φασιστικής κατοχής. Μερικοί απ' αυτούς έχυσαν τὸ αἷμα τους πολεμώντας στὰ βουνὰ τῆς Πίνδου καὶ τῆς Μακεδονίας.

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐπετείου τῶν 40 χρόνων ἀπ' τὴν ἐποποιῶ ἐκείνη παρουσιάζουμε σήμερα ἓνα ἀπάνθισμα ἀπ' τὰ γράμματα ἐνὸς Μικροχωρίτη, πού τὰ ἔστειλεν στὴν οἰκογένειά του, ἐνῶ αὐτὸς θρῖσκόταν στὸ μέτωπο. Εἶναι τὰ γράμματα τοῦ κ. Δημ. Κ. Κοκκάλα πού, σάν μέρος τοῦ προσωπικοῦ του ἀρχείου χάρισε πρὸ πολλοῦ στὴν Ἀδελφότητα.

Παραθέτουμε τὰ γράμματα, πού εἶχαν τότε, ὅπως θὰ θυμοῦνται πολλοί, τὴ μορφή ἐπιστολικοῦ δελταρίου (ἀνοιχτά).

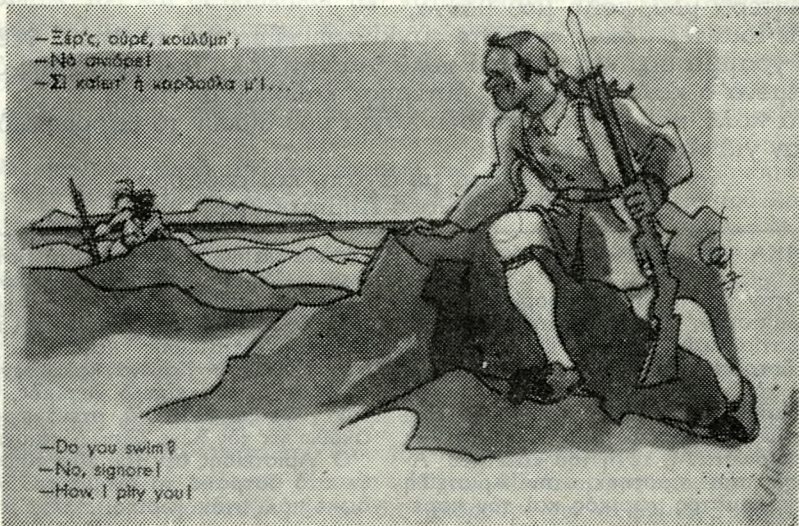
Καὶ στὰ δύο ἐπιστολικά δελτάρια ὡς ἀποστολεὺς ἀναγράφεται:

Δεκανεὺς

Κοκκάλας Δημήτριος

Γ' Σ.Β.Π. 5η Πυρ/χία

Τ. Τ. 212

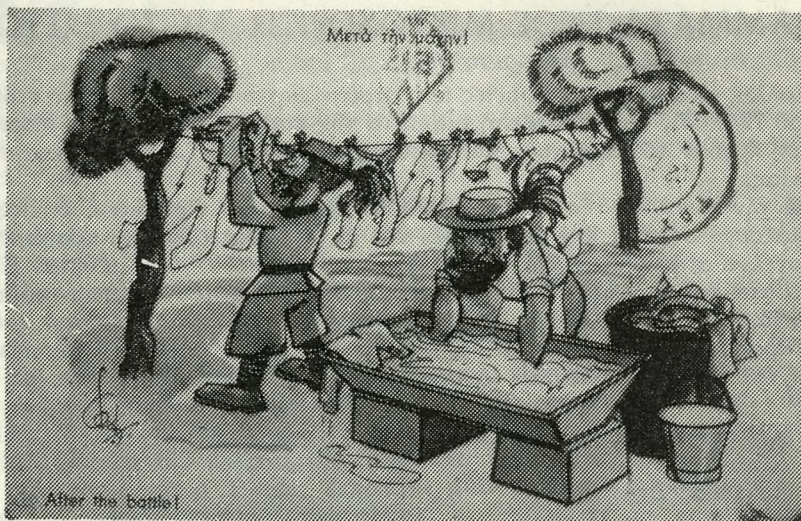

Ἐν Τ. Τ. 212 τῆ 27 Φεβρ. 1941

Ἀγαπημένη μου Βασιλική,
Ὑγιαίνω καὶ ὑγείαν διὰ σέ καὶ τὰ παιδιά μας καὶ ὄλους σας αὐτοῦ ἐπιθυμῶ καὶ εὐχομαι.

Τὴν κάρτα αὐτὴν σοῦ τὴν στέλνω γιὰ νὰ σοῦ μεταδώσω λίγο ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό ποὺ ἐπικρατεῖ ἐδῶ στὸ μέτωπον καὶ γιὰ νὰ εὐθυμῆσεις καὶ σὺ μὲ τὴν καρδιά σου εἰς θάρρος τῶν ἠλιθίων ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος μας.

Σὲ φιλῶ γλυκὰ ὁ σύζυγός σου
Δημητράκης

Τῆ 2 Μαρτίου 1941

Μητέρα μου, καλὴ μου μάννα,
Μὲ ἰδιαιτέρη ὅπως πάντοτε συγκίνηση πῆρα καὶ τὸ ἀπὸ 3 Φεβρουαρίου γράμμα σου καὶ χάρηκα πολὺ γιὰ τὴν καλὴ σου ὑγεία τῆς ὁποίας καὶ ἐμένα ὁ καλὸς Θεὸς δὲν ὑστέρησε καθόλου ὡς τώρα.

Τὰ καλὰ καὶ πατριωτικὰ σου λόγια μοῦ δίδουν τὸ θάρρος διὰ κάθε θυσίαν γιὰ νὰ φανῶ ἀξιὸς σου.

Σὲ ἀσπάζομαι μὲ ἀγάπη καὶ σεβασμὸ
Τὸ παιδί σου Δημητράκης

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὅταν γίνονταν ἡ ψηφοφορία γιὰ τὸν «ἐξοστρακισμό», ποὺ ἴσχυε στὴν Ἀθηναϊκὴ Δημοκρατία, κάθε πολίτης ἔγραφε πάνω σ' ἓνα ὄστρακο (ἀπὸ κεῖ ἡ λέξις ἐξοστρακισμός) τὸ ὄνομα ἐκείνου ποὺ ἤθελε νὰ ἐξοστρακισθεῖ (ἐξορισθεῖ) καὶ τὸ ἔρριχνε σὲ ὀρισμένο μέρος. Σὲ μιὰ τέτοια στιγμή ποὺ θὰ κρινόταν ἡ τύχη τοῦ «Δίκαιου Ἀριστείδη» παρουσιάστηκε στὸν Ἀριστείδη ἓνας ἀγράμματος χωρικός καὶ τὸν παρε-

κάλεσε νὰ γράψει πάνω στὸ ὄστρακο τὸ ὄνομα «Ἀριστείδης». (Ὁ χωρικός θέβαια δὲν ἤξερε ποίος ἦταν ὁ Ἀριστείδης). Ὁ Ἀριστείδης τότε τὸν ρώτησε: «τί κακὸ σοῦ ἔκαμε ὁ Ἀριστείδης καὶ θέλεις νὰ ἐξοστρακισθεῖ;» — Κανένα κακὸ δένμου ἔκαμε ὁ ἀνθρώπος, εἶπε ὁ χωρικός, οὔτε κάν τὸν γνωρίζω ἀλλὰ νὰ, στενοχωροῦμαι νὰ ἀκούω νὰ τὸν λένε ὄλοι Δίκαιον.

Ὁ Ἀριστείδης δὲν τοῦ εἶπε τίποτε, ἔγραψε στὸ ὄστρακο τὸ ὄνομά του καὶ τὸ ἔδωκε πάλι στὸν χωρικό.

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΠΡΟΤΟΜΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ

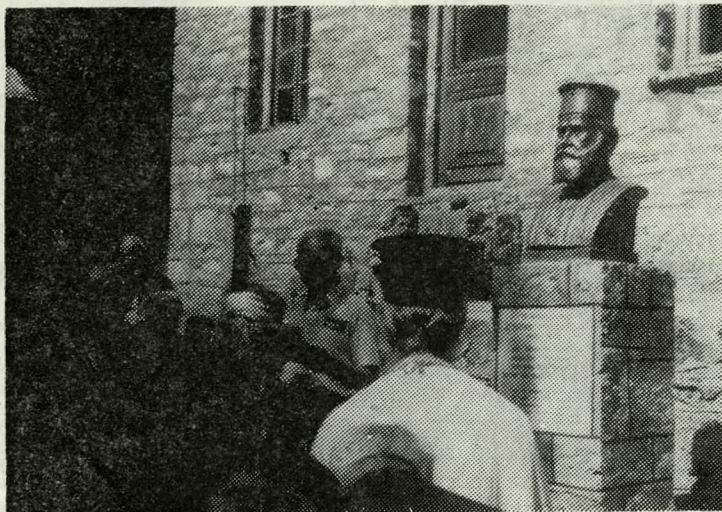
† Οικονόμου ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΩΝ. ΒΑΣΤΑΚΗ

Στις 27 'Ιουλίου 1980 έγιναν τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ ἀείμνηστου ἱερέα καὶ Δασκάλου ἐθνομάρτυρα, Δημητρίου Κ. Βαστάκη. Ἡ προτομή του στήθηκε στὴν ἰδιαίτερη γενέτειρά του Στουρνάρα (Δολιανὰ) Εὐρυτανίας μὲ φροντίδες τῶν συγχωριανῶν του καὶ τοῦ Συλλόγου ἢ «Καλλιακούδα», ποὺ ὅλοι τους εἶναι ἄξιοι συγχαρητηρίων γιὰ τὴν ὀφειλόμενη ἀπότιση φόρου τιμῆς (Πανευρυτανικῆς) στὴ μνήμη τοῦ Εὐρυτάνα ἱερομάρτυρα.

Σὰν ἐλάχιστη συμβολικὴ προσφορά στὴν ἱερὴ μνήμη τοῦ τραγικοῦ ἱερέα ἀφιερώνουμε τὶς παρακάτω γραμμές, σχετικὲς μὲ τὴ δράση του καὶ τὶς τελευταῖες τραγικὲς στιγμὲς του. Οἱ στιγμὲς τοῦ μαρτυρίου του συνδέθηκαν μὲ τὸ Μικρὸ Χωριό. Οἱ Ἴταλοι τὸν ἐκαψαν ὡς γνωστὸ μετὰ ἀπὸ πολυεῖδη βασανιστήρια στὸ σπίτι τοῦ ἱατροῦ Ε. Πιστιόλη, μαζὶ μὲ τὸν ἐνωμοστάρχην Κατσίμπα. Τὴν ἴδια μέρα ἄλλοι ἔνδεκα καὶ μαζὶ τους δυὸ Μικροχωρίτες ἄφηναν τὴν πνοή τους κάτω ἀπ' τὶς ριπὲς τῶν ἰταλικῶν πολυβόλων, στὴ θέση Λόγγοβες. Πάνω στοὺς Μικροχωρίτες, σαράντα τώρα χρόνια, θαραίνει ἕνα ἱερὸ χρέος χωρὶς νάχει ἐκπληρωθεῖ ἀκόμη. Ἄς ἐλπίσουμε ὅτι ἕνα μέτρο γῆς, ποὺ εἶναι μηδαμνὴ προσφορά, θὰ βρεθεῖ γιὰ νὰ στηθεῖ τὸ μνημεῖο τῶν ἐθνομαρτύρων.

Ὁ Παπαδημήτρης γεννήθηκε στὰ Δολιανὰ τῆς Εὐρυτανίας τὸ 1900, ἀπὸ φτωχοὺς, εὐσεβεῖς καὶ ἐργατικoὺς γονεῖς. Ἄλλ' ὅσο φτωχοὶ κι ἂν ἦταν, ὅσο κι ἂν βασανίζονταν γιὰ ἕνα κομμάτι ψωμί, πίστευαν ὅτι δίνοντας στὸ παιδί τους τ' ἀπαραίτητα ἐφόδια, θὰ μπορούσε νὰ προχωρήσῃ στὴ ζωὴ μὲ τὸ μέτωπο ψηλά, ἀνοίγοντας τὸ δικό του δρόμο, εὐλογημένο ἀπὸ τὸ Θεό. Ἡ ἀγάπη του πρὸς τὰ γράμματα, ἄλλωστε, ἔκανε τοὺς δικούς του νὰ τὸν στείλουν στὸ περίφημο γιὰ τὴν ἐποχὴ του Ἱεροδιδασκαλεῖο τῆς Ἄρτας. Γοργὰ ἐξεχώρισε ἀνάμεσα στοὺς συμμαθητὲς του καὶ οἱ δάσκαλοί του καταλάβαιναν ὅτι μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ παλληκαριοῦ ἄναθε ἀκοίμητη ἢ φλόγα γιὰ μάθησι. Ὁ χρόνος ὅμως, δὲν νοιάζεται γιὰ τὶς ἐλπίδες τῶν ἀνθρώπων καὶ τὶς σκοτώνει ἀλύπητα. Πρὶν προλάβῃ ἀκόμα νὰ τελειώσῃ τὶς σπουδὲς του, ἡ φωνὴ τῆς πατρίδας τὸν κάλεσε στὴ Μικρασία. Στὴν ἀρχή, ὑπηρέτησε σὰν ἄπλός στρατιώτης. Μὰ δὲν ἄργησε νὰ δεῖξῃ κι ἐδῶ τὴν ἀξία του καὶ τὰ προσόντα του καὶ ν' ἀνεβῆ γρήγορα στὸ βαθμὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ. Μετὰ τὴν Καταστροφή, τοῦ πρότειναν νὰ μονιμοποιηθῇ στὸ στράτευμα. Ὁμως αὐτὸς λαχταροῦσε νὰ ὑπηρετήσῃ στὴ στρατιὰ τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι, ἀφοῦ τελείωσε τὸ Ἱεροδιδασκαλεῖο, ἔλαβε σύζυγο τὴν Ἀμαλία Μ. Μαργαριτοπούλου. Ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ ἀρχίζει κι ἡ πραγματικὴ του θητεία στὴν κοιλιάδα αὐτῆ τῆς πικρίας καὶ τῶν θασάνων. Τὸ 1926 διωρίστηκε διδάσκαλος στὸ χωριὸ Δερμάτι. Τέσσερα χρόνια ἀργότερα, χειροτονήθηκε ἱερεὺς καὶ πῆγε ἐφημέριος στὴν Ἁγία Παρασκευὴ τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ Εὐρυτανίας. Τ' ὄνειρό του εἶχε ἀρχίσει νὰ ἐκπληρώνεται. Αὐτὸς ὁ ἄπλός καὶ ἀκούραστος ποιμένας, γιὰ τὴ λαμπρὴ ἐφημεριακὴ του δρᾶσι τιμήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ ἔφερε τὸ ὄφθικιο τοῦ Οἰκονόμου. Ὡς ἱερεὺς, ἦταν πραγματικὰ ὑποδειγματικός, διακρινόμενος γιὰ τὴν ἀγιότητα τοῦ θίου του καὶ τὴν ἀφοσίωσί του στὶς ἱερέες μας παραδόσεις. Ὑπῆρξε πρότυπο οικογενειάρχου. Φιλόστοργος πατέρας, ὅπως ἦταν καὶ φιλότιμος διδάσκαλος, ἔκανε ὅ,τι μπορούσε γιὰ νὰ δημιουργήσῃ μιὰ ἀληθινὰ χριστιανικὴ κοινότητα, στὸ χωριὸ ποὺ ἐπιστατοῦσε πνευματικὰ καὶ θρη-

σκευτικά, διαθέτοντας όλες τις δυνάμεις του στην έξυπνότητα των συνανθρώπων του. Ἄγαπητός κι ἀφιλοχρήματος, ἔγινε πολλές φορές ὁ παρηγορητής κι ὁ προστάτης τῶν ὀρφανῶν και τῶν πασχόντων. Ἰδρυσε καὶ φρόντιζε με στοργή τὸ πρῶτο Κατηχητικὸ στὴν Ἐπαρχία, δίνοντας ἀληθινὴ τροφή, με τὸ ἀπλὸ ἀλλὰ καὶ συναρπαστικὸ κήρυγμά του, στὸ ἀνίδεο πολλές φορές ποιμνιὸ του. Στὸν ἰταλοελληνικὸ πόλεμο πρόσφερε σημαντικὲς καὶ ποικίλες ὑπηρεσίες, ὄχι μόνο στὸν τομέα του, μὰ ἀναλαμβάνοντας καὶ τὴ διεύθυνσι τοῦ ταχυδρομικοῦ γραφείου τῆς περιφερείας του. Ἦταν μιὰ δύσκολη δουλειά, ποὺ τὴν ἔφερε εἰς πέρας χωρὶς νὰ παραπονεθῆ κανεὶς σὲ ὄλο τὸ διάστημα, ποὺ τὴν κράτησε στὰ χέρια του. Στὴν ὠραία αὐτὴ ἀνθησι τῆς ἱερατικῆς του ζωῆς ἦρθαν οἱ κατακτηταὶ στὴν Ἑλλάδα. Φυσικά, τὰ πράγματα ἄλλαξαν με μιὰς. Οἱ ἀστικές ἀρετές,

Ἡ προτομὴ τοῦ μαρτυρικοῦ ἱερέα Δημ. Παπαθαστάκη, τὴν ἡμέρα τῶν ἀποκαλυπτηρίων

φρόνησι, ὑπακοή, μετριοπάθεια, χρήσιμες κατὰ τὴν εἰρηνικὴ ζωὴ σθῆνουν. Τέτοιες στιγμές, μόνο τὸ θάρρος μετράει. Τὸν ἄνθρωπο, στὴν Κατοχή, τὸν ἔκρινε ἡ ὥρα ποὺ ἀποφάσισε τὴ ζωὴ του καὶ ἀνέλαθε κινδύνους. Τὸ βράσιμο τῆς σκλαβιάς ἔφερε διαχωρισμὸ κατὰ χαρακτηρισ, ἀπαράλλακτα ὅπως γίνεται στὴν ἀπόσταξι τοῦ πετρελαίου ὅπου πρῶτα περνοῦν τὰ αἰθέρια σώματα καὶ ἀπομένουν τὰ κατακάθια. Ὅσοι βγήκαν στὸν ἀγῶνα ἦταν ψυχωμένοι. Κι ἕνας ἀπὸ τοὺς ψυχωμένους αὐτοὺς ἦταν κι ὁ Παπαδημήτρης. Ἡ ἔθνοθρησκευτικὴ του δρᾶσι ἔγινε ἀφορμὴ νὰ συλληφθῆ ἀπὸ τοὺς Νέρονες τοῦ φασισμού, μαζί με ὄλους τοὺς προκρίτους τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ. Ἦταν τέτοια ἡ μανία τοῦ ἐπικεφαλῆς ἀξίωματικοῦ, ὥστε βλέποντας τὸν ἔξοχο ρασοφόρο νὰ στέκεται με ὑψωμένο τὸ ὠραῖο του κεφάλι καὶ με ἡρεμὴ φωνὴ νὰ δίνει θάρρος στοὺς συγκρατούμενους του, ὄλο τὸ μαῦρο μίσος του ξέσπασε πάνω του. Ὁ γιατρὸς Ἰ. Πριγκιφύλλης, ὁ ἡγούμενος τῆς Μονῆς Προυσοῦ Γερμανὸς Σταθογιάννης κι ὁ Ἰ. Ραφτογιάννης, ποὺ ὑπῆρξαν συνόμηροι καὶ αὐτόπτες μάρτυρες τῶν βασανισμῶν ὡς τὴν τελευταία στιγμὴ τοῦ ἀγνοῦ καὶ ἡρωϊκοῦ κληρικοῦ, ἀφηγήθηκαν τὰ ἔξης: «Εἶναι ἀπερίγραπτα τὰ μαρτύρια, οἱ ταπεινώσεις καὶ οἱ κακώσεις ποὺ ὑπέστη ὁ Παπαδημήτρης. Ἐκτὸς τῆς νηστείας, τῶν συνεχῶν ξυλοδαρμῶν, τὸν

κρεμοῦσαν προσθέτοντας στὰ πόδια του βαρειές πέτρες. Κατὰ τὸν χρόνον ποὺ τὸν εἶχαν κρεμασμένο ἄλλοι τὸν ἔδεσαν καὶ ἄλλοι μὲ τοὺς ἀναπτῆρες τοὺς ἔβαζαν φωτιά στὰ γένηια του καγχάζοντας. Τὸν ὑποχρέωσαν δλόκληρη νύχτα νὰ περάσῃ γουυπετής καὶ καμμιά ντροπή δὲν ἔνοιωσαν ποὺ δλόγυμνο τὸν ἀφή-
καν στὸ Δεκεμβριανὸ εὐρυτανικὸ ψῦχος. Μὲ μαχαίρι τοῦ χαράξαν τὸ πρόσωπο καὶ τὰ σπασμένα του χέρια. Κατὰ τὴ μεταφορὰ του στὸν Προυσὸ ὑπέστη τὰ πάνδεινα καὶ πολλάκις τὸν ἐβοήθησαν γιὰ νὰ περπατήσῃ ἢ τὸν μετέφερον οἱ συν-
ὄμηροί του. Ἄλλὰ τὰ πάντα ὑπέφερε μὲ ἀξιοθαύμαστη καρτερία». Στις 23 Δε-
κεμβρίου 1942, ἀνήγγειλαν σὲ ὅλους τὴν καταδίκη τους σὲ θάνατο. Συγχρόνως
— τί μεγαλοψυχία, ἀλήθεια! — ἐπέτρεψαν στοὺς μελλοθανάτους νὰ κάνουν τὶς
τελευταῖες παραγγελίες τους προφορικὰ ἢ μὲ γράμμα. Ὁ μεγάλος μάτρουρας
δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ μολύβι. Γι' αὐτὸ παρακάλεσε νὰ ποῦν, πῶς ὁ «Πα-
παδημήτρης εὐχεται στὴν οἰκογένειά του νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι καλοὶ χρι-
στιανοὶ. Συγχωρεῖ ὅλους ὅσοι τὸν ἔβλαψαν καὶ παρακαλεῖ νὰ τὸν συγχωρέσουν
ἐκεῖνοι ποὺ τυχὸν ἐλύπησε». Γλυκεῖά ἀνθρωπιὰ ὡς τὴ στερνή του ὥρα. Τὴν ἐ-
πομένη, παραμονὴ Χριστουγέννων, οἱ Ἴταλοὶ ἔβαλαν φωτιά στὸ Μικρὸ Χωριό.
Σ' ἓνα ἀπὸ τὰ καιόμενα σπίτια, τοῦ ἱατροῦ Πιστιόλη, ἔρριξαν τὸν βασανισμένο
Παπαδημήτρη, θυσία ὑπέρτατη στὸν ἀγώνα γιὰ τὴ θρησκεία καὶ τὴν πατρίδα.
Πέθανε, εὐλογώντας τοὺς ἐχθρούς του. Ἄφησε, ὠστόσο, διαδόχους καὶ συνε-
χιστὲς τοῦ ἔργου του τοὺς γιούς του Κώστα, ἐφημέριο στὸν Ἄγ. Γεώργιο Κυ-
φέλης στὴν Ἀθήνα καὶ Μιχάλη παπὰ στὴν Ἀμερική.

(Ἄρθρο τοῦ Γιάννη Ἰωαννίδη, παρμένο ἀπὸ τὴν
«Ἐγκυκλοπαίδεια Κληρικοῦ»)

Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ'

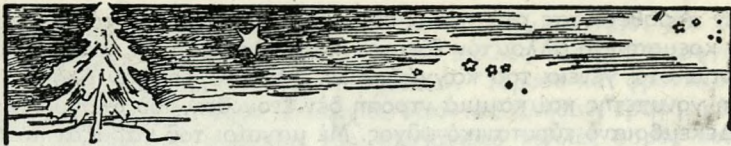
(συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 18)

Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου, συνῆλθε ἀμέσως καὶ ἠρέμησε, ἐζήτησε συγνώμην διὰ τὴν
παράφορὰν του καὶ ἤρχισε συζήτησιν πρὸς φιλικὴν τακτοποίησιν τοῦ θέματος.

Ὅταν οἱ δύο προσκεκλημένοι ἔφυγαν ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα, ὁ Χαμίτ εἶχεν ἤδη ἀ-
νακαλέσῃ τὴν ἀπαγορευτικὴν τῶν ὑπαυθρίων τελετῶν διαταγὴν του καὶ ὁ Πατριάρ-
χος μεταβὰς εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, εἰδοποίησε δι' ὅλων τῶν τότε μέσων τοὺς ἐφημε-
ρίους νὰ ἀνοίξωσιν τοὺς ναοὺς των. Τὸ γεγονός διεδόθη ἀστραπιαίως ὑπὸ στόματος
εἰς στόμα, ἀλλὰ ἐθεωρεῖτο ἀπίστευτον, ὅταν ὅμως τὸ ἔσπερας καὶ ἐνωρίτερον τοῦ συ-
νήθους, ἤρχισαν νὰ ἤχοῦν οἱ κώδωνες τῶν Ἐκκλησιῶν, καλοῦντες τοὺς Χριστιανοὺς
διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς Μεγάλης Τετάρτης, τὰ μαγαζιά ἐκλείσαν καὶ ὅλοι οἱ Χριστια-
νοὶ κατέκλυσαν περιχαρεῖς τοὺς ναοὺς των.

Μετὰ τὴν ἦτταν τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, οἱ
Νεότουρκοι πρὸς ἀναδιοργάνωσιν καὶ ἐκσυγχρονισμόν του, ἔφεραν τὸν Γερμανὸν
στρατηγὸν LIMAU VON SANDERS. Αὐτὸς ὅταν κατὰ τὴν γενομένην ὑποδοχὴν
του εἰς Κων. πόλιν καὶ Σμύρνην, εἶδε κυριαρχούσας τὰς ἑλληνικὰς σημαίας, τοὺς εἶ-
πε: «Τί κάνετε ἐσεῖς ἐδῶ; οἱ Ἕλληνες θὰ σᾶς πάρουν τὶς δυὸ κυριότερες πόλεις σας
χωρὶς πόλεμον. Τὰς σαφεῖς αὐτὰς ὑποδείξεις, τοῦ ὡς λέγεται φιλότουρκου ἀργότερον
Γερμανοῦ, δὲν τὰς λησιμόνησεν ποτὲ ἔκτοτε ὁ Τοῦρκος.

Δ. ΚΟΚΚΑΛΑΣ

ΜΕΡΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ ΓΥΡΩ ΑΠ' ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ :

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Μαζί με τις γιορτές τηρούνται ὁμορφα καὶ ἀπλοϊκὰ ἔθιμα. Παλιές συνήθειες, παραδομένες ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ, ποὺ σήμερα, ὅσο πᾶνε καὶ ξεχνιοῦνται. Αὐτὰ εἶναι ποὺ γεμίζουν τὶς ἅγιες μέρες κι αὐτὰ θυμᾶται κάθε ξενητεμένος ποὺ νοσταλγεῖ τὸ Χωριό του. Ἐναφέρουμε μερικά ποὺ συνεχίζονται σήμερα ἢ ποὺ ἀκόμη σώζονται στὴ μνήμη τῶν παλαιότερων.

α) Τὰ Χριστοῦ γεννα. Εἶναι ἡ πιὸ ζωντανὴ γιορτὴ καὶ τὸ δωδεκάημερο, ποὺ ἀρχίζει μαζί τους (Χριστόημερα) εἶναι γεμᾶτο ἀπὸ ἐκλεκτὰ φαγητά, χαρὲς καὶ γλέντια. Εἶναι οἱ μέρες ποὺ θὰ γυρίσουν οἱ ξενητεμένοι. Κάθε μάννα θὰ φυλάει γιὰ τὸ ξενητεμένο τῆς παιδί καὶ κάτι ξεχωριστό.

Τὴν παραμονὴ θὰ σφάζουν τὰ γουρούνια, ποὺ ξεσηκώνουν τὸ Χωριὸ μὲ τὰ σκουζιμάτα τους. Ἐπ' τὸ κρέας τους θὰ γίνουν, «ἡ μπαμπούλα» μὲ λιανισμένο πράσσο καὶ μυρωδικά, τὰ λουκάνικα, ἢ «μούκλα» μὲ ἄσπρο κρέας ἀπ' τὸ λαιμὸ τοῦ γουρουνιοῦ, θὰ ψηθοῦν οἱ «σουφλιμάδες» καὶ στὸ τέλος θὰ γίνουν καὶ οἱ «τσιγαρηθρες». Ἡ παραμονὴ ξημερώνει πάντα μέσα στὶς ζωηρὲς καὶ χαρούμενες φωνὲς τῶν παιδιῶν, ποὺ ψέλνουν τὰ κάλαντα :

Καλὴν ἡμέραν ἄρχοντες
ἂν εἶναι ὀρισμός σας
Χριστοῦ τὴν θεῖαν Γέννησιν
νὰ πῶ στ' ἀρχοντικό σας.

.....
Χριστὸς γεννᾶται σήμερον
ἐν Βηθλεὲμ τῇ πόλει
οἱ οὐρανοὶ ἀγάλλονται
χαίρει ἢ κτίσις βλη

Φθάνοντες εἰς Ἱερουσαλήμ
μὲ πόθον ἐρωτῶσιν
ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός
νὰ πᾶν νὰ τὸν εὐρῶσιν

.....
Διὰ Χριστὸν ὡς ἤκουσεν
ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης
ἀμέσως ἐταράχθηκε
κι ἔγινε θηριώδης

.....
Καὶ σᾶς καληνυχτίζομε

.....
Στὴν ἐκκλησίαν τρέξατε
μὲ προθυμίαν μπήτε
ν' ἀκούσετε μὲ προσοχή,
ὅλην τὴν ὕμνωδία
τοῦ Ἰησοῦ μαζ τοῦ Χριστοῦ
ποῦ γέννησε ἡ Ἁγία

Σήμερα εἶναι λιγοστά τὰ κάλαντα, ποῦ ψάλλονται. Ἄλλοτε ὁ παππούς καὶ ἡ γιαγιά ξενυχτοῦσαν στὸ τζάκι, γιὰ νὰ ποῦνε στὰ ἐγγόνια κι ἐκεῖνα νὰ μάθουν ὅλα τὰ κάλαντα.

Αὐτὴ τὴ μέρα πιστεύουν πῶς τὸ ψωμί «γίνεται», φουσκώνει χωρὶς προζύμι. Πρέπει ὅμως νὰ τὸ σταυρώσουν τρεῖς φορές τὴν ὥρα, ποῦ θὰ σημαίνουν χαρμόσυνα οἱ καμπάνες καὶ νὰ ποῦν:

ἽΟ Χριστός μας κατεβαίνει
τὸ προζύμι ἀνεβαίνει!

Ἐπ' τὸ ἴδιο θράδυ τῆς παραμονῆς ἔρχονται καὶ τὰ «παγανά», «καλκατζόϊρα» (οἱ καλλικατζαροί) ποῦ θὰ μείνουν ὅλο τὸ δωδεκάημερο. Γιὰ νὰ μὴ μποῦν μέσα στὸ σπίτι — συνήθως ἀπὸ τὸ τζάκι μπαίνουν — καὶ κάμουν κακό, κρεμᾶνε ἕνα κλωνάρι ἀγριοκερασιάς στὸ τζάκι. Στὴν κρεββατίνα τῆς αὐλῆς θὰ κρεμάσουν τὸ «κατωτσάουλο»

τοῦ γουρουνιοῦ. Ἔτσι δὲν ζυγώνουν τὰ «παγανὰ» στὸ σπίτι.

β) Τ' Ἀηθασιλειοῦ:

Ἄρχημηνιά κι ἀρχιχρονιά

.....

Ἄγιος Βασίλης ἔρχεται

.....

Οἱ γλυκὲς φωνὲς τῶν παιδιῶν ζεσταίνουν τὸ χειμωνιάτικο πρωῒνὸ τῆς παραμονῆς. Κι ἐδῶ τὰ κάλαντα ἦσαν πολλὰ ὅπως:

Νὰ σᾶς πῶ τί πάθαινα
ἐγὼ γράμματα ἐμάθαινα
καὶ τραγούδια δὲν ἤξεύρω
Ξηρὸ ραβδί, χλωρὸ κλαρι

.....

Καὶ πάνω στὰ βλαστάρια τῆς
καὶ στὰ περικοκλάδια τῆς
πέρδικα κεληθοῦσε
καὶ μᾶς τὸ μηγοῦσε

.....

Κατέβαινε ἡ πέρδικα
ποὺ περπατεῖ λεβέντικα
νὰ θρέξῃ τὸ φτερό τῆς

.....

καὶ θρέχει τὸν ἀφέντη
τὸν πολυχρονεμένο καὶ
στὸν κόσμῳ ξακουσιμένο

Σήμερα ἔχουν ξεχασθεῖ τὰ περισσότερα.

Ἄνήμερα, τὴν Πρωτοχρονιά, θὰ κάμουν τὸ τάϊσμα (σταύρωμα) τῆς θρύσης μὲ νομίσματα ἢ «σπορικὰ» (καλαμπόκι, φασόλια κλπ.) καὶ θὰ εὐχηθοῦν νὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ ἐπιθυμίες τους:

Ὅπως τρέχει τὸ νερὸ
νὰ τρέχη τὸ βιὸ

ἢ
ὅπως τρέχει ἢ θρύση
νά τρέχη ἢ σοδειά στο σπίτι
ἢ γειά καί ἢ χαρά κ.ἄ.
ἢ ἀκόμα
ὅπως τρέχουν τὰ νερά
νά τρέχουν τὰ γεννήματα στο σπίτι
κλπ.

Τὰ παιδιά τρέχουν, τὰ ξημερώματα, στίς θρύσες καί μαζεύουν ἀπ' τὸ νερὸ τὰ νομίσματα. Ἄλλοτε οἱ κοπέλλες, τὴν Παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιάς ἔπιαναν ἕνα φράχτη καί τὸν «τ α ρ ν ἄ ρ ι ζ α ν» (κουνοῦσαν) λέγοντας:

Γενάρη, ξεγενάρη ξαργυροκομποδιαστή
ἐγὼ σέ κομποδιάζω
καί σὺ θέλω νὰ μοῦ πῆς
μὲ ποιόν νὰ σέ ξεκομποδιάσω

γ) Τὰ Φῶτα: Τὴν ἡμέρα αὐτὴ, ποὺ ἀγιάζονται ὄλα τὰ νερά, θὰ πάρουν ἀγίασμα καί θ' ἀγιάσουν τὸ σπίτι καί τὰ χωράφια. Λίγο ἀγίασμα (ἀγιονέρι) θὰ φυλάξουν στοὺς σπῆτες γιὰ ἀρρώστεια καί κάθε κακὸ μέχρι τὸν ἄλλο χρόνο.

Ἀποθραδὺς τὴν Παραμονή, φεύγουν μὲ βιασύνη τὰ «παγανά» πρὶν ξημερώσει ἢ Ἄγια μέρα:

Φεύγεσθε νὰ φύγουμε
κι ἔρχεται ὁ ζουρλόπαπας
μὲ τὸ ζουρλοκάκαβο
καί τὴ ζουρλοβρεχτούρα

Ἄλλοτε, αὐτὴ τὴν ἡμέρα, ἔλεγαν κάλαντα οἱ λεγόμενοι «καλημεράδες»:

Στίς δώδεκα τὰ κάλαντα
στίς δέκα τρεῖς τὰ Φῶτα

Οἱ «καλημεράδες» ἦσαν παρέες ἀπὸ ἄνδρες κι ἔλεγαν αὐτοσχέδια κάλαντα, ποὺ τὰ ταίριαζαν σὲ κάθε περίπτωσι ἀνάλογα μὲ τὸ σπίτι,

ἄν εἶχε ξενητεμένον, ἄν εἶχε γιό ἢ κόρη τῆς παντριᾶς. "Ὅπου καταλάβαιναν γερό μεζέ καί κρασί ἔλεγαν περισσότερα. Γιὰ τὸ σπίτι ποῦχει κόρη:

Καλή μέρα, καλήμερα
κυρά μ' καλή σου μέρα
Κυρά μ' τὴν ἀκριβή σου
Τὴν ἔλουζες τὴ χτένιζες
στὰ σύννεφα τὴν κρύβεις
Κι ἀνοίξανε τὰ σύννεφα
κι ἐφάνη ἡ κόρη μέσα
Τὴν εἶδε ὁ γιός τοῦ Βασιληᾶ
τὴν εἶδε ὁ γιός τοῦ Ρήγγα
—Δὲν θέλω γὼ τὸ Βασιληᾶ
Δὲν θέλω γὼ τὸ Ρήγγα
μόν' θέλω τσελιγκόπουλο
ποὺ παίζει τὴ φλογέρα
κλπ. κλπ.

Γιὰ τὸ σπίτι ποῦχει ἀνύπαντρο παλληκάρι:

.....
ὅπ' ἔχει γιό μοναχογιό
ζητάει ν' ἀραβωνιάση,
Κι ἡ κόρη
νᾶναι ἀπὸ ψηλὴ γενηά,
νᾶναι ψηλὴ, νᾶναι λιγνή,
νᾶναι καγκελοφρύδα

Καί γιὰ τὸ σπίτι ποῦχει ξενητεμένο:

Καλήμερα, καλήμερα
.....
ἐδῶ ποὺ λείπει ὁ ἀφέντης μας
κι εἶναι μακριὰ στὰ ξένα
.....
καλὰ νὰ πάη, καλὰ νὰ ρθῆ
καλὰ νὰ διαγυρίση

Γιὰ τὰ Φῶτα οἱ γεωργοὶ εὐχονται νὰ μὴν ἔχουν βροχὲς καὶ συχνὰ
λένε:

Χαρὰ στὰ Φῶτα στὰ στεγνά
τις Λαμπρινὲς θρεμμένες

δ) Ἀποκρηές: Εἶναι οἱ μέρες μὲ τοὺς καλοὺς μεζέδες, τὸ καλὸ
κρασί, τὸ φαγοπότι καὶ τὸ γλέντι, γιατί θὰ ἐπακολουθήσει μεγάλη νη-
στεία. Τὶς δυὸ τελευταῖες Κυριακὲς, Κρεατινὴ καὶ Τυρινὴ θὰ μαζευ-
τοῦν οἱ συγγενεῖς, οἱ γείτονες καὶ θὰ «ἀποκρέψουν» ὅλοι μαζί. Μετὰ τὰ
διαλεχτὰ φαγητά, ποὺ θὰ προσφέρει ὁ καθένας, καθὼς καὶ τὰ «γλυ-
κίσματα» θὰ τραγουδήσουν κανένα «τραπεζίτικο»:

Σὲ τούτ' τῆ τάβλα πούρθαμε
νὰ πιούμε καὶ νὰ φᾶμε κ.ᾶ.

θὰ χορέψουν, θὰ γλεντήσουν. Τὰ παιδιὰ θὰ ντυθοῦν «μασκαράδες». Ἄλ-
λοτε κι οἱ μεγάλοι ντύνονταν ἔτσι καὶ λάβαιναν μέρος σ' ὀλόκληρη τε-
λετὴ γάμου (νύφη, γαμπρός, παπᾶς, κουμπάρος) κλπ. Κατὰ τὴ διάρ-
κεια τοῦ «μυστηρίου» ἔλεγαν εὐτράπελα καὶ γελοῦσαν ὅλοι.

Τὸ ἴδιο γινόταν καὶ μὲ τὴν «κηδεία». Στὸν ὑποψήφιο «νεκρὸ» ἕνας
παρίστανε τὸν γιατρὸ κι ἔκανε διάφορες ἐρωτήσεις: Ποῦ πονεῖς; Ἐ-
κεῖ πονεῖς; καὶ μὲ τὶς ἀπαντήσεις, ποὺ ἔδινε ὁ «νεκρὸς» γελοῦσαν ὅλοι.

Ἡ Καθαρὴ Δευτέρα «παραγγέλνει» νηστεία σὲ ὅλους.

Ἀκοῦστε τί παράγγειλε
ἡ Καθαρὴ Δευτέρα:
—Γιὰ πᾶρτε τὶς σκουροσουγιὲς
καὶ τὶς σκουρολεπίδες
καὶ σῦρτε γιὰ λάχανα
καὶ γιὰ παχειὲς τσουκνίδες

Διότι ἀρχίζει ἡ χορτοφαγία κλπ. Τὴν ἡμέρα αὐτὴ οἱ κοπέλλες θὰ
φκιαξοῦν τὴν «ἀρμυροκουλούρα» μὲ ἀλεύρι, ἀλάτι καὶ στάχτη γιὰ νὰ
ὄνειρευτοῦν τὸ γαμπρό! Παλαιότερα τὴν πῆττα τὴν ἔφκιαχνε μιὰ «πρω-
τοστέφανη» γυναίκα καὶ ἐκεῖ πῆγαιναν τὰ κορίτσια νὰ πάρουν ἀπὸ λί-
γη πῆττα.

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ

Γεγονός ιδιαίτερης σημασίας υπήρξε η επίσκεψη για πρώτη φορά στο Καρπενήσι του Πρωθυπουργού της Χώρας. Ἀνάμεσα στα μέτρα που ἐξήγγειλε για τὴν ἀνάπτυξη τοῦ Νομοῦ ὁ κ. Γ. Ράλλης, ἦσαν καὶ τὰ ἐξῆς: α) Ἀνάπτυξη καὶ ἀξιοποίηση τοῦ δασικοῦ πλοῦτου (ἴδρυση θιομηχανίας ξύλου), β) Βελτίωση βοσκοτόπων καὶ ἀνάπτυξη τῆς αἰγοπροβατοτροφίας, γ) Ἀνάπτυξη τῆς ἰχθυοκαλλιέργειας στὰ ποτάμια τῆς περιοχῆς, δ) Δημιουργία 300 περίπου τουριστικῶν καταλυμμάτων στὰ χωριά τῆς Ποταμιᾶς κ.ἄ.

Κάτι ποῦ δὲν ἀνέγραψαν οἱ ἐφημερίδες ἦταν ἡ ιδιαίτερη ἀναφορά ποῦ ἔκανε ὁ κ. Ράλλης γιὰ τὸ Μικρὸ Χωριό, ὅπου εἶχε μείνει γιὰ ἕνα διάστημα καὶ μάλιστα στὸ σπίτι τοῦ κ. Δημ. Σ. Δερματᾶ, στὶς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 1950. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς θυμῆθηκε μὲ πόση θέρμη οἱ Μικροχωρίτες καὶ μάλιστα ὁ Δάσκαλος τότε τοῦ χωριοῦ κ. Ἀρ. ΓιORNᾶς, τοῦ μίλησαν γιὰ τὰ θέματα τοῦ χωριοῦ καὶ ἰδίως γιὰ τὸ ἀνεγειρόμενο τότε Ξενοδοχεῖο. Ὁ κ. Ράλλης, ὅπως εἶπε στὸ Καρπενήσι, συγκινήθηκε ἰδιαίτερα, ὅταν εἶδε, ὅτι οἱ Μικροχωρίτες ὠργάνωσαν χορὸ καὶ περιέφεραν δίσκο γιὰ νὰ συμπληρώσουν τὸ ποσὸ ποῦ χρειαζόταν γιὰ νὰ ὀλοκληρωθεῖ τὸ Ξενοδοχεῖο τους! Τὸ Μικρὸ Χωριό εἶχε δώσει ἔτσι ἕνα παράδειγμα πρωτοβουλίας, θελήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ τῶν κατοίκων γιὰ πρόοδο καὶ ἀνάπτυξη.

Ἄς σημειωθεῖ ὅτι μὲ τὴν ἴδια αὐταπάρνηση δουλεύουν ὅλα τὰ χωριά τῆς Εὐρυτανίας. Περιμένουν ὅμως τὸ κράτος νὰ δείξει περισσότερη ἐμπρακτικὴ στοργή γι' αὐτά.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Ἄν καὶ κάπως καθυστερημένα ἡ Εὐρυτανία τίμησε τὸν ἱστορικὸ συγγραφέα

κ. Πάνο Ι. Βασιλείου σὲ εἰδικὴ τελετὴ ποῦ ἐγινε στὸ Καρπενήσι τὸν Αὐγούστο. Τὴν τιμητικὴ ἐκδήλωση ὀργάνωσε ἡ Πανευρυτανικὴ Ἑταιρεία στὴν αἴθουσα τοῦ Πνευματικοῦ Συνδέσμου «Εὐγένιος ὁ Αἰτωλός». Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ Προέδρου τῆς Ἑταιρείας κ. Π. Κωστοπαναγιώτη γιὰ τὸ ἔργο τοῦ τιμωμένου, ποῦ γιὰ λόγους ὑγείας ἀπουσίαζε, μίλησαν πολὺ εὐγλωττα ὁ κ. Σακκάς σύμβουλος τοῦ ΚΕΜΕ καὶ ἡ δις Τσιουγκρῆ καθηγήτρια. Ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφότητος παρέστησαν οἱ κ.κ. Κουτσούκης καὶ Δημόπουλος.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἡ Ἑνωσις τῶν Εὐρυτάνων Ἀμερικῆς τὸ «Βελοῦχι», στὴν τελευταία Γεν. Συνέλευσις τῆς 28-6-80 ἐνέκρινε ὁμόφωνα ψήφισμα μὲ τὸ ὁποῖο ἐπισημαίνεται ἡ πληθυσμιακὴ αἰμορραγία τοῦ Νομοῦ καὶ ἡ ἐγκατάλειψη ἀπὸ τὸ κράτος τῶν διαφόρων τομέων τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς τοῦ τόπου. Ἡ Ἑνωσις διαμαρτύρεται γιὰ τὴν ἀπαράδεκτη αὐτὴ κατάσταση καὶ ζητεῖ τὴ λήψη συγκεκριμένων μέτρων. Τὸ ψήφισμα ἀπευθύνεται πρὸς τὶς ἀρχές τοῦ Νομοῦ, τὸν Πρόεδρο, τὸν Πρωθυπουργὸ καὶ τὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ Εὐρυτάνες ἐλπίζουν πὼς ἀρκετὲς ἀπὸ τὶς παραπάνω πληγὲς θὰ θεραπευθοῦν ἐφ' ὅσον ὑλοποιηθοῦν οἱ ἐξαγγελίες τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Θὰ χρειασθεῖ θέβαια γι' αὐτὸ ἡ συσπείρωση καὶ ἐνεργὸς συμπράτασις ὅλων τῶν Εὐρυτάνων.

Ο κ. ΤΑΚΗΣ ΠΟΛΥΖΟΣ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος ἐκφράζει ἀπὸ τὶς στῆλες αὐτῆς θερμὰ συγχαρητήρια στὸν ἐκλεκτὸ Μικροχωρίτη κ. Τάκη Ν. Πολύζο, ποῦ ἐπανεκλέχθηκε Γε-

νικός Γραμματέας της 'Ενώσεως τῶν Εὐρυτάνων Ἀμερικής, «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ». Ὁ κ. Πολύζος πού ἔχει συνδέσει τὸ ὄνομά του μὲ τὴν ὑπερτριακονταετὴ πολυσχιδῆ δράση τῆς 'Ενώσεως, τιμᾶ τὸ Μικρὸ Χωριὸ σὰν ἓνα ἀπὸ τὰ ἱδρυτικὰ μέλη καὶ τοὺς πρωτεργάτες τῆς 'Ενώσεως. Ἐπεστράτευσε καὶ πάλι τὸν ἑαυτό του γιὰ τὸ καλὸ τῆς Εὐρυτανίας. Τοῦ εὐχόμεστε καλὴ ἐπιτυχία στὸ ἔργο του.

ΓΙΟΡΤΕΣ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

Συγκέντρωσαν πολὺ ἐνδιαφέρον φέτος οἱ γιορτὲς τοῦ δάσους στὴν Εὐρυτανία. Ἀναβιώνουν τὶς παραδόσεις τῆς πατρίδας μας. Ἰδιαίτερη ἐπιτυχία σημείωσε ὁ διαγωνισμὸς δημοτικοῦ τραγουδιοῦ. Ἀσφαλῶς ἡ ἐκδήλωση θὰ πρέπει νὰ ἐνισχυθεῖ καὶ νὰ διαδοθεῖ εὐρύτερα.

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΟ ΛΑΪΚΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

Ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία σημείωσε γιὰ δευτέρη χρονιά φέτος τὸ «Λαϊκὸ Πανηγύρι» πού ἔγινε στὴν εἰδυλλιακὴ τοποθεσία Λακώματα τῆς Καλλιακούδας, στὶς 17 Αὐγούστου. Συγκέντρωσε πολὺ κόσμο ἀπ' ὅλα τὰ γύρω χωριά καὶ τῆς Ποταμιάς. Τὴν Ἀδελφότητα ἐκπροσώπησε ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. κ. Κουτσού-

κης. Ἀξίζουν συγχαρητήρια στὴν ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ, πού τὴν ἀπετέλεσαν οἱ κ.κ. Σ. Λέφας, δήμαρχος Καρπενησιοῦ, Θ. Γαθρίλης, πρόεδρος Μεγάλου Χωριοῦ, Κ. Σιαμανῆς, πρόεδρος Συλλ. «Ἁγία Παρασκευή», Ἰ. Βράχας, ἀντιπρόεδρος Συλλ. «Καλλιακούδα» καὶ Π. Μπαζιώνης, πρόεδρος Συλλ. «Ἀνιάδα».

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟ ΓΡΑΝΙΤΣΑ

Ἡ Πανευρυτανικὴ Ἐνωση σὲ συνεργασία μὲ τὸν Σύνδεσμο Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν καὶ τὸ Σύνδεσμο Εὐρυτάνων Σπουδαστῶν ὀργάνωσε τιμητικὴ ἐκδήλωση γιὰ τὰ ἑκατὸ χρόνια ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Εὐρυτάνου δημοσιογράφου, λογοτέχνη καὶ πολιτικοῦ Στέφανου Γρανίτσα. Κατὰ τὴν ἐκδήλωση πού ἔγινε στὴν αἴθουσα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός», μίλησαν οἱ λογοτέχνες κ.κ. Μιχάλης Σταφυλάς μὲ θέμα «Ὁ Στέφανος Γρανίτσας καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Παράδοση» καὶ Μιχάλης Ἀναστασιάδης μὲ θέμα «Ἰδεολογικὸ καὶ κοινωνικὸ προσανατολισμοὶ τοῦ Στέφανου Γρανίτσα». Τὴν Ἀδελφότητα ἐκπροσώπησαν ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Γραμματέας τοῦ Δ. Συμβουλίου κ.κ. Κουτσούκης καὶ Δημόπουλος.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Μὲ τὸν τίτλο «Τὸ Λιοντάρι τῆς Κλεφτουργιάς, (Ἄντροῦτσος, ὁ πατέρας τοῦ Ὀδυσσέα)», κυκλοφόρησε τὸ νέο βιβλίον τοῦ Δημήτρη Σταμέλου, στὴ σειρά τῶν ἐκλεκτῶν ἔργων τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας τῶν ἐκδόσεων τῆς «Ἐστίας».

Στὸ ἔργο αὐτό, ὅπου συνταιριάζεται ἡ λογοτεχνικὴ ἀφήγηση μὲ τὴν ἱστορικὴ πραγματικότητα, ζωντανεύεται ἡ ἐπικὴ καὶ δραματικὴ φυσιογνωμία τοῦ περίφημου κλέφτη καὶ ἡ συγκλονιστικὴ πορεία τῆς ζωῆς του ἀπὸ τὴν πρώτη ἀναμέτρηση μὲ τοὺς Τούρκους ὡς τὸ ἀστραποβόλημα τῆς παλληκαριᾶς καὶ τὸ μαρτυρικὸ θάνατο στὸ κάτεργο, δίνεται ἀδρά καὶ παραστατικά. Μορφὴ κορυφαία τῆς Κλεφτουργιάς, ὁ Ἄντροῦτσος παρουσιάζεται, στὴ μυθιστορηματικὴ αὐτὴ βιογραφία, ἔπειτα ἀπὸ ἐξαντλητικὴ καὶ συστηματικὴ διερεύνηση σ' ἑλληνικὲς καὶ ξένες πηγές, ὥστε ἡ λογοτεχνικὴ ἀνάπλαση τῆς θρυλικῆς του ζωῆς νὰ

ἐπιβεβαιώνεται ἱστορικὰ καὶ νὰ τεκμηριώ-
νεται βιβλιογραφικά.

Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖ προσφορά στὴ λογοτεχνία μας, ἀλλὰ καὶ συμβολὴ στὴν εὐρύτερη ἔρευνα τοῦ Κλεφταρματολισμοῦ, μιὰ πού ὁ Ἄντροῦτσος, ἀπὸ τὶς ἀντιπροσωπευτικὲς φυσιογνωμίες τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ, συνδέεται μὲ καθοριστικὰ γιὰ τὴν πορεία τοῦ Γένους γεγονότα στὴ διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας καὶ μὲ τὴν ὅλη ἀπελευθερωτικὴ κίνηση καὶ τὴν προετοιμασία τῆς Ἐθνεγερσίας.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἡ προηγούμενη μυθιστορηματικὴ βιογραφία τοῦ Δημ. Σταμέλου («Μακρυγιάννης. Τὸ χρονικὸ μιᾶς ἐποποιίας») τιμήθηκε μὲ τὸ Κρατικὸ Βραβεῖο Λογοτεχνίας.

Τὸ βιβλίον (200 δρχ.) μπορείτε νὰ τὸ ζητήσετε στὰ κεντρικὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ ἀπευθεῖας ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τῆς «Ἐστίας» (Σόλωνος 60, Ἀθήνα 135).

απο τη σκοπια της αδελφοτητας:

Προβλήματα, Δράση, Σχόλια

Η ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

Περί τὰ τέλη Ἰουλίου, ὅπως εἶχε προβλεφθεῖ, ὀλοκληρώθηκε τὸ ἔργο τῆς Πλατείας (χάνι) ἀπὸ τὸν ἐργολάβου Καρπενησίου κ. Δημητρόπουλο.

Ἡ πλακόστρωση τῆς Πλατείας μαζί μὲ τὰ ὕλικά στοιχίσε τριακόσιες χιλιάδες δραχμές. Τὸ μισὸ ἀπ' αὐτὸ τὸ ποσὸ κατέβαλε ἡ Ἀδελφότητα ἀπὸ τὸ Ταμεῖο της, ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπο κατέβαλε ὁ κ. Μάχος Κομπορόζος εἰς μνήμη τῶν ἀδελφῶν του Κώστα, Ἀλεξάνδρου καὶ Μάνθου.

Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ τὸ Δ.Σ. γιὰ λογαριασμὸ καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητας, ἐπιθυμεῖ νὰ ἐκφράσει πρὸς τὸν κ. Μάχο Κομπορόζο τὶς εὐχαριστίες ὀλοκληρῆς τῆς Ἀδελφότητας γιὰ τὴ γενναϊδῶρη προσφορά του. Τέτοιες προσωπικὲς δωρεές, πού μᾶς φέρνουν κοντὰ στὰ ἴχνη τῶν μεγάλων δωρητῶν τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, πρέπει νὰ ἐξαρθοῦν καὶ εὐχόμεστε νὰ εὔρουν κι ἄλλους μιμητές.

Εὐχαριστοῦμε ἐπίσης τὸν κ. Ψαλλίδα, πού ἐπανελημμένα προσφέρθηκε νὰ μᾶς βοηθήσει καὶ μᾶς ἔδωσε πολυτίμες, ἔμπειρες συμβουλές, ὅταν σχεδιάζαμε ἀκόμα τὸ ἔργο.

ΟΙ ΒΡΥΞΕΣ ΤΟΥ ΧΑΝΙΟΥ ΚΙ Ο ΤΟΙΧΟΣ

Τὰ ἔργα ἀνακαίνισης τῆς πλατείας περιέλαβαν ἐκτὸς ἀπ' τὴν πλακόστρωση καὶ τὸν καθαρισμὸ τῆς πρόσοψης τοῦ λιθοκτιστοῦ τοίχου τοῦ ὑδραγωγείου (διανεμητῆς νεροῦ στὶς ἔξι θρύσες). Ὁ ὠραιότατος αὐτὸς πέτρινος τοίχος εἶχε σκεπασθεῖ κατὰ περιόδους ἀπὸ πολλὰ στρώματα ἀσβέστη.

Τὸ Δ.Σ. νιώθει τὴν ἀνάγκη νὰ εὐχαριστήσῃ ἰδιαίτερα ἕναν ἄδολο καὶ ἀποδεδειγμένο φίλο καὶ λάτρη τοῦ Μικροῦ

Χωριοῦ, τὸν κ. Αὐγέρη Αὐγερόπουλο, ὁ ὁποῖος μὲ δικά του ἐργαλεῖα ἀλλὰ πρὸ παντὸς μὲ ἀξιοθαύμαστο ζῆλο, μαστοριά καὶ ἐπιμονὴ καθάρισε τὸν τοῖχο αὐτὸν ἀπ' τὰ ἀπανωτὰ στρώματα ἀσβέστη πού ἔκρυσαν τὴν ὁμορφὴ πελεκητῆ πέτρα.

Χάρις στὴν δεξιότητά του κ. Αὐγερόπουλου ἀποκαλύφθηκε ὁ πέτρινος τοίχος πού χρονολογεῖται πάνω ἀπὸ μισὸν αἰῶνα, δένοντας ἔτσι τὸν τοῖχο σ' ἕνα ἀρμονικὸ σύνολο μὲ τὴν πλατεία.

ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ

Τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητας ἐκφράζει τὶς εὐχαριστίες του στὸν κ. Ἀθ. Μαντούκα γιὰ τὴν ἐθελοντικὰ κράτησε ἀνοιχτὸ τὸ Ξενοδοχεῖο ἐπὶ δύο Σαββατοκύριακα πρὶν ἢ ἐκμετάλλευσή του ἀνατεθεῖ στὸν κ. Δ. Τσιαχρή. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ προσπόρισε στὸν Σύλλογο συνολικὰ γύρω στὶς 2500 δραχμές.

Εὐχαριστοῦμε ἐπίσης τὴ γυναίκα του κυρία Βασιλικὴ καὶ τὴν κυρία Γκόλφω Α. Φλέγγα καὶ τὸν κ. Δημ. Οὔτουτζῆ γιὰ τὴν προθυμία πού ἔδειξαν νὰ δουλέψουν τὸ Ξενοδοχεῖο ἐπὶ ἐθελοντικῆς θάσεως ἐὰν δὲν τὸ ἐνοικιάζαμε.

Τελικὰ, ὅπως θὰ γνωρίζουν οἱ περισσότεροι, μετὰ τὴν ἐγκατάλειψη τοῦ Ξενοδοχείου ἀπὸ τὸν κ. Παῦλο Γιαννακόπουλο ἢ ἐκμετάλλευσή του ἀνετέθη μετὰ ἀπὸ δημοπρασία στὸν κ. Δ. Τσιαχρή ἔναντι 6000 δρχ. μηνιαίως καὶ 10.000 δρχ. κατ' ἔτος γιὰ χρῆση τῶν ἐπίπλων καὶ τοῦ λοιποῦ ἐξοπλισμοῦ.

Η ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ

Ἡ συνεστίαση φέτος ἔγινε στὸ Ξενοδοχεῖο τοῦ παλιοῦ Χωριοῦ ἀμέσως τὴν πρώτη ἑβδομάδα πού ἀνέλαβε τὸ Ξε-

νοδοχείο ό κ. Τσιαχρής (16-8-80).

Παρεκάθησαν περίπου 200 άτομα και εύχαριστήθηκαν όλοι. Σ' αυτό συνετέλεσε έκτός άπ' τήν περιποίηση του ξενοδόχου και ή προσφορά του κ. Αύγέρη Αύγερόπουλου, ό όποίος μέ τό όργανωτικό του δαιμόνιο έφερε τό στερεοφωνικό του συγκρότημα, τό έγκατέστησε και έτσι οί ώραίοι δημοτικοί σκοποί άντήχησαν για άλλη μιá φορά κάτω άπ' τόν πλατάνο.

Άπό τό Δ.Σ. παραβρέθηκε μόνο ό κ. Άρ. Γιορνās. Δεδομένου ότι ή ήμέρα ήταν εργάσιμη, τά λοιπά μέλη του Δ.Σ. έπειδή είχαν έξαντλήσει τίς άδειές τους, δέν μπόρεσαν νά παραβρεθούν.

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

“Όσοι έπισκέφονται και μένουν για λίγο στο χωριό μας, δένονται παντοτινά μαζί του. Άνάμεσα στους άμέτρητους αυτούς φίλους, ό κοσμαγάπητος στην Εύρυτανία τηλεγραφητής Μιχάλης Σακελλαρίου κι ή γυναίκα του Έλισσάβετ. Τώρα πού εκείνος έφυγε για πάντα, ή κ. Έλισσάβετ θέλοντας νά ύλοποιήσει κάπως τόν ψυχικό τους δεσμό μέ τό δροσόλουστο και φιλόξενο Μικρό Χωριό, είχε τήν έμπνευση νά έγκατασταθούν, μέ δαπάνη της, στο δρόμο πρós τόν Νικολό και τόν “Αη-Σώστη έξη παγκάκια, για νά μπορούν νά ξεκουράζονται οί περιπατητές και ν' άπολαμβάνουν άνετα τή μαγεία του τοπίου πρós τήν Ποταμιά, τήν Καλιακούδα και τή Χελιδόνα.

Η Άδελφότητά μας εύχαριστεί θερμά τήν κ. Έλισσάβετ Σακελλαρίου άπό τή στήλη τούτη για τήν εύγενική και γενναϊόδωρη προσφορά της.

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟΥ (ΧΑΝΙ ΚΑΙ ΔΕΞΑΜΕΝΗ)

Μέ τίς σοφές οδηγίες του μπαρμπα-Νίκου Λιάπη καθάριστηκε φέτος τό μικρό ύδραγωγείο - διανεμητής του Χανιού.

Έξ άλλου καθάριστηκε επίσης ή δεξαμενή του κεντρικού ύδραγωγείου στον “Αη-Θανάση.

Έκτός άπ' τόν μπαρμπα Νίκο, εύχαριστούμε επίσης τούς Σ. Γεωργούλη, Δ. Τζούφρα, Γ. Ζαχαρόπουλο, Δ. Μπάκη, Ν. Παπαδημητρίου, Τ. Φλέγγα και όλους όσους βοήθησαν έθελοντικά στις παραπάνω κοινωφελείς έργασίες.

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

Τό Δ.Σ. έκφράζει τίς εύχαριστίες του πρós όλους όσους συνεργάστηκαν και καθάρισαν τήν πλατεία και τούς γύρω χώρους άπό χώματα, πέτρες, άγριόχορτα κ.λ.π., για ν' άπολαύσουμε όλοι μιá κατακάθαρη πλατεία τό καλοκαίρι.

Τό παράδειγμα τών μεγάλων μιμήθηκαν και οί νεαροί θλαστοί του χωριού μας Χρ. Γκιώνης, Χάρις Κανούτος, Νικ. Κουτσούκης, Σπ. Κρίκος, Βαγγέλης Κυρίτης, Γιώργος Κυρίτης κ.ά. πού καθάρισαν τόν κεντρικό δρόμο στις παραμονές του πανηγυριού. Τους άξίζει δικαίος έπαινος και ένα μεγάλο εύγε. “Ας μη ξεχνάμε ότι αυτοί είναι τό μέλλον του χωριού μας!

ΕΝΤΕΥΚΤΗΡΙΟ ΠΑΙΔΙΩΝ

Η Άδελφότητα κατανοούσα τήν ανάγκη κλειστού χώρου, όπου θά παίξουν ή θά μαζεύονται τά παιδιά μέχρι 12 χρόνων, παρεχώρησε για τήν ψυχαγωγία τους τήν αίθουσα προβολών του παλιού Σχολείου. Έκεί ύπάρχουν πολλά έπιτραπέζια παιχνίδια άπό προσφορές τών παιδιών (σκάκι, ντάμα κ.ά.) όπου ώρισμένες ώρες του καλοκαιριού μπορούν νά πηγαίνουν νά παίξουν.

Περιμένουμε ότι μέχρι του χρόνου θά έμπλουτισθεί ή αίθουσα και μ' άλλα παιχνίδια άπό δωρεές κ.λ.π. ώστε νά μπορούν νά περνούν τήν ώρα τους εύχάριστα περισσότερα παιδιά.

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΜΑΣ ΓΩΝΙΑ

Συνεχίζονται οί δωρεές κειμηλίων και βιβλίων πρós τήν Πνευματική μας Γωνιά. Αυτή έλκύει πάντα τήν προσοχή τών έπισκεπτών του χωριού, όπως προκύπτει άπό τίς έντυπώσεις τους πού δη-

μοσιεύονται σε άλλη στήλη του περιοδικού.

Σημειώνουμε τις κυριότερες προσφορές τών: Φωτεινής Παπαδοπούλου (φωτογραφικού κειμηλίου), Σπυριδούλας Τριχιᾶ (παλαιῶν οικιακῶν σκευῶν), Φρόσως Φρίγκα (τεσσάρων κουρτινῶν), Βασιλικῆς Καρδαρά (παλαιῶν οικιακῶν σκευῶν), Ζησίμου Παναγιώτη (παλαιῶν οικιακῶν σκευῶν), Θωμᾶ Καρδαρά (ἐγκυκλοπαιδείας καὶ βιβλίων), Φάνη Κλεάνθη (βιβλίων), Μιχάλη Κωστόπουλου (φωτογραφικού κειμηλίου καὶ βιβλίου), Ἰωάννου Παπαστάθη (βιβλίων).

Ὅλους τοὺς παραπάνω καὶ ἄλλους ἀνώνυμους, πού ἔκαμαν παρόμοιες δωρεές, εὐχαριστοῦμε θερμά. Τὴν κυρία Φρόσω Φρίγκα (Κουτσούκη) ἀρχαιολόγο, εὐχαριστοῦμε καὶ γιὰ τὸ χρόνο πού διέθεσε νὰ διευθετήσῃ κατάλληλα τὰ ἐκθέματα τοῦ Μουσείου.

ΝΕΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Πληροφορούμαστε ὅτι τὸν κ. Γούλα, πού μετατέθηκε ἄλλου, ἀντικατέστησε ὁ κ. Κοῦρλος ὡς Δ/ντῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μικροῦ Χωριοῦ. Ὁ κ. Κοῦρλος εἶναι Εὐρυτάν. Τοῦ εὐχόμεστε καλὴ ἐπιτυχία στὸ ἔργο του.

ΤΟ ΝΕΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Μετὰ ἀπὸ ἐπαναληπτικὴ δημοπρασσία, ἡ ἐκμετάλλευση τοῦ νέου Τουριστικοῦ Ξενοδοχείου τοῦ χωριοῦ ἀνατέθηκε ἀπὸ τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιο στὸν συγχωριανό μας κ. Δημ. Π. Τζαβέλη. Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ξενοδοχείου ἀπὸ τὸ νέο Ξενοδόχο ἔγιναν στὶς 13 Δεκεμβρίου.

Ο ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ ΜΑΣ

Παρ' ὅλα τὰ ἐνεήνητα του χρόνια ὁ σεβαστός μας Παπαθανάσης συντρόφεψε πάλι τὸ Χωριό μας φέτος γιὰ ἀρκετὲς μέρες μὲ τὴ γλυκειὰ του παρουσία. Τὰ πόδια τοῦ σεβάσιμου πρεσβύτη δὲν τὸν βοήθησαν νὰ φθάσῃ μέχρι τὸν ἀγαπημένο του Ἄη-Σώστη, ὅπου τοῦ ἄρεσε πάντα νὰ κάνει τὶς παρακλήσεις τοῦ

15Αὐγούστου. Φέτος ἀρκέστηκε νὰ μοιράσῃ σὲ ὅλους μας τὰ ἠθικοθησκευτικά του ἔντυπα πού συνήθιζε κάθε χρόνο μετὰ τὴν παράκληση στὸν Ἄη-Σώστη νὰ μᾶς δίνει ἀλλὰ καὶ νὰ ψελλίσῃ

Στὴν πλακόστρωτη πλατεία πολλοὶ Μικροχωρίτες μὲ τὸν πρεσβῆτη Παπαθανάση στὴ μέση (καλοκαίρι 1980)

τὶς πατρικὲς του παραινέσεις ἐπικαλούμενος πάντοτε τὸ ὄνομα τοῦ Ὑψίστου, στὴν ὑπηρεσία τοῦ Ὁποιοῦ ἄλλωστε τόσα χρόνια ἐδούλεψε πιστὰ σὰν καλὸς λευίτης καὶ μὲ νεανικὸ πάντοτε ἐνθουσιασμό.

ΕΝΑ ΑΝΕΞΟΦΛΗΤΟ ΧΡΕΟΣ

Ἐνα βαρὺ, ἱερώτατο χρέος παραμένει ἀνεξόφλητο. Ἡ ἀνέγερση μνημείου γιὰ τοὺς Μικροχωρίτες πού ἔπεσαν γιὰ τὴν Πατρίδα μας, σ' ὅλους τοὺς πολέμους, ἀπ' τὸ 1821 μέχρι σήμερα. Διπλὸ καὶ τρίδιπλο ἀκόμα εἶναι τὸ χρέος γι' αὐτοὺς πού ἔχυσαν τὸ αἷμα τους στὰ χρώματα τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ κι ἔγιναν ὀλοκαύτωμα στὴ διάρκεια τῆς φασιστικῆς κατοχῆς. Εἶναι ὁ ἐθνομάρτυρας Παπα-Βαστάκης κι ὁ ἐνωμοτάρχης Κατσιμπας πού κήκκαν στὸ σπίτι τοῦ Πιστόλη. Εἶναι οἱ συγχωριανοὶ μας Χρη-
(συνέχεια στὴ σελίδα 58)

ΤΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ: ΜΟΝΤΕΡΝΟΠΟΙΗΣΗ "Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ - ΩΡΑΙΟΠΟΙΗΣΗ;

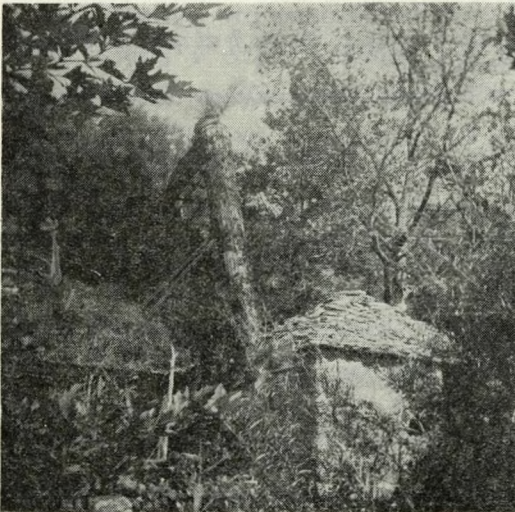
Ἀπόψεις τοῦ Προέδρου τῆς Ἀδελφότητος κ. Κλ. Κουτσούκη

Οἱ πρῶτες προσπάθειες τῆς Ἀδελφότητος ἔτειναν, μετὰ τὴν κατολίθηση, στὴ συντήρηση καὶ ἀναζωογόνηση τοῦ χωριοῦ μας. Αὐτὸ ἔγινε σὲ σημαντικό βαθμὸ μὲ τὴ συντήρηση τοῦ αὐτοκινητοδρόμου, τὴν ἐπαναφορὰ τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ καὶ τοῦ τηλεφώνου καὶ τὴν ἐπαναλειτουργία τοῦ ξενοδοχείου.

Αὐτοὶ ἦσαν καὶ εἶναι οἱ σημαντικότεροι παράγοντες, «τεχνικοί» θὰ λέγαμε γιὰ τὴν προσέλκυση ἐπισκεπτῶν. Γιὰ τὰ ὑπόλοιπα φροντίζει ἡ γοητεία καὶ ἡ ὁμορφιά τῆς φυσικῆς ἀγνότητος τοῦ χωριοῦ. Στὴν οὐσία αὐτὴ ἡ ὁμορφιά τοῦ χωριοῦ μας ἔλκυε καὶ προσελκύει ἀκόμα τὸν «ξένον», οἱ δὲ παράγοντες ποὺ ἀνέφερα ἀπλῶς τὸν δελεάζουν γιὰ νὰ ἐπιχειρήσει ἀδίστακτα τὸ ταξίδι του πάνω στὴν ὄρεινὴ, αὐτὴ, μικρὴ γωνιά.

Τὸ Μικρὸ Χωριὸ μὲ τὴ φήμη του θὰ γίνεῖ ἀσφαλῶς ἀκόμη πιὸ πολυσύχναστο, ἰδίως μὲ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἐσωτερικοῦ τουρισμοῦ. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ διατηρήσει τὴν γραφικότητά του καὶ τὴν ἤρεμην φύσης του μὲ τὴν ὀργάνωση καὶ τὴν προσπέλαση στοὺς χώρους ποὺ ἐμεῖς θὰ δημιουργήσουμε. Ἡ γραφικότητα χάνεται ἀπ' τὴ στιγμή ποὺ ὑπηρετεῖ πρακτικὲς σκοπιμότητες καὶ γούστα τοῦ μοντέρνου. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ δίλημμα ὠραιοποίηση ἢ μοντερνοποίηση νομίζω θ' ἀποβεῖ ἀποφασιστικὸ γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, παλαιὸ καὶ νέου.

Ἡ ὠραιοποίηση δὲν συμπίπτει πάντα μὲ τὴν μοντερνοποίηση. Ἡ πρώτη ἱκανοποιεῖ αἰσθητικὲς ἀνάγκες. Ἡ δευτέρη ἐξυπηρετεῖ, συνήθως, πρακτικὲς σκοπιμότητες. Ἄν καὶ ἀναπόφευκτη καὶ ἀναγκαία, ὡς ἓνα βαθμὸ, ἡ μοντερνοποίηση δὲν θὰ πρέπει ὅμως νὰ γίνεῖ ὁ ὁδοστρωτήρας, ποὺ θὰ ἀλλοιώσει τὴν αἰσθητικὴν τοῦ τοπίου καὶ τὴν παραδοσιακὴν ὁμορφιά τοῦ χωριοῦ μας. Καταστρέφοντας τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ἁρμονία τῶν πραγμάτων μέσα στὴ φύση εἶναι ὡς νὰ τὰ ἀναποδογυρίζομε καὶ διόλου

Δυὸ παραδοσιακὰ κτίσματα τοῦ χωριοῦ μας: Δυστυχῶς ἔχουν ἐγκαταλειφθεῖ!

ἀπίθανο κάποια μέρα νά κυλίσουν στό κεφάλι μας! Παραδείγματα υπάρχουν πολλά. Θά ἀναφέρω μόνο ἓνα.

Ἀσφαλῶς ὅλοι μας ἔχουμε παρατηρήσει ἓνα τιμηντένιο διάδρομο πού ὀδηγεῖ ἀπό τὸ καμπαναριό ὡς τὴν εἴσοδο τῆς Ἁγίας Σωτήρας, μήκους 30 - 40 μέτρων. Ἦταν ἐκεῖ πρῶτα ἓνα ὠραιότατο, πλακόστρωτο δρομάκι, σάν αὐτὰ πού ὅλοι μας θαυμάζουμε καὶ περιμένουμε νά δοῦμε, ὅταν ἐπισκεπτόμαστε τὰ πάρκα καὶ τὰ ἄλση τῶν πόλεων. Ἡ ποικιλία τῶν χρωμάτων καὶ τῶν σχημάτων τῆς πλάκας διακοπτόταν ἀπὸ τὸ πράσινο χορταράκι πού φύτρωνε σάν στολίδι, στὰ διάκενα. Χαιρόσουν μιά τόσο σύντομη, ἀλλὰ φυσικὴ διαδρομὴ. Ἦταν κάτι τὸ ἐξαίσιον ταιριαχτὸ ἀνάμεσα στὴν περίτεχνη ἐκκλησιὰ καὶ τὸ πέτρινο καμπαναριό. Κυττάζετε τὸ τώρα πῶς εἶναι! Ἦνας μονότονος, πνιγμένος στό τιμηντό διάδρομος. Μόνο τὰ ραγίσματα τοῦ τιμηντοῦ σπάζουν, εὐτυχῶς, τὴ μονοτονία του!

Βέβαια κάποιος πρακτικὸς σκοπὸς ὑπαγόρευσε τὸ χαρακτηριστικὸ αὐτὸ «ἀντί - ἔργο». Γιατὶ δὲν νομίζω, ὅτι ἔφταιγε σὲ τίποτε ὁ γραφικὸς ἐκεῖνος διάδρομος γιὰ νὰ τὸν πνίξουμε στό τιμηντό! Δὲν χρειάζεται βέβαια νὰ ἀπαριθμήσουμε ἐδῶ ἄλλα παρόμοια «ἀντί - ἔργα», πού ἔχουν γίνει, ἰδιωτικὰ ἢ κοινοτικὰ.

Ἡ Ἀδελφότητα, φέτος, παρὰ τὶς οἰκονομικὲς δυσχέρειες πού εἶχε μπόρεσε νὰ πλακοστρώσει τὴν πλατεία καὶ νὰ ἀνακαινίσει τὸν τοίχονο περίγυρο, ὅπου βρίσκονται οἱ ἔξ ἑρῦσες. Τονίστηκε ἔτσι ἡ πελεκητὴ πέτρα, πού μαζί μὲ τὸ ξύλον εἶναι τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ἓνα στολίδι τοῦ χωριοῦ (καὶ ὄχι βέβαια τὸ τιμηντό ἢ ὁ ἀσβέστης πού δὲν ἔχουν καμμιά θέση ἐκεῖ).

Ἐγινε ἔτσι ὀλοφάνερο, ὅτι τέτοια ἔργα ὠραιοποίησης μποροῦν καὶ πρέπει νὰ γίνουν καὶ ἄλλα στό χωριό, γιατί αὐτὰ ταιριάζουν στὴ φύση του, αὐτὰ συμβιβάζονται μὲ τὴν ὡς τώρα παράδοση, καὶ αὐτὰ μᾶς φέρνουν κοντὰ στὶς ρίζες μας. Τέτοια ἔργα θὰ πρέπει νὰ ἐνστερνισθοῦμε καὶ νὰ ἐνισχύσουμε ὅλοι μας, ὅπως:

᾽Ωραιοποίηση θάταν νὰ στήναμε σὲ διάφορα σημεία ἑρῦσες μὲ ὠραῖα πέτρινα ἢ ξύλινα στηρίγματα ἢ κούπες καὶ ὄχι σκέτα σίδερα ἢ τιμηντά.

᾽Ωραιοποίηση θάταν ἡ πέτρα δουλεμένη ἀπὸ ἔμπειρα χέρια νὰ ἀντικαθιστοῦσε τὸ μονότονο τιμηντό σὲ πολλὰ ἐκτελεσθέντα ἢ ἤδη ἢ σχεδιαζόμενα ἔργα.

᾽Ωραιοποίηση θάταν νὰ φυτεύαμε ἀντὶ νὰ κόβουμε δένδρα, ἀφοῦ τώρα ἀπολαμβάνουμε δένδρα, πού φύτεψαν προηγουμένοι ἀπὸ μᾶς. Ἰδιαίτερα ἐκεῖ, ὅπου εἶναι ἐπιθυμητὴ ἡ σκιά τὸ καλοκαίρι.

᾽Ωραιοποίηση θάταν νὰ στήναμε ὠραῖα παγκάκια, ξύλινα ἢ πέτρινα σὲ διάφορα σημεία ἀνάλογα μὲ τὸ τοπίο καὶ τὴ φαντασία μας.

᾽Ωραιοποίηση θάταν νὰ στήναμε σὲ διάφορες γωνιῆς παλαιοῦ τύπου (ἠλεκτρικὰ) φανάρια.

᾽Ωραιοποίηση θάταν ἀκόμη ἡ δημιουργία ἐνὸς πάρκου, ἐνὸς μνημείου σὲ κεντρικὸ χῶρο κλπ.

Βέβαια ἡ φαντασία τοῦ καθενὸς μας μπορεῖ νὰ βρεῖ πολλὰ τέτοια ἔργα. Ἀλλὰ ἡ ἔμπνευση τοῦ ἐνὸς θὰ πρέπει νὰ βρίσκει τὴν ἐπιδοκιμασία τῆς πλειοψηφίας μετὰ ἀπὸ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων γιὰ νὰ ἔχει ἔτσι τὰ ἐχέγγυα μᾶς ὑπεύθυνης ἐνέργειας καὶ ἐνὸς κοινοῦ στόχου.

Στὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀμερικὴ υπάρχουν εἰδικοὶ σύμβουλοι τοπίου καὶ τὸ παρामीκρὸ χωριό μπορεῖ νὰ ζητήσῃ τὴ γνώμη τους πρὶν ἀπὸ κάθε σημαντικὸ ἔργο. Γιατὶ ὅ,τι ἔργο συντελεῖ στὴ διατήρηση τοῦ τοπίου θεωρεῖται ἔθνικὸ ὄφελος.

Τέτοιες πολυτέλειες βέβαια στὴν Ἑλλάδα δὲν υπάρχουν ἀκόμη. Κάποτε θὰ θεωρηθοῦν ἀπαραίτητες. Τόσο ἀπαραίτητες, ὅσο ἀπειλητικότερος προβάλλει ὁ μοντερνισμὸς μὲ τὶς ποικίλες μορφές του, γιὰ τὸν παραδοσιακὸ μας πολιτισμὸ.

Αὐτὸν τὸν κίνδυνο, πού ἀπειλεῖ κάθε Εὐρυτανικὸ χωριό, νομίζω θὰ πρέπει ἐμεῖς νὰ τὸν προλάβουμε στὴ δική μας ὁμορφὴ γωνιά πού ἔχουμε χρέος νὰ φροντίζουμε καὶ

νά διαφυλάξουμε. Τὸ χωριό μας. Ὅχι μόνο ἀπὸ ξένες ἀλλὰ καὶ ἀπὸ δικές μας ἐπιεμβάσεις.

Διατηρώντας τὴν παραδοσιακὴν τοῦ ὁμορφιά καὶ τὸ φυσικὸ τοῦ χρῶμα, εἶναι σὰν νὰ τονίζουμε τὴν δικήν του προσωπικότητα, τὴν μοναδικότητά του. Ἐτσι μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου θὰ γίνεταί μιὰ «ἀντίκα» ὄρεινῶν, παραδοσιακοῦ περιβάλλοντος καὶ ἀδιατάρακτῆς φυσικῆς ὁμορφιάς. Ὅλοι μας ξέρουμε πόσο κοστίζουν οἱ ἀντίκες. Ὅσο παλιώνουν, τόσο καὶ πρὸς πολὺτιμες γίνονται.

ΚΛ. ΚΟΥΤΣΟΥΚΗΣ

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΓΡΑΜΜΕΝΟ

Σὰν ὄνειρο μοῦ φαίνονται τὰ παιδικὰ μου χρόνια
ξυπόλυτος, μισόγυμνος καὶ νηστικός ἀκόμα.
Καὶ τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς κι αὐτὰ στὸν ἴδιο κλάδο
ψάχναν τὶς φράχτες γιὰ ζοχοὺς νὰ ζήσουν κάθε ἄλλο.
Πολλὰ ποῦ ξενητεύτηκαν εἶπαν δὲν θὰ γεράσουν
τὸν τόπο τῆς γεννήσεως πῶς δὲν θὰ λησμονήσουν.
Καὶ ἔγὼ ἀκόμη δυστυχῶς ποῦ ἔχω ῥθει στὰ ξένα
πόσον συχνὰ τὰ σκέφτομαι ὅλα τὰ περασμένα.
Μέρα καὶ νύχτα καρτερῶ κι ἀπὸ καρδιά δακρύζω
καὶ στὸ Θεὸ προσεύχομαι μιὰ μέρα νὰ γυρίσω.
Στὰ ἅγια τὰ χῶματα ποῦ βρίσκονται ἔκει πέρα
νὰ κοιμηθῶ ξεκούραστα στὸν καθαρὸν ἀέρα.
Ἀπάνω στὰ ψηλὰ θουνὰ στῶν ἐλατιῶν τὸν κλάδο
ὅπου ἔῃ ἀέρας καθαρὸς καὶ τὸ νερὸ δροσάτο.
Ἐκεῖ κι ἐγὼ καμιά φορὰ, σὰν μπῶ στὴν ἐλικία
θ' ἀνέβω νὰ ξεκουρασθῶ νὰ χτίσω μιὰ καλύβα.
Στὸν ἴσκιό ἀπὸ τὰ ἔλατα μὲ τὰ μακριὰ κλωνάρια
νὰ λέω μυθιστορήματα, πῶς ζοῦν τὰ παλληκάρια.
Κι ἂν θὰ μοῦ ποῦν πῶς γέρασα, τὸ τί θὰ εἶν' τὸ τέλος
θ' ἀφήσω τὴν καλύβα μου στοὺς μεταγενεστέρους.
Θὰ βροῦνε τὸ ντουφέκι μου στὸν τοῖχο κρεμασμένο
στὴν πόρτα τῆς καλύβας μου τὸ ὄνομα γραμμένο.

(Ὁκτωβρίου 17, 1933)

Χαράλαμπος Δ. Τριανταφύλλης

Ἡ ἐπισκευὴ τοῦ Ι.Ν. τῆς "Μεταμόρφωσης,"

τοῦ κ. Γ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ δημοπρασία γιὰ τὴν ἀνάδειξη ἐργολάβου γιὰ τὴν ἐπισκευὴ ὁρίσθηκε ἀπ' τὸν αἰδεσιμότατο Παπαδημήτρη, Πρόεδρο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ἡμέρα Τετάρτη καὶ ὥρα 11 - 12 στὸ γραφεῖο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Κυριακῆς. Στὸ μεταξὺ χρόνο ὁ Παπαδημήτρης ἀρρώστησε, ἤλθε στὴν Ἀθήνα καὶ μπήκε στὸ νοσοκομεῖο τῶν Κληρικῶν ἀπ' ὅπου ἀφοῦ χειρουργήθηκε ξαναγύρισε στὸ χωριὸ μὲ ἀποκαταστημένη τὴν ὑγεία του —δόξα τῷ Θεῷ— στὶς 19 Σεπτεμβρίου, ἂν θυμάμαστε καλά. Ὅμως στὶς 27 Αὐγούστου δὲν παρουσιάστηκε κανένας ἐργολάβος στὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο, τοῦ ὁποῦ ὁρίσθηκε ἀντικαταστάτης πρόεδρος ἀπὸ τὸν σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καρπενησίου κ. Νικόλαο, ὁ αἰδεσιμότατος Παπακώστας Λαμπιδάρης, ἐφημέριος τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ.

Ὁ Παπακώστας τὴν ἴδια μέρα καθόρισε νέα ἐπαναληπτικὴ δημοπρασία γιὰ τὴν 21 Σεπτεμβρίου, ἡμέρα Κυριακὴ, καὶ ὥρα 11 - 12 στὸν ἴδιο τόπο. Αὐτὴ τὴν ἡμέρα εὐτυχῶς παρουσιάστηκε ὁ ἐγκατεστημένος στὴ Λαμία ἐργολάβος Λάμπρος Σαμαράς, ἀπὸ τὸν Κλειστὸ τῆς Εὐρυτανίας, ὁ ὁποῖος ἔκαμε προσφορά 1.860.000 δρχ. γιὰ τὸ σύνολο τοῦ ἔργου, ἀντὶ τοῦ προϋπολογισθέντος κατὰ τὸν Αὐγούστο 1979 ποσοῦ δρχ. 1.650.000

Ἡ προσφορά αὐτὴ μὲ τὸν τρέχοντα πληθωρισμὸ καὶ τὴν πάροδο ἐνὸς χρόνου κρίθηκε συμφέρουσα καὶ ὕστερα ἀπὸ κάποια καθυστέρηση, στὶς 30 Ὀκτωβρίου, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο ὑπὸ τὸν Παπαδημήτρη πλέον ὑπέγραψε τὴ σχετικὴ σύμβαση μὲ τὸν ἐργολάβο καὶ τὸν μελετητὴ - ἐπιβλέποντα μηχανικὸ κ. Φῶτη Παπανάγγου, ὁ ὁποῖος ἐγκατέστησε καὶ τὸν ἐργολάβο εἰς τὸ ἔργον.

Ἐκ παραλλήλου ὁ ἔρανος τὸ πρῶτο δεκαήμερο τοῦ Νοεμβρίου ἔφθασε τὶς 800.000 δραχμῆς καὶ συνεχίζεται. Ὡς τώρα ἔγιναν οἱ παρακάτω εἰσφορῆς καὶ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι θὰ συνεχισθοῦν μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ (μόνο γιὰ τὴ στέγη χρειάζονται περὶ τὶς 1.200.000 δρχ.) εἴτε ὡς πρῶτες γιὰ τὰ σοβαρὰ ποσὰ εἴτε ὡς δευτερες.

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο καὶ ἡ Ἀδελφότητα ἀπευθύνει χίλιες εὐχαριστίες γιὰ ὅσους ἔδωσαν ἤδη καὶ ἄλλες τόσες παρακλήσεις γιὰ ὅσους δύνανται καὶ ὡς τώρα δὲν ἔδωσαν.

Γ. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

Καπνοβιομηχανία Γ. Α. Κεράνης Α.Ε.	100.000	γράφου εἰς μὴμην τοῦ συζύγου της	5.000
Σπυριδοῦλα Εὐαγ. Πιστιόλη	50.000	Μαριάνθης Μιχ. Τσιροπούλου - Ζωγράφου εἰς μὴμην τῶν γονέων της Χριστοῦ καὶ Φροσύνης	5.000
Γεώργιος Κ. Δημόπουλος	25.000	Παν. Ἐλευθ. Παππαδῆς εἰς μὴμην τῶν γονέων του	5.000
Μαργαρίτα Ν. Κεράνη, εἰς μὴμην τοῦ συζύγου της ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 10ετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου του	10.000	Ἄθαν. Νικολ. Κεράνης	5.000
Ο.Ε. Ἄθ. Μητσόπουλος & Υἱοὶ εἰς μὴμην Στέλλας Μητσοπούλου	10.000	Βασίλειος Ν. Κομματᾶς	5.000
Ἰω. Δ. Δερματᾶ εἰς μὴμην Σοφίας Κουτσιούκη	10.000	Ροδάνθη Γ. Κυρίτση	5.000
Δήμητρας Δημ. Κοκκάλα	10.000	Φωτεινὴ Ἐπ. Παπαδοπούλου εἰς μὴμην Σοφ. Κουτσούκη	2.000
Σοφία Παν. Καρελλᾶ	5.000	» Εὐφροσύνης Δ. Ζορμπαλᾶ	2.000
Βιργινία Ἄθ. Δημοπούλου - Ζωγράφου		» Εὐφροσύνης Δ. Ζορμπαλᾶ	2.000

Κώστας Σπ. Ζαρμπαλάς	4.000	Χριστόφορος Κ. Ἀντωνόπουλος	1.000
Ἰωάννης Μ. Νικολόπουλος	4.000	Αἰκατερίνη Κεχριμπάρη	1.000
Ἰωάννης Γιαννόπουλος	3.000	Φωτεινὴ Γιαννακοπούλου	1.000
Κων)νος Κιρκιλέσης εἰς μνήμην		Βασιλικὴ Γκιότα	1.000
Εὐφροσ. Ζαρμπαλά καὶ Ἐλένης Θάνου	3.000	Ἀθανασία Ε. Τσαροῦ	1.000
Δημ. Ἀλκ. Καλατζῆς	3.000	Δημ. Φουσέκης	1.000
Κώστας Δ. Πλάκας εἰς μνήμην τῶν γονέων του	3.000	Γεώργιος Καρβούνης	500
Δημ. Σκορδάς	2.500	Ἀποστόλης Εὐθυμίου	500
Νικόλ. Δ. Ζωγράφος	2.000	Χρυσούλα Ἀρμακά	500
Γεώργιος Λιῶρης	2.000	Ναυσικὰ Ἀργυροπούλου	500
Σεραφεῖμ Γ. Ζαχαρόπουλος	2.000	Ἰωάννης Κοκόσας	300
Νικόλαος Φλῶρος	2.000	Δημήτριος Τζαβέλης	300
Νικ. Ἰω. Μίχος	2.000	Εὐάγγελος Σφήκας	300
Δύο Ἀνώνυμες Κυρίες	2.000	Βασίλειος Βλάχος	300
Ἀθαν. Ἰω. Κεράνης	2.000	Στέλιος Μιχελίδης	200
Νικόλ. Σιδέρης	2.000	Ἀναστ. Κουβέλης	200
Ἰωάννης Γαλανούδης	2.000	Ἀθανάσιος Σουλιώτης	200
Ἀθαν. Καναράς	1.500	Ντίνα Καραθεοδῶρου	200
Θεόδ. Γεωργακόπουλος	1.200	Ἀθαν. Ζήκος	100
Βασ. Γάσπαρης	1.000	Εἰσφοραὶ στὸν κ. Ἀριστείδη Γιουρνᾶ	
Παντελῆς Κουτόπουλος	1.000	Χρήστος Νικ. Παναγιώτου	1.000
Ἀνώνυμος Κυρία	1.000	Δημήτριος Νικ. Παναγιώτου	1.000
Ἀθαν. Κοντογιώργος, Γραμματεὺς Κοινότητος	1.000	Τάσιος Δημ. Φλέγγας	1.000
Μαρία Κακούρα - Σιδέρη	1.000	Κων. Διον. Πριόβολος	\$ 100
Δημ. Ν. Ξεκάρφωτος	1.000	Ἰωάννης Μυτιλήδης	2.000
Σταύρος Ἰω. Παππαδῆς	1.000	Χαρ. Τσιπᾶς εἰς μνήμην συζ. του	\$ 50
Παντελῆς Τσιναῖς	1.000	Παν. Ἰ. Δερματᾶς εἰς μνήμην Ἐλένης Νικολοπούλου	2.000
Σπυριδιούλα Συμεωνίδη - Παππαδῆ εἰς μνήμην τῶν γονέων της	1.000	Μιχ. Μουχρίτσας	\$ 100
Ἰωάννας Ἀριστ. Θάνου	1.000	Νικ. Νταφύλης	\$ 200
Ἀναστασίου Μπαλάφα	600	Σταύρος Γεωργούλης	1.000
Γεωργίου Κατσάνου	500	Χαρίκλεια Κυρίτση	1.000
Ἰωάννου Μπακαῆ	500	Ἀλεξάνδρα Πολύζου	1.000
Παρασκευῆς Κουνδύλη	200	Σεραφεῖμ Νταφύλης	\$ 50
Δημ. Κατσιγιάννη	200	Θωμάς Καρδαράς	2.000
Εὐανθίας Κοντρουμάνου	100	Ἐλευθερία Σακελλαρίου	2.000
Εἰσφοραὶ ΛΑΜΙΑΣ δοθεῖσαι εἰς τὸν κ. Παντελῆ Λιάπη		Πόπης Μπάκη εἰς μνήμην γονέων της Δημητρίου καὶ Εὐφροσύνης	3.000
Παντελῆς Λιάπης	5.000	Ἐλένη Σπ. Δερματᾶ εἰς μνήμην τοῦ παιδιοῦ της Νίκου	5.000
Ἰωάννης Ν. Λιάπης	5.000	Ἰωάννης Ἀθ. Κεράνης εἰς μνήμην γονέων καὶ ἀδελφῶν	10.000
Βασίλειος Πλάκας	5.000	Σωτ. Παν. Φλῶρος	1.000
Ἀνδρέας Παναγιωτόπουλος	3.000	Ἰωάν. Παν. Φλῶρος	500
Βασίλειος Μίχος	3.000	Ἐταιρεία Ἐμ. Κανδρέας καὶ Υἱὸς	5.000
Μιχάλης Τσίρος	3.000	Μαρία Ἀθ. Κομπουροπούλου	5.000
Πέτρος Τραχανᾶς	3.000	Στέφανος Μπιλέτας	5.000
Ἡρακλῆς Ν. Λιάπης	2.000	Ἰωάννης Κ. Θάνος	5.000
Νικόλαος καὶ Τηλ. Δερματᾶς	2.000	Νικ. Ἀντ. Σταμπολίτης	5.000
Ἰωάννης Ε. Ζαχαρόπουλος	2.000	Ἀριστ. Κ. Θάνος	5.000
Γεώργιος Μαμαλιός	2.000	Κων. Κυρίτσης	\$ 100
Ἀδελφοὶ Μπιλάλη, Ἀθήνα	500	Εἰσφοραὶ 26 διαφόρων κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Μεταμόρφωσης	3.035
Γεώργιος Καμπέρης, Ἀθήνα	1.000	Ἰωάννου Κων. Γιουρνᾶ	3.000
Ἐλένη Ἰ. Μήτσου	1.000	Βάσιος Δ. Ζωγράφος	3.000
Βασιλικὴ Παπαϊωάννου	1.000	Παναγ. Ἰω. Μίχος	3.000
Βασίλειος Θεοδωρόπουλος	1.000	Δημοσθένης Γιουδαμπασης	2.000
Ἀκύλας Κ. Ἀντωνόπουλος	1.000	Δημήτριος Γεωργίου	2.000
Ματθαῖος Σουφλερός	1.000	Ἀρμάνδος Ν. Κομπορόζος	2.000
Ἀθανασία καὶ Νίκη Ζησίμου - Καζούλη	1.000	Τάκης Ν. Πολύζος	\$ 50
Ἀνδρέας Μπετένιος	1.000		

Ἐλένη Γ. Φλώρου - Κομπορόζου εἰς μνήμην τῶν γονέων της	2.000
Σπύρος Ν. Κομπορόζος εἰς μνή- μην τῶν γονέων του	2.000
Ναυαϊκᾶ Εὐαγγ. Παπαδάκη - Φλέγγα	2.000
Κώστας Κατσάνος	1.000
Παν. Βενέτης	1.000
Ἀσπασία Βενέτη	1.000
Ἀγαπούλα Ι. Τσιμπογιάννη - Φλέγγα	1.000
Σοφία Β. Ρουσίνου - Παππαδῆ	1.000
Φίλιππος Πασπαλάρης	1.000
Λουκᾶς Μίχος	1.000
Κων)νος Μπακατσᾶς εἰς μνήμην τοῦ πενθεροῦ του Ἰω. Μίχου	1.000

Εἰσφορὲς στὸν αἶδεσ. Παπα - Δημήτρη
Καραπάνο:

Βασίλειος Κομματᾶς 20000, οἰκονόμος
Παπα - Δημήτρης Καραπάνος 15000, Ἐ-
παμ. Παπαδῆς 15000.

Εἰσφορὲς στὸν κ. Κλ. Κουτσούκη:

Ἀρχιμανδρίτης Δοσίθεος 5000, Ἰωάν-
νης Κουτσούκης 5000, Μιχάηλ Κωστό-
πουλος 2000, Μαργ. Κεράνη 1000, Ροδ.
Κατσούλη 1000, Νικ. Κουτσούκης 5000,
Σοφ. Κουτσούκη 5000, Ἀλεξ. Κουτσούκης
5000, Νικολ. Κεράνης 5000, Κλεομ. Κου-
τσούκης 5000, Νικολ. Παπαδημητρίου
5000, Γεωργ. καὶ Στέλλα Παπαδῆ 10000
Θωμᾶς Παπανίκος 2000, Στεφ. Μπιλέτας
5000, Χαρ. Τσιπᾶς 200, Ἀπόστολος Κου-
τούκης 500, Δ. Τσατσαράγκος 1000,
Ντούλα Κοντούλας 40 δολλ., Β. Τάσου
100, Δ. Χριστοδουλιᾶς 200, Κ. Κουτρο-
μάνος 200, Καλλ. Κοντογιώργου 1000,
Γ. καὶ Β. Σουλιώτου 300, Κων)τία Στά-
θη 4000, Χρ. Γαζέττας 500, Π. Μεντο-
γιάννης 1000, Γ. Πασπάλης 1000, Δ. Γα-
θρίλης 500, Δ. Κωτσόπουλος 1000, Μπα-
νιάς 100, Ν. Βασιλόπουλος 500, Β. Τζού-
φρα 100, Β. Τσουκανᾶ 500, Κ. Καλτσιῆς
1500, Φ. Γιαννακοπούλου 100, Ἐλ. Κοντο
θανάση 500, Αἰκ. Δημοπούλου 500, Μαρ.
Λιάπη 1000, Δ. Σκορδᾶς 500, Ἐλ. Πα-
πααναγιώτου 1000, Βασ. Πριτσιόλας
500, Ἀθαν. Πλάκας 500, Κων)νος Κάπ-

Εὐγενία Κ. Βασιλοπούλου	500
Καταθέσεις εἰσφορῶν ἀπ' εὐθείας σὴν Τράπεζα	
Χρῖστος Μαστρογεωργόπουλος	20.000
Ἰωάννης Φλέγγας	\$ 400
Φωτεινὴ Παπαθαν. Παπαστάθη	10.000
Γεώργιος Ἀθαν. Παπαθανασίου	10.000
Σωτήριος Κ. Δερματᾶς	5.000
Στέφ. Χρ. Μαστρογεωργόπουλος	3.200
Κώστας Πέτσικας	2.200
Δημ. Σταθόπουλος	1.000
Δέσποινα Κακούρα	1.000
Εὐάγγελος Κακούρας	500
Ἰωάννης Κατσιγιάννης	500
Ἀνώνυμος	500

πος 500, Δ. Πασπαλάρης 500, Δ. Ντε-
λῆς 1000, Χαρ. Τριανταφύλλης 500, Εὐ-
φροσ. Κουτσούκη - Φρίγκα 1000, Κούλα
Παπαδῆ 2000, Εὐανθ. Μανίκα 2000, Δ.
Οὐτουντζῆς 1000, Πραξιθέα Μυλωνᾶ
200, Φούκα Ἀθηνᾶ 1000, Τριχιᾶ Κουφο-
μιχάλη Λαμπρ. 1200, Μουχρίτσα Αἰκατ.
1000, Παπαστάθης Ἰωάν. 5000, Καρδα-
ρᾶ Βασιλικὴ 1000, Χαραλ. καὶ Μαρσού-
λα Τριανταφύλλη εἰς μνήμην μητέρας
Ἀρετῆς Παναγιωτοπούλου, θείας Εὐ-
φροσύνης καὶ Μαρίας καὶ ἐξαδέλφου
Κωνσταντίνου Ἀναγνωστοπούλου 10000,

Διὰ χειρὸς καθηγητοῦ Παντ. Πάσχου
τῆ εὐγενῆ φροντίδι Σοφίας Καρελᾶ εἰς
μνήμην καὶ ἐκ διαθήκης Ἀγγελικῆς
Κορδούβελη 10000, Πρωτοπρεσβύτερος
Κωνσταντίνος Δ. Βαστάκης 2000, Σπυρ.
Κυρίτσης 2000, Κλ. Κουφαλιώτης 5000,
Ἰω. Λεκκὸς 2000, Ροδάνθη Γ. Κυρίτση
εἰς μνήμην Γεωργίου Κυρίτση 5000, Βού-
λα Β. Τσώμου εἰς μνήμην πατρὸς της
Γεωργ. Κυρίτση 5000, Ἰωάν. Γιαννόπου-
λος εἰς μνήμην τῶν γονέων του Νικο-
λάου καὶ Σοφίας Γιαννοπούλου 2000,
Τασία χήρα Ἰ. Ζαχαροπούλου εἰς μνή-
μην τοῦ ἀνδρὸς της 8000, Χρῖστος καὶ
Γεωργία Τσιᾶνα εἰς μνήμην γονέων
Λάμπρου καὶ Μαρίας Γιορνᾶ 3000.

(Γιὰ τὶς εἰσφορὲς ἀπὸ τὶς ΗΠΑ, Ἰλ. σὴν
ἐπόμενη σελίδα, ἀρ. 57)

Οἱ ξενητεμένοι μας θυμούνται

Συγκινεῖ ὄλους μας τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ξενητεμένων Μικροχωριτῶν ποὺ ἐκδηλώνουν ποικιλότητα τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα τους. Εἴτε ἀπὸ τὰ ξένα ὅπου θρῖσκονται εἴτε κατὰ τις σύντομες διακοπὲς στὸ χωριὸ τὸ καλοκαίρι, δὲν παύουν νὰ δείχνουν τὸ στοργικὸ τους ἐνδιαφέρον γιὰ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν Ἀδελφότητα, τὸ χωριὸ μας καὶ τοὺς ἀνθρώπους του. Ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ, τὴν Αὐστραλία, τὸν Καναδᾶ κ.λ.π. μᾶς στέλνουν συγκινητικὰ λόγια καὶ ἔμπρακτες ἐκδηλώσεις ἀγάπης γιὰ τις ὁποῖες τὸ Δ.Σ. καὶ γενικὰ ἡ Ἀδελφότητα αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ καὶ ἀπὸ τις στήλες αὐτές.

Νεώτερες χρηματικὲς δωρεές πρὸς τὴν Ἀδελφότητα ἢ μέσω αὐτῆς πρὸς τὸν ἔρανο, ἀπέστειλαν ἀπὸ τις ΗΠΑ οἱ κάτωθι, κατ' ἀλφαθητικὴ σειρά:

Οἱ ἀδελφοὶ Ζαχαρόπουλος Κ. Πλούταρχος (δολ. 250) καὶ Παναγιώτης (δολ. 250) εἰς μνήμην γονέων τῶν Κων/νου καὶ Δέσποινας Ζαχαροπούλου (δολ. 500) Ζαχαρόπουλος Δ. Παναγιώτης δολ. 100,

Λιάπη Φωτεινὴ δολ. 100, Λιάπης Β. Δημήτριος καὶ Λιάπη Δ. Ὁλγα εἰς μνήμην γαγιαῖς Μαρίας Λιάπη καὶ γονέων Βασιλείου Λιάπη καὶ Μαρίας Χονδροῦ δολ. 300, Μπουλούμπαση Ἰφιγένεια δολ. 100, Πολύζος Τάκης δολ. 50, Χαμπερὴς Ἰωάν. δολ. 500, Εὐδοξία Λαῖνη (γένος Μπακογιάννη) δολ. 125.

Τὸ Δ.Σ. εὐχαριστεῖ ὄλους τοὺς παραπάνω γιὰ τις γενναιοδωρες προσφορές τους.

Ἀκόμη εὐχαριστεῖ τις κυρίες Λαμπρινὴ Κουφογιάννη (Τριχιᾶ), Ν. Τζέρσεϋ, ΗΠΑ καὶ Μαρία Κακούρα (Σιδέρη), Βιρτζίνια, ΗΠΑ, γιὰ τὴν προθυμία τους νὰ συνδράμουν τὸ ἔργο τῆς Ἀδελφότητας ἀνάμεσα στοὺς Ἕλληνες καὶ συμπατριῶτες τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐπίσης τὴν κυρία Ἰσμήνη Μάρλα (Κεράνη), Βόρ. Καρολίνα, ΗΠΑ, γιὰ τὴν εὐγενικὴ τῆς πρωτοβουλία νὰ ἰδρυθεῖ σπιτί τοῦ δασκάλου στὸ Μικρὸ Χωριὸ. Ἐκπληρώνοντας ἐπιθυμία τῆς δὲν δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ εὐγενικὸ τῆς γράμμα πρὸς τὴν Ἀδελφότητα.

Ἕνα εὐχαριστῶ στους κληρικούς μας γιὰ τὸν ἔρανο

Γιὰ τὴν μέχρι τώρα εὐδὼση τοῦ ἐράνου γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τῆς Μεταμόρφωσης, θέλουμε νὰ εὐχαριστήσουμε, ἐκτὸς ἀπ' τοὺς πολλοὺς δωρητές, τοὺς ἄξιους κληρικοὺς τοῦ τόπου μας, ποὺ περιέβαλαν μὲ στοργὴ καὶ ἐνδιαφέρον τὴν ἱερὴ αὐτὴ προσπάθεια καὶ συνετέλεσαν στὴν ὥς τώρα ἐπιτυχία του.

Εὐχαριστοῦμε πρῶτον ἀπ' ὄλους, τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καρπενησίου κ. Νικόλαο. Δέχθηκε ἐπανειλημένα σὲ ἀκρόαση μέλη τῆς Ἑραρικῆς Ἐπιτροπῆς, μᾶς ἐνεθάρρυνε στὴν προσπάθειά μας καὶ ἐπετάχυνε τὴν διαδικασία ἔγκρισης τῆς δημοπρασίας καὶ τῶν ἄλλων σχετικῶν πράξεων τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου.

Τὸν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρί-

τη καὶ Ἠγούμενο τῆς Ἱ. Μονῆς Τατάρνης κ. Δοσίθεο, ποὺ μὲ τὴν αὐθόρμητη καὶ ἐνθουσιώδη, παραινετικὴ ὁμιλία του τὴν ἡμέρα τῆς Μεταμόρφωσης (6-8-80) στὴν ἴδια τὴν ἐκκλησιά τοῦ παλιοῦ Μικροῦ Χωριοῦ, συγκίνησε πάρα πολὺ τὸ ἐκκλησίασμα καὶ συνετέλεσε στὸ νὰ μαζευτεῖ ἕνα σοβαρὸ ποσὸ ἀπὸ χρηματικὲς εἰσφορές. Σ' αὐτὸ συνέβαλε ἀναμφισβήτητα καὶ τὸ φωτεινὸ παράδειγμα του νὰ θάλει πρῶτος αὐτὸς τὸ χέρι του θαθεῖα στὴν τσέπη καὶ νὰ ἐνισχύσει καὶ ἔργῳ τὸν ἔρανο.

Τὸν ἐφημέριο τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ π. Παπα - Κώστα Λαμπαδάρη, ποὺ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀσθένειας τοῦ δικοῦ μας Παπα - Δημήτρη, τὸν ἀντικατέστησε ἐπαξίως ὄχι μόνο στὰ ποιμαντικὰ καθή-

κοντα αλλά και σάν Πρόεδρος του Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου. Διενήργησε τὴν πρώτη ἄκαρπη καὶ τὴν δεύτερη ἐπιτυχῆ δημοπρασία, συνέταξε τὰ πρακτικά, καὶ προέβη στὶς πρώτες σύντονες ἐνέργειες γιὰ τὴν ὑποβολὴ καὶ ἔγκρισή τους ἀπὸ τὴν Ἱ. Μητρόπολη Καρπενησίου.

Εὐχαριστοῦμε, τὴν ψυχὴ τοῦ ἐράνου, τὸν σεβαστό μας Παπα-Δημήτρη, ποὺ παρὰ τὴν ἀσθενεία του καὶ τὴν ἐπακολουθήσασα ἐγγείρησή του, δὲν ἔπαυσε καὶ ἀπὸ τὸ κρεβάτι τοῦ νοσοκομείου

νὰ μᾶς δίνει τὶς συμβουλές του καὶ τὴν πολύτιμη ἐμπειρία του γιὰ τὴν ἀπρόσκοπτη διεξαγωγὴ τῆς δημοπρασίας καὶ γενικὰ τὴν εὐδόωση τοῦ ἐράνου. Χαιρόμαστε τώρα ποὺ ἀνέλαβε πλήρως τὰ καθήκοντά του καὶ τοῦ εὐχόμεστε γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ περαστικά.

Εὐχαριστοῦμε τέλος, ὄλα τὰ μέλη τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου κ.κ. Ἐπ. Παπαδῆ, Κώστα Κατσάνο καὶ Βάϊα Ζωγράφο, ποὺ κατενόησαν τὸ ἐπεῖγον τοῦ θέματος καὶ πῆραν στὰ ζεστά τὴν ὄλη ὑπόθεση ἐπισκευῆς τῆς Μεταμόρφωσης.

(συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 50)
στος Φλέγγας καὶ Νικόλαος Γ. Κυρίτσος ποὺ μαζί με ἄλλους ἑννέα πρόκριτους τοῦ Μεγάλου Χωριοῦ, ἀφοῦ ἔσκαψαν μόνοι τοὺς τάφους τοὺς στὸ κτῆμα Α. Δημόπουλου, στὶς Λόγγοβες, θερίστηκαν ἀπ' τὰ ἰταλικά πολυβόλα.

Ἡ Ἀδελφότητα συναισθανόμενη τὶς εὐθύνες ὄλων μας ἀπέναντι σ' ἓνα τέτοιο χρέος, θὰ συνεχίσει τὶς προσπάθειές της γιὰ τὴν ἀνέγερση μνημείου καὶ ἐλπίζει σύντομα νὰ μπορέσει νὰ ἀνακοινώσῃ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν τῶν προσπαθειῶν της.

(συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 9)

μου εὐρίσκετο ἤδη ἀπὸ μὴνός στὴν Ἑλλάδα. Τὸ ἔτος 1923 πρωτοβουλία τοῦ τότε ὑποψηφίου ἱερέως τοῦ χωριοῦ μας Ἀθανασίου Παπαστάθη ἐστάλησαν εἰς τοὺς ἐν Ἀμερικῇ κυρίως, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπανταχοῦ Μικροχωρίτας, ἐπιστολαὶ ζητοῦσαι τὴν βοήθειάν των διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ.

Ἐπειδὴ αἱ πρῶται ἀπαντήσεις μετὰ τὰ σχετικὰ ἐμβάσματα ἦσαν γενικῶς καλαί, καὶ ἀφοῦ εἰσεπράχθησαν —ἔστω δραχμοποιημέναι ὑπὸ τοῦ κράτους— αἱ κατατεθειμέναι εἰς τὴν τράπεζαν Ἀθηνῶν χρυσαὶ Ὀθωμανικαὶ λίραι, τὸ 1925 ἐγινεν ἡ θεμελίωσις τοῦ ναοῦ, ἡ δὲ ἀνέγερσις του ἐπερατώθη τὸ φθινόπωρον τοῦ 1928 ὑπὸ τὴν ἀκάματον ἐπίβλεψιν τοῦ ἱερέως ἤδη τοῦ χωριοῦ Παπαθανάση καὶ τὴν θερμὴν συμπαράστασιν τοῦ Κώστα Κοκκάλα.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ναοῦ, ὡς νέος Ἰουστινιανὸς οἱ Μικροχωρίται σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἔκλειον ἀπὸ χαρὰν παρακολουθοῦντες τὴν πρώτην θεῖαν λειτουργίαν ἐν αὐτῷ —ἔργον τῶν χειρῶν των— τελουμένην ὑπὸ τοῦ ἀκαμάτου ἱερέως των Παπαθανάση, καὶ τοὺς ἐνθουσιώδεις ψάλτας μετὰ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Κώστα Κοκκάλαν καὶ Σπύρον Μαστρογεωργόπουλον.

Ὁ τότε Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Ἀμβρόσιος, ἐπισκεφθεὶς τὸ χωριὸν μας περὶ τὸ τέλος τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ναοῦ τοσοῦτον ἐντυπωσιάσθη, ὥστε ἔλεγε πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν χωριῶν ποὺ ἐπεσκέπτετο ἐν συνεχείᾳ: «Μιμηθῆτε τοὺς Μικροχωρίτας ποὺ μετὰ τὴν θρησκευτικὴν καὶ τὴν ἐργατικὴν των κατασκευάζου ἓνα ναὸν ποὺ θὰ εἶναι τὸ ἐγκαλωπίσμα τῆς Εὐρυτανίας.

Δὲν ἐνθυμεῖται κανεὶς σήμερον πόσο χρήματα ἐδαπανήθησαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ, εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι, αἱ προσφοραὶ τῶν κατοίκων καθ' ὅλην τὴν τετραετίαν εἰς διάφορα εἶδη καὶ πρὸ πάντων εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν εἶναι ἰσόποσος, ἂν ὅχι μεγαλυτέρας ἀξίας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΚΟΚΚΑΛΑΣ

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ο Πρωτοπρεσβύτερος Κων. Δ. Βαστάκης πού είχε την καλωσύνη να επικοινωνήσει μαζί μας για διάφορα θέματα της Άδελφότητάς μας, μ'ας γράφει, ανάμεσα στ' άλλα και τόν ευχαριστούμε για τὰ καλά του αὐτὰ λόγια, τὰ ἀκόλουθα:

Ἀθήναι τῆ 10 Ὀκτωβρίου 1980

Θερμότερα συγχαρητήρια σὰς ἀνίγκουν γιὰ τὴν πορεία καὶ θελτικότητα καὶ ἄρτια ἀπὸ κάθε ἄποψη παρουσία τοῦ περιοδικοῦ σας «ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ». Τὸ τεῦχος, πὸν ἔχω στὰ χέρια μου, ἀριθ. 6-8 — καὶ σὰς ευχαριστῶ, πὸν μοῦ τὸ στείλατε — ὀμιλεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ του. Δὲν ἔχει ἀνάγκη συνηγορίας. Εἶναι ἐπιμελημένο ἀπὸ ἔμπειρους γιὰ τὸ εἶδος αὐτὸ ἐργάτες καὶ τοὺς ἀνίγει ὁ δίκαιος ἔπαινος. Ὅλες οἱ 52 σελίδες του, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τοῦ ἐξωφύλλου, εἶναι ἢ μίᾳ καλύτερη τῆς ἄλλης. Δὲν ἀναφέρομαι ξεχωριστὰ γιὰ τὸ κάθε ἀναπτυσσόμενο καὶ παρατιθέμενο σ' αὐτὸ θέμα. Ὁ κάθε ἀρθρογράφος ὑπεύθυνος καὶ μὲ συνέπεια γράφει καὶ ὑπογράφει. Ἐκεῖνο, πὸν ἔχει σημασία εἶναι ἢ ἐπιτυχία τοῦ ἀντικειμενικοῦ του σκοποῦ καὶ τοῦ στόχου του. Δηλαδή, αὐτὸ πὸν ἀνέλαβε νὰ προβάλλει καὶ νὰ ἐκφράσει τὸ πέτυχε μὲ πολὺ πάθος. Κι αὐτὸ εἶναι ἢ ἀπὸ κάθε ὄψη καλὴ καὶ πρόσφατη ἱστορία τοῦ Μικροῦ Χωριοῦ. Συγχαρητήρια.

Παρὰ ταῦτα, ἐπιθυμῶ νὰ ὑπογραμμίσω δύο θέματα, πὸν πραγματικὰ στολίζουν τίς σελίδες του. Κι αὐτὰ εἶναι τὰ ἐξῆς:

α) Εἶναι ἢ πάνδημη ἀπόφασί σας νὰ διατηρήσετε τὸν ἱστορικὸ Ναὸ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος. Ἀληθινά, ὁ Ναὸς αὐτὸς εἶναι καὶ πρέπει νὰ μείνει Μνημεῖο καὶ Σύμβολο τοῦ χωριοῦ σας. Κάμετε, λοιπόν, ὅ,τι πρέπει νὰ τὸ διαφυλάξετε. Μὲ τὴν εὐκαιρία, γιὰ τὸ ἱερὸ αὐτὸ ἔργο δεχθῆτε καὶ ἐκ μέρους μου τὸ ἐσώκλειστο, εἰς μνήμην τῆς πρόσφατα μεταστάσης πολυσέβαστης μητέρας μου πρεσβυτέρας Ἀμαλίας Δ. Βαστάκη, συμβολικὸ ποσὸν τῶν

2000 δραχμῶν.

Καὶ β) εἶναι τὸ εὐλαβικὸ σας προσκύνημα στὰ Καστέλλια Δωριδος, σσ. 29-32. Προσκύνημα, ὅπως τὸ παρακολούθησα ἱεροῦ χρέους στὸ μαρτυρικὸ τάφο τοῦ συγχοριανοῦ σας καὶ ἀγαπημένου σὲ ὅλους μας 20χρονοῦ ἐθνομάρτυρα ΓΙΑΝΝΗ ΑΘΑΝ. ΚΟΜΠΟΡΟΖΟΥ. Στὴν ἱερὴ αὐτὴ πορεία σὰς ἀκολούθησα νοερά καὶ σὰς ἐκφράζω τὴ θαθεῖά μου συγκίνηση. Κι ἂν γιὰ τὴν πράξιν σας αὐτὴ τολμήσω νὰ σὰς συγχαρῶ θὰ μοῦ ἀπαντήσετε: Ἐκάμαμε τὸ χρέος μας. Ἐκάμαμε ἕνα ἀκόρη ὀφειλόμενο Μνημόσυνο. Ἔτσι εἶναι. Καὶ εἴθε ἢ μνήμη τοῦ ἀγαπημένου ΓΙΑΝΝΗ νὰ ἐπισημαίνει πάντοτε τὸ χρέος τῶν νέων καὶ νὰ ἐμπνέει σὲ ὅλους μας τὴ διάθεση τῆς θυσίας στις ὥρες τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων τῆς πίστεως καὶ τῆς Πατριδαίας μας.

Μὲ τίς πρὸ θερμῆς εὐχῆς
καὶ μὲ ἀγάπη ΧΡΙΣΤΟΥ

† Πρωτοπρεσβ. Κων/νος Δ. Βαστάκης

★

Θεσσαλονίκη 30-9-80

... Πῆρα τὰ Μικροχωριτικά Γράμματα καὶ ευχαριστῶ. Εἶναι μὴ προσεγγιμένη δουλειὰ μὲ πολὺ καλὴ ἐνημέρωση. Γενικὰ εἶναι μὴ σωστὴ ἔκδοση. Θέλω νὰ γίνω καὶ ἐγὼ συνδρομητής...

Νίκος Θ. Παναγιώτου

★

Θεσσαλονίκη 12-4-1979

Ἀγαπητοὶ μου φίλοι χαίρετε,

Ὑγιαίνω καὶ ὑγείαν διὰ σὰς ποθῶ... Ἀργῆσα νὰ σὰς ἀπαντήσω, διότι τὸ γράμμα μου δὲν ἤθελα νὰ σὰς προσφέρῃ μὴ εὐχαρίστηση ἀλλὰ καὶ μὴ ὠφέλεια. Διότι ἢ ἀγαπητὴ Ἀδελφότης δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ καλὰ λόγια, ἀλλὰ ἀπὸ οικονομικὴ ἐνίσχυση γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ κλείσῃ τίς πληγῆς πὸν παρουσιάζονται ἀπὸ φυσικὴ φθορὰ καὶ ἄλλες ἀνάγκες...

Ἐμεῖς ἀγαπητοὶ μου φίλοι, ποῦ στὰ παιδικὰ μας χρόνια δὲν γνωρίσαμε τὰ πρῶτὰ σφυρίγματα ἀπὸ τὶς καμινάδες τῶν μεγαλοπόλων ἀλλὰ εἶχαμε τὴν μεγάλη εὐτυχία μέσα στὰ παιδικὰ μας ὄνειρα νὰ ἀκούσῃς στὶς χαρούμενες ἀνοιξιὰτικες αὐγές καὶ τὰ μελαγχολικὰ φθινοπωρινὰ δειλινὰ, τὰ ἀηδόνια καὶ τὶς πέρδικες, τὰ κοσούφια καὶ τὰ μελισσαργάνια, τὰ τσόνια καὶ τὶς βλαχοπούλες νὰ κελαιδοῦν μέσα στὰ ἔλατα καὶ στὰ λαγαδάδια, στὶς ρηματιές καὶ τὶς βουνοπλαγιές, ἔμεῖς, δυστυχῶς, εἶχαμε καὶ τὴν μεγάλη ἀτυχία, ὕστερα ἀπὸ τόσες ἀλλεπάλληλες καταστροφές ποῦ ἔπαθε τὸ ἀγαπημένο χωριὸ μας καὶ προπαντὸς τὴν τελευταία βιβλικὴ καταστροφή, νὰ ἐρχόμαστε στὸ χωριὸ μας σὰν . . . περίεργοι τουρίστες, νὰ σκύδουμε πάνω στὰ εἰρείπια, νὰ κλαίμε τὰ πεθαμένα μας ὄνειρα καὶ ὕστερα νὰ φεύγουμε σὰν . . . ξένοι περαστικοὶ διαβάτες.

Εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητο ἀγαπητοὶ μου φίλοι, ὅτι ὁ πολιτισμὸς μας πολλὰ ἀγαθὰ πρόσφερε μέχρι σήμερα στὴν ἀνθρωπότητα μεταξὺ τῶν ὁποίων δύο καὶ τὰ μεγαλύτερα: Πρῶτο, τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὴν τυραννία τῆς Μεσαιωνικῆς βαρβαρότητας καὶ δεῦτερο, τὴν γέννηση, ἀνάπτυξη, καὶ πρόοδο τῶν φυσικῶν, θετικῶν καὶ θεωρητικῶν ἐπιστημῶν, οἱ ὁποῖες ἔδωσαν τὴν δυνατότητα καὶ τὰ μέσα νὰ ἀξιοποιήσῃς τὶς φυσικές, ψυχικές, ἠθικές καὶ πνευματικές του δυνάμεις καὶ νὰ τὶς διαθέσῃς εἰς τὸν Ἄγωνα γιὰ τὴν ἔρευνα καὶ τὴν ἀναζήτησιν τῆς Ἀλήθειας, τῆς Εὐτυχίας, τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς Δικαιοσύνης μέσα στὴν Κοινωνία, στὴ Ζωή, στὴ Φύσιν καὶ ἀκόμη στὸ Σύμπαν.

Δυστυχῶς ὅμως ὁ πολιτισμὸς μας συγχρόνως δημιούργησε καὶ πολλὰ δεινὰ μεταξὺ τῶν ὁποίων δύο καὶ τὰ μεγαλύτερα: πρῶτο τὸν κλονισμὸ καὶ τὴν ἀμφισβήτηση τῶν ἀνωτέρων ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀξιῶν τῆς ζωῆς καὶ δεῦτερο τὴν μόλυνση καὶ ρύπανση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ποῦ ἀναστάτωσεν ἐπιστημονικὲς προσωπικότητες καὶ κυβερνήσεις κρατῶν.

Αὐθεντίες τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῶν Γραμμάτων ἐκφράζουσιν ζωηρῶς ἀμφιβολίες καὶ

ἀνησυχίες γιὰ τὸ μέλλον τοῦ πολιτισμοῦ μας. Ὁ διάσημος Γάλλος βιολόγος δόκτωρ Ἀλέξης Καρέλ, πρόδρομος τῆς καρδιοχειρουργικῆς (ποῦ κατώρθωσε ἐπὶ δεκαοκτὼ χρόνια νὰ διατηρήσῃς ζωντανὴ μιὰ καρδιά πετεινοῦ μέσα σὲ μιὰ γυάλα, στὸ Παρίσι) αὐτὸς εἰς τὸ βιβλίο του «Ὁ Ἄνθρωπος, αὐτὸ τὸ ἄγνωστο», μεταξὺ ἄλλων γράφει καὶ τὸ ἐξῆς γιὰ τὸν ἄνθρωπο: Ὁ ἄνθρωπος, λέγει, δὲν ἐρωτήθηκε ἀπὸ τὸν σύγχρονο πολιτισμὸ, ὁ ὁποῖος αὐθαίρετα καὶ αὐταρχικὰ τοῦ ἐπεβλήθηκε καὶ φαίνεται πῶς ἔχει δίκαιον, διότι ὁ πολιτισμὸς μας παρ' ὅλη τὴν ραγδαία καὶ μεγαλειώδη τεχνολογικὴ ἐξέλιξιν καὶ τοὺς ἐπιστημονικοὺς θηριάμβους, παρ' ὅλα τὰ πολλὰ μέσα γνώσεως, ἐνημερώσεως, μορφώσεως καὶ ἐπιμορφώσεως ποῦ πρόσφερε στὸν σύγχρονο ἄνθρωπο καὶ ἐπλάτανεν τὸ πνεῦμα του καὶ ἐπλούτισαν τὰς γνώσεις του, ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας ψυχικὰ παρέμεινεν πρωτόγονος, ὑπανάπτυκτος καὶ θηριώδης. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀγαπητοὶ μου φίλοι, μελετήσουμε τὴν ἱστορία τῆς ἐξελικτικῆς πορείας τῆς ἀνθρωπότητος θὰ ἴδουμε ὅτι εἰς τὸν τομέα τῆς ψυχικῆς προόδου τοῦ ἀνθρώπου, οἱ αἰῶνες ἀντιγράφουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται. Οὔτε ὁ πολιτισμὸς μας μπόρεσε μέχρι σήμερα νὰ λύσῃς τὰ μεγάλα κοινωνικὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας ἀλλὰ δημιούργησε νέα μεγαλύτερα καὶ συμμαχίσας μὲ τὸν θρασὺ, ἑξαλλο καὶ χυδαῖο ὕλισμὸ τῆς ἐποχῆς μας ἐδημιούργησε τὴν ὀνομαζόμενὴ καταναλωτικὴ κοινωνία, τὴν κοινωνία τῆς ἀγωνίας, τοῦ ἄγχους, τῆς ἀφθονίας καὶ τῆς σπατάλης, τὴν μηχανοποιημένη καὶ τυποποιημένη κοινωνία μας μὲ τὴν πολυσύνθετη κοινωνικὴ τῆς ζωῆς. Αὐτὴ ἀπογύμνωσε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὰ ἀνώτερα ἰδεώδη καὶ ἰδανικὰ τῆς ζωῆς καὶ τὸν ὀδηγεῖ στὸν πρωτογονισμὸ, τὸν γενητῆσιο συμφορμῶ, τὴν ἀποκτῆνωση, τὴν θηριωδία καὶ τὸ ἐγκλημα καὶ ὁ Θεὸς νὰ βάλῃ τὸ χέρι Του.

Ἄς μὴν εἶμαστε ὅμως ἀγαπητοὶ μου φίλοι, ἀχάριστοι ἀπέναντι τοῦ πολιτισμοῦ γιὰ τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα μᾶς πρόσφερε. Τὰ ἀναγνωρίζουμε καὶ τὰ σεβόμεθα καὶ τὸν εὐχαριστοῦμεν. Ἄς περιφρονήσωμεν ὅμως, (συνέχεια στὴ σελίδα 63)

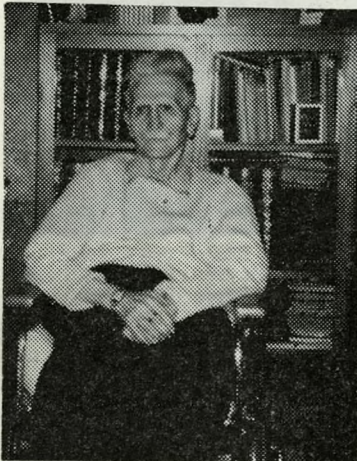
ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Ἡ μνημόνευση προσφιλῶν προσώπων στὴ στήλη αὐτὴ γίνεται μόνο μὲ φροντίδα τῶν οἰκείων των, οἱ ὁποῖοι ἂν τὸ ἐπιθυμοῦν, θὰ πρέπει νὰ φροντίζουν νὰ μᾶς δίνουν ἔτοιμο τὸ κείμενο ἢ τὰ ἀπαραίτητα βιογραφικὰ στοιχεῖα καὶ μιὰ φωτογραφία.

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΖΟΡΜΠΑΛΑΣ (1905 - 1980)

Ἐναν ἐξαιρετικὸ ἄνθρωπο καὶ ἐπιστήμονα χάσαμε τὴν 1η Ἰουλίου. Τὸν Γιάννη Δ. Ζορμπαλά, τὸν ἐπὶ εἴκοσι χρόνια οἰκονομικὸ διευθυντὴ τῆς Καπνοβιομηχανίας Γ. Α. Κεράνης Α.Ε.

Ἄπ' τὸ Ἑλληνικὸ Σχολεῖο καὶ τὸ Γυμνάσιο φάνηκε πὼς ἦταν μιὰ ἰδιοφυΐα, πού τρόπον τινά, ἐπέβαλε στὸ θεῖο του — εἶχε

χάσει μικρὸς τοὺς γονεῖς του — Ἰωάννη Κ. Ζορμπαλά νὰ τὸν βοηθήσει νὰ σπουδάσει καὶ νὰ ἀναδειχθεῖ.

Ἦταν ἀπὸ τοὺς πρώτους μαθητὲς τοῦ νεοϊδρυμένου περὶ τὸ 1920 Γυμνασίου Καρπενησίου, πρώτος μεταξὺ τῶν συμμαθητῶν του σὲ ὅλες τὶς τάξεις καὶ πρώτος σὲ ἦθος καὶ κοσμιότητα ὄχι μόνο στὸ σχολεῖο ἀλλὰ καὶ σὲ ὅλη του τὴ ζωὴ.

Στὴν Ἀνωτάτῃ Ἐμπορικῇ ὅπου εὐχερέστατα μπῆκε ἦταν τὸ καμάρι τῶν καθηγητῶν του γιὰ τὶς ἐπιδόσεις του εἰς τὰ οἰκονομικὰ καὶ τὰ ἀνώτερα μαθηματικὰ καὶ τὴν Πολιτικὴ Οἰκονομία. Μάλιστα ὁ τότε καθηγητὴς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας Π. Χαριτάκης τόσο τὸν ἀγαποῦσε καὶ τόσο τὸν ἐπρόσεξε, ὥστε τὸν συνέστησε στὴ Δι-

οίκηση τῆς τότε Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία τὸν προσέλαβε μόλις ἐτελείωσε τὴν Ἀνωτάτῃ Ἐμπορικῇ.

Ἄπ' τὴν Τράπεζα παρατιήθηκε σὲ λίγο γιὰ νὰ προσληφθεῖ ἀπὸ τὸν ἰδρυτὴ τῆς Καπνοβιομηχανίας Γ. Α. Κεράνης. Στὴν Καπνοβιομηχανία, ὡς οἰκονομικὸς διευθυντὴς ἀγαπητὸς καὶ σεβαστὸς ἀπὸ ὅλους, προσέφερε ἐξαιρετικὲς ὑπηρεσίες, ὥσπου τὸ 1948 προσβλήθηκε, ἴσως συνετεία τῶν κρουπαγημάτων τοῦ ἀλθανικοῦ πολέμου, ἀπ' τὴν καταραμένη ἀρρώστεια «σκλήρυνση κατὰ πλάκας», πού τὸν καθήλωσε στὸ κρεβάτι ἐπὶ 22 χρόνια. Δὲν ἐπονοῦσε καὶ διειρήρισε ἀκμαϊότερες τὶς πνευματικὲς του δυνάμεις, ὥστε νὰ φέρνει κατὰπληρῆ στοὺς ἐπισκέπτες του μὲ τὶς διηγήσεις του, τὴ φιλοσοφία του καὶ τὶς μνήμες του.

Μάλιστα, παρακολουθοῦσε πάντοτε τὴν Ἀδελφότητα τῶν Μικροχωριτῶν καὶ κατέβαλλε ἀνειδοποίητος τὴν συνδρομὴ του ὡς μέλος καὶ κάθε τόσο ἔκανε ἀπρόσκλητος καὶ δωρεές πρὸς αὐτήν!

Βέβαια, στὴ σταϊκότητα καὶ στὴ μακαριότητα, πού ἔδειχνε, πολὺ συνετέλεσαν τὰ καλῶς ἀποκαταστημένα παιδιὰ του, ἡ Πόπη καὶ ὁ σπουδασμένος στὴ Γερμανία Χημικὸς, Δημήτρης.

Ἄς τὸν ἀναπαύει ὁ Κύριος ἐν σκηναῖς δικαίων. Ἡ μνήμη του θὰ εἶναι γιὰ μᾶς αἰώνια.

Γ. Δ.

ΕΛΕΝΗ Θ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ (1896 - 1980)

Πέθανε στὸ χωριὸ στὶς 25-7-80 σὲ ἡλικία 85 περίπου ἐτῶν ἡ Ἑλένη χήρα Θω-

μᾶ Παναγιώτου. Κυρὰ καλὸκαρδη, σὲ ὁποδεχόταν καὶ σοῦ μιλοῦσε πάντα μὲ χα-

μόγελο και ευγένεια. Ήπια στις σχέσεις της με τους συγχωριανούς και με χιούμορ που κατακτούσε τόν συνάνθρωπό της, άφησε αγαθότερες αναμνήσεις. Όλοι θα τη θυμούνται σαν μια ευχάριστη, χαμογελαστή γυναίκα.

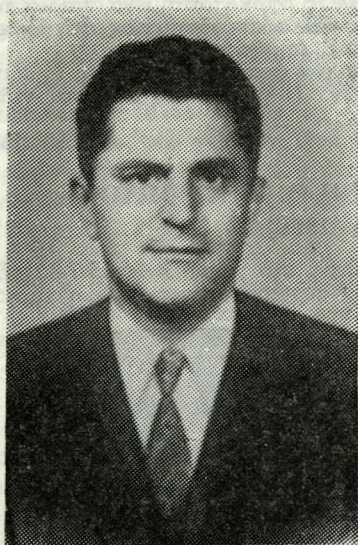
ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΠΟΥΡΑ (ΜΟΥΧΡΙΤΣΑ)

Σε ηλικία 65 περίπου ετών πέθανε στη Λαμία ή Φωτεινή Μπούρα τὸ γένος Ι. Μουχρίτσα. Ἐλεγε χρόνια ἀπὸ τὸ χωριό. Οἱ παλιότεροι τὴ θυμοῦνται ἀπὸ τὴν Κατοχή, πού ἦταν ντυμένη ἀντάρτισσα με τὴ στρατιωτικὴ στολή καὶ ἔφερε πάνω της πιστόλι, προφανῶς σὰν ὑπεύθυνη κάποιου τομέα γιὰ τὴν Ἀντίσταση τοῦ χωριοῦ. Μετὰ τὴν Κατοχὴ ἐγκαταστάθηκε καὶ ζοῦσε στὴ Λαμία, ὅπου καὶ πέθανε.

ΤΡΥΦΩΝ Ν. ΚΥΡΙΤΣΗΣ (1910-1980)

Ἐνας ἀκόμη ἀπ' τὴ συντροφιά τοῦ παλιοῦ χωριοῦ μᾶς ἔφυγε! Ὁ Τρύφων Κυρίτσης, πέθανε ἐκεῖ ἀπὸ ἔμφραγμα σὲ ἡλικία 70 ἐτῶν.

Ὁ Τρύφων Κυρίτσης ἦταν ὁ νεώτερος γιὸς τοῦ Νικολάου Κυρίτση, πού ἐκτελέ-

στηκε ἀπ' τοὺς Ἴταλούς στὴς 24-12-1942. Εἶχε μεταναστεύσει στὴν Ἀμερικὴ πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο, ἀπ' ὅπου συνταξιούχος πλέον ἐπέστρεψε γύρω στὰ 1965.

Ἀγαποῦσε τὸ χωριὸ καὶ τοῦ ἄρεσε νὰ συζητᾶται τὰ θέματά του καὶ νὰ ὑποδεικνύει λύσεις. Ἦταν ἀπὸ τοὺς τελευταίους πού ἄφηναν τὸ χωριὸ μετὰ τίς θερινές διακο-

πές. Ἐπιθυμία του ἦταν, νὰ μένει ὡς ἀργὰ τὸ φθινόπωρο σὰν φύλακας τοῦ παλιοῦ χωριοῦ, πού ἀπ' τὸ Νοέμβρη συνήθως ἀρχίζει νὰ ἐρημώνει. Ἐκεῖ ἔμεινε γιὰ πάντα πρὶν προλάβουν τὰ παιδιά του νὰ τὸν φέρουں στὸν Πειραιά. Κηδεύτηκε στὴς 27 Ὀκτωβρίου 1980.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (ΠΡΙΟΒΟΛΟΣ) (1912 - 1980)

Ἀπὸ ἀνίατη ἀρρώστεια μᾶς ἔφυγε ὁ Δημήτριος Γ. Κωστόπουλος (Πριόβολος) τέλη Σεπτεμβρίου σὲ ἡλικία 68 ἐτῶν. Ἄν καὶ εἶχε μεταβιβάσει τὸ πατρικὸ του σπι-

τι ἀπὸ χρόνια, δὲν σταμάτησε ν'ἀρχεται στὸ χωριὸ τὸ ὅποιο ἀγαποῦσε καὶ γιὰ τὰ ζητήματα τοῦ ὁποίου ἔδειχνε ἐνδιαφέρον καὶ πάντοτε τὸ παρών! Ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ φωτογραφία τῆς Μητέρας του δώρησε τελευταία στὸ Μουσεῖο μας ἕνα μύλο τοῦ καφέ, ἕνα πλαστήρι καὶ διάφορα μικροπράγματα τὰ ὅποια κληρονόμησε ἀπ' τοὺς γονεῖς του, οἱ ὅποιοι ἀπὸ παλιὰ ἦσαν ἐγκατεστημένοι στὴν Κωνσταντινούπολη.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΟΥΛΑΒΕΡΗΣ (1923 - 1980)

Πέθανε στὸ χωριὸ ὁ Θανάσης Δουλαβέρης στὴς ἀρχές Ὀκτωβρίου, σὲ ἡλικία 60 περίπου ἐτῶν. Ἦταν ὁ δεῦτερος σύζυγος τῆς Μικροχωρίτισσας Ἐλένης Ι. Μουχρίτσα τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος ἄνδρας Λ. Ζαχαράκης χάθηκε μετὰ τὴν κατολίσηση. Ὁ Θανάσης ἦταν φιλότιμος καὶ καλὸς ἐργάτης, ἄκακος καὶ δὲν πείραζε κανέναν.

ΕΥΘΑΛΙΑ ΧΟΝΔΡΟΥ
(ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ) (1898 - 1980)

Στήν Ἀμερική μάθαμε πὼς πέθανε ἡ Μικροχωρίτισσα Εὐθαλία σύζ. Γ. Χονδρού (τὸ γένος Ζαχαροπούλου). Ἄν καὶ νοσταλγὸς

τοῦ χωριοῦ μας, ἦταν ἀπὸ χρόνια ἐγκατεστημένη στὴν Ἀμερική μετὰ τὸν ἄνδρα της καὶ τὰ παιδιὰ της. Εἶχε πρωτοστατήσει

(συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 60)

ὡς ἀποφύγιμεν καὶ ὡς καταπολεμήσωμεν τὰ δεινὰ του μετὰ ὅλην τὴν ψυχικὴν μας δύναμιν καὶ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μας.

Σὰς εὐχομαι, ἀγαπητοὶ μου φίλοι καλὸ Πάσχα γὰ περάσετε.

Μὲ ἀγάπη σὰς φιλοῦ ὅλους πέρα γιὰ πέρα ὁ φίλος σας
Δημ. Ντελῆς

Υ.Γ.: Ταχυδρομικῶς σὰς στέλνω δραχμὲς 4000 γιὰ οικονομικὴ ἐνίσχυση τοῦ Ταμείου τῆς Ἀδελφότητος καὶ εἰς αἰωνία μνήμη τῶν κάτωθι ἀγαπημένων μου προσώπων.

Εἰς ἀγαπητὸν μου ἀδελφὸν Ἀθανάσιον δρχ. 1000. Εἰς ἀγαπητὸν ἐξαδελφὸν Ἀνδρέα Δημόπουλο καὶ ἀνεψιούς μου Παναγιώτη Δημόπουλο, Νικόλαο Δημόπουλο, Ἰωάννη Δημόπουλο δρχ. 1000. Εἰς σεβαστὸν μου νουνὸ Ἰωάννη Κομπορόζο δρχ 1000.

στοὺς διάφορους ἐράνους μετὰ τὸν πόλεμο, γιὰ τὸ πολὺπαθο χωριό μας.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΛΑΤΣΟΥΚΑ
(1897 - 1980)

Πέθανε καὶ κηδεύτηκε στὴν Ἀθήνα (10-12/1980) σὲ ἡλικία ὀγδόντα τριῶν ἐτῶν ἡ Αἰκατερίνη χήρα Ἰωάννου Πλατσούκα (τὸ γένος Ἀ. Παπαδῆ). Ὁ ἄνδρας της, ποὺ

πέθανε πρὸ ἐτῶν, ἦταν ὁ γνωστὸς δασάρχης στὴν περιοχή μας Ἰ. Πλατσούκας ἀπὸ τὸν Τυμφρηστό. Ἦταν καὶ οἱ δύο τους καλοκάγαθοι ἄνθρωποι καὶ ὅλοι τοὺς θυμούνται πάντοτε μετὰ τὸ χαμόγελο.

Εἰς ἀγαπητὸν παιδικὸ φίλο καὶ συμμαθητὴ Γυμνασιάρχην Δημήτριον Θάνο δρχ. 1000.

Μετὰ τὸν Τάκη Θάνο εἴμαστε μιά ἡλικία καὶ ἀκολουθήσαμε ὅλες τὶς τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ μαζί, ἀπὸ τὴν πρώτη μέχρι τὴν ἕκτη. Ἡ λογικὴ, ἡ σύνεσις καὶ ἡ ἔμφυτος ψυχικὴ εὐγένεια ἀποτελοῦσαν τὴν προσωπικότητα τοῦ Τάκη. Ἦτο φιλομαθέστατος καὶ εὐφύεστατος, τὰ μαθήματα τὰ ἤξερε ἀπ' ἔξω νεράκι καὶ ποτὲ δὲν τὸν μάλωσε ὁ Δάσκαλος. Ἐγὼ ἔφαγα πολλὰς φορὰς ξύλο ἀπὸ τὸν Κούστελο διότι στὸ μάθημα τῆς ὀρθογραφίας καὶ γεωγραφίας ἤμουν ἀπρόσεκτος καὶ ἀμελής.

Γιὰ τὴν ἀνωτέρω προσφορά πάντως δὲν ἐπιθυμῶ τὴν θεαματικὴ ἐμφάνιση τοῦ ὀνόματός μου γιὰ πράξη τὴν ὁποία θεωρῶ ὑποχρέωση καὶ καθήκον μου ἀπέναντι τῆς ἀγαπημένης μου γενετῆρας.

ὁ ἴδιος

Η ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΝΕΩΤΕΡΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

Συμπληρώνοντας τὸν κατάλογο ποῦ δημοσιεύτηκε στὸ προηγούμενο Τεύχος, δημοσιεύουμε ἐδῶ τις ἐν τῷ μεταξύ νεώτερες χρηματικές δωρεές ἢ ὄσες εἶχαν παραλειφθεῖ τὴν πρώτη φορά:

Ἄπο κρατικά λαχεῖα, με εἰσήγηση τοῦ βουλευτῆ Ἄθηνων κ. Δαλακούρα κὶ εὐγενεῖ φροντίδι κ. Ἄγαπης Στογιάννη 20000 δρχ., Δημ. Λιάπη εἰς μὴμην Σοφίας Κουτσούκη δολλ. 300 (12.697 δρχ), Ἰωάννου Δερματᾶ 10000, Κλεομ. Κουφάλιωτῆ εἰς μὴμην μητρός του Βασιλικῆς 10000, Γ. Χονδροῦ 10000, Χαράλαμ-που Τριανταφύλλη 6000, Γ. Δημοπούλου 5000 καὶ 3000, Ἄρ. Θάνου 5000, Ἰωάν. Θάνου 3000, Χρ. Θάνου 5000, Χριστίνας Γρατσούνη εἰς μὴμην ἀδελφοῦ της Πυθαγόρα 5000, Ἄ. Κουζέλη εἰς μὴμην πατρός του Θωμᾶ 5000, Σπ. Κανελλοπούλου 5000, Καπνοβιομηχανίας «Ἔθνος» Γ. Α. Κεράνης γιὰ καταχώρηση διαφημίσεως 5000, Ἰωάν. Παπαστάθῃ γιὰ ἀνέγερση μνημείου πεσόντων 4000, Π. Μπάρλα γιὰ καταχώρηση διαφημίσεως 4000, Μαργαρίτας Ν. Κεράνη εἰς μὴμην νονᾶς της Εὐφροσύνης Ζορμπαλᾶ 3000, τῆς ἰδίας εἰς μὴμην Ἰωάν. Ζορμπαλᾶ 1000, Ἄθων. Παπακωνσταντίνου 3000, Ἰωάννας Μπαρμπανικολοῦ εἰς μὴμην νονᾶς Εὐφροσύνης Ζορμπαλᾶ 2000, Στεφ. Μπιλέτα 2000, Σπ. Κυρίτση 2000, Δημ. Σ. Δερματᾶ 2000, Νικολ. Θ. Παναγιώτου εἰς μὴμην μητρός του Ἐλένης 2000, Μαρίτσας Μπάκη γιὰ συντήρηση παλιοῦ Μικροῦ Χωριοῦ 1500, Μιχάλη Τσιροπούλου 1500, Ἰω. καὶ Στεφ. Γιαννοπούλου εἰς μὴμην νονᾶς Σοφίας Κουτσούκη 1500 γιὰ τὸ νεκροταφεῖο, Ἰωάν. Ζορμπαλᾶ εἰς μὴμην Ι. Δ. Ζορμπαλᾶ 1000, Δημ. Κ. Ζορμπαλᾶ εἰς μὴμην Ι. Δ. Ζορμπαλᾶ 1000, Ζωῆς Φερκασιώτῃ (Κατσαούνη) εἰς μὴμην προσφιλῶν της νεκρῶν 1000, Ἄλ. Γρατσούνη 1000, Δημ. Κρίκου 1000, Δ. Μπάκη 1000, Ἄν. Φλέγγα 1500, Κων. Πλάκα 1000, Ἰ. Κατσιγιάννη 500, Θωμᾶ Καρδαρᾶ 1500,

Στ. Γεωργούλη 500, Παν. Δ. Ζαχαρόπου-λου γιὰ τὸ νεκροταφεῖο δολλ. 30, Φωτ. Λιάπη, γιὰ τὸ νεκροταφεῖο δολλ. 20, Μαργαρίτας Κεράνη, εἰς μὴμην συζύ-γου της 10.000, Τηλ. Κομπορόζος εἰς μὴμην Πυθαγόρα Παπασταματίου 10.000, Εὐφημία χήρα Δημητρίου Κω-στοπούλου εἰς μὴμην συζύγου της 1000, Ἰωάννης Μυτιλήδης 1500, Σωτήριος Κ. Δερματᾶς 1500, Γεωργ. Παπαδῆ 1000, Ἄνδρέα Παναγιωτόπουλου 1000, Ροδάν-θης Κυρίτση εἰς μὴμην θείας της Σο-φίας Κουτσούκη καὶ κοινιάδου της Τρύ-φωνα Κυρίτση 4000, Ἄφῶν Τριανταφύ-λλη 6000, Πελ. Λιαροκάπη 2000, Πάνου Δερματᾶ 1000, Διον. Ζορμπαλᾶ 5000, Τασίας Ἰ. Ζαχαροπούλου εἰς μὴμην ἀνδρός της καὶ γονέων της 2000, Γ. Πλάκα 2500, Ἄρ. Γιορνᾶ εἰς μὴμην πα-τρός του 10.000, Ν. Θάνου 1000, Κων. Δ. Θάνου 1000, Δέσποινας Τσιούλου 500.

Τὸ Δ.Σ. τῆς Ἀδελφότητος αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωση νὰ εὐχαριστήσῃ ὄλους ὄσους ἀνταποκρίθηκαν πρόθυμα στὴν τελευταία ἔκκλησή του γιὰ ἔκτακτη οἰ-κονομικὴ ἐνίσχυση τῆς Ἀδελφότητος.

Ἐξ ἄλλου γιὰ τὴν τακτοποίηση τῶν συνδρομῶν ἀπέστειλαν τὰ ἀντίστοιχα ποσὰ οἱ κάτωθι:

Νικ. Θ. Παναγιώτου 500, Σωτηρία Δη-μητρακοπούλου 1000, Ἰωάν. καὶ Ἰουλ. Ι. Λεκκοῦ 1200, Δημ. Σ. Δερματᾶς 1000, Κλ. καὶ Σωτ. Κουφαλιώτης 600, Ἰωάνν. Παπαστάθης 500, Δ. Οὐτουντζῆς 300, Βούλα Α. Τσουκανᾶ 400, Μαρία Κακού-ρα δολλ. 20, Μαρίτσα Μπάκη 500, Χρ. καὶ Θεοδ. Βруνιώτῃ 1000, Γ. Μώρης 500, Χαρ. καὶ Βασ. Ἀνδριτσογιάννη 800, Ι. Κατσούλης 100, Ἄθ. Ι. Κεράνης καὶ Χρυ-σοῦλα Ἄθ. Κεράνη 400, Χρ. καὶ Γεωργία Τσιάννα 500, Ἰωάν. Γιαννόπουλου 500, Κλ. Κουτσούκης 500, Πλούταρχος Κ. Ζα-χαρόπουλος δολλ. 20, Μιχ. Νικολόπου-λος 400, Κων. Μπακατσιᾶς 300, Κ. Κα-τσούδας 300.

ΜΠΑΡΛΑΣ

ΔΙΠΛ. ΕΥΡ. Υ.Ε. 37072 - 38891

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΣΥΡΟΜΕΝΩΝ ΘΥΡΩΝ **ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΑΡΛΑΣ Ε.Π.Ε.**

ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗ 24 - ΓΑΛΑΤΣΙ

☎ 2013860 - 2912337

Μηχανικοί, Έργολάβοι, Ξυλουργοί

Ο ΠΕΤΡΟΣ ΜΠΑΡΛΑΣ

Μετά από πολυετή πείρα επί των Ξυλουργικών εργασιών έφευρε τον τελειότερον μηχανισμόν συρομένων θυρών αντικαταστήσας ούτω άπαντας τούς έν κρήσει μηχανισμούς.

Και τούτο διότι ή ΕΞ άλουμινίου ράγα είναι κατασκευασμένη από σκληρό ντουραλουμίνιον ώστε να δύναται ν' άντέχη σε πολύ θοριά θυρόφυλλα και ό μηχανισμός καλύπτει τό κενόν (χάσμα) άνωθεν τής άνηρτημένης θύρας.

Και τό ποιο **ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ** διά τήν όργάνωσιν τής συγχρόνου κατοικίας. Τόσον ή **ΜΟΝΟΦΥΛΛΟΣ ΧΩΝΕΥΤΗ ΘΥΡΑ** όσον και ή **ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ** τοποθετείται και ελάγεται άνευ ούδεμιάς έπεμβάσεως, δηλ: δέν χρειάζονται καθρέπτες μπετού και γυψοσανίδες.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Ζητάτε μηχανισμούς **ΜΠΑΡΛΑ** και όχι **ΤΥΠΟΥ ΜΠΑΡΛΑ** είναι αντίγραφοίς του μηχανισμού μας.

Διά να είνοι γνήσιος πρέπει να φέρη τήν σφραγίδα **Π. ΜΠΑΡΛΑΣ ΑΡ. ΕΥΡ. 37072**

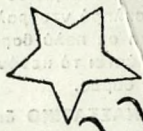
multifilter

ὁ πῖο ἀποτελεσματικὸς
συνδυασμὸς
διαφορετικῶν
φίλτρων στὸ

Παλλὰς
INTERNATIONAL

- τέλειο
φιλτράρισμα
- καθαρῶτερο
κάπνισμα

Παλλὰς
INTERNATIONAL

Ἀποκλειστικότης τοῦ Ἑλβετικοῦ οἴκου
BAUMGARTNER

"ΔΕΚΤΟΡ"